

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVI/86/2011
Rady Powiatu w Mogilnie
z dnia 28 listopada 2011r.

**Strategia Rozwoju
Powiatu Mogileńskiego**
na lata 2012 - 2020

- lipiec 2011 -

YD WDING ANKA
UTAIWAZ YTHH

WOGILNIE

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Jan Bartecki

Zamawiający:

Powiat Mogileński
ul. Narutowicza 1
88-300 Mogilno

Wykonawca:

BIOSTAT
www.biostat.com.pl

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2012 - 2020

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU** Strona | 2

Jan Bardecki

Spis treści

1	Wprowadzenie	7
1.1	Ogólna charakterystyka powiatu	7
1.2	Warunki naturalne, ochrona środowiska i jej stan	8
1.2.1	Powierzchnie lasów	8
1.2.2	Eksploatacja i jakość wód podziemnych	9
1.2.3	Wody powierzchniowe	9
1.2.4	Budowle hydrotechniczne, obiekty ochrony wód	10
1.2.5	Oczyszczalnie ścieków	10
1.2.6	Powietrze atmosferyczne	12
1.2.7	Obecność i natężenie hałasu	12
1.2.8	Odpady komunalne	12
1.2.9	Obiekty ochrony przyrody i obszary chronionego krajobrazu	13
1.2.10	Obszar Natura 2000	15
1.2.11	Parki miejskie i wiejskie	15
2	Analiza stanu obecnego	17
2.1	Sytuacja demograficzna i społeczna powiatu	17
2.1.1	Ludność z podziałem na gminy	17
2.1.2	Struktura ludności	18
2.1.3	Migracje	19
2.2	Bezrobocie	20
2.2.1	Charakterystyka osób bezrobotnych	22
2.3	Gospodarka przestrzenna	23
2.3.1	Struktura użytkowania terenu w powiecie	23
2.3.2	Struktura własności gruntów	24
2.3.2.1	Zasób Agencji Nieruchomości Rolnych	25
2.3.3	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	26
2.3.4	Zasoby mieszkaniowe	27
2.4	Oświata i edukacja	28
2.4.1	Struktura placówek oświatowych	28

2.4.2	Dostępność placówek oświatowych	28
2.4.3	Oferta edukacyjna w powiecie.....	30
2.5	Kultura i sport.....	34
2.5.1	Muzea	34
2.5.2	Zespoły artystyczne	34
2.5.3	Gminne ośrodki kultury.....	35
2.5.4	Imprezy kulturalne	35
2.5.5	Imprezy sportowe	36
2.5.6	Zabytki	37
2.6	Opieka zdrowotna.....	38
2.6.1	Szpitala i przychodnie.....	38
2.6.2	Umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia	43
2.6.3	Promocja zdrowia i profilaktyka zdrowotna	43
2.6.4	Apteki.....	46
2.6.5	Laboratoria.....	48
2.6.6	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	48
2.7	Pomoc społeczna	49
2.8	Bezpieczeństwo publiczne	53
2.8.1	Zabezpieczenia przeciwpożarowe.....	53
2.8.2	Straż pożarna	54
2.8.2.1	Jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym	56
2.8.3	Zagrożenia chemiczne i ekologiczne.....	57
2.9	Aktywność gospodarcza.....	58
2.9.1	Rys historyczny.....	58
2.9.2	Podmioty gospodarcze	59
2.9.3	Charakterystyka gospodarcza	62
2.9.4	Instytucje ubezpieczeniowe.....	64
2.9.5	Rolnictwo	64
2.9.5.1	Udział terenów rolnych w gminach	64
2.9.5.2	Zasobność i klasy gleb	65
2.9.5.3	Struktura gospodarstw.....	67

Jan Bartecki

2.10	Współpraca powiatu z otoczeniem	68
2.11	Infrastruktura techniczna	71
2.11.1	Drogownictwo	71
2.11.1.1	Drogi krajowe	71
2.11.1.2	Drogi wojewódzkie	72
2.11.1.3	Drogi powiatowe	73
2.11.1.4	Drogi gminne	75
2.11.2	Transport	75
2.11.2.1	Transport kolejowy na terenie powiatu	75
2.11.2.2	Transport autobusowy na terenie powiatu	75
2.11.2.3	Transport indywidualny na terenie powiatu	76
3	Analiza strategiczna Powiatu Mogileńskiego.....	78
3.1	Bilans strategiczny Powiatu Mogileńskiego.....	78
3.1.1	Obszar społeczności lokalnej	78
3.1.1.1	Stabilny budżet	78
3.1.1.2	Edukacja	79
3.1.2	Obszar stanu środowiska	80
3.1.2.1	Położenie powiatu w kontekście rozwoju gospodarki.....	81
3.1.3	Możliwości rozwoju budownictwa	82
3.1.4	Możliwości rozwoju transportu.....	83
3.1.5	Stan dróg	84
3.1.5.1	Mosty	85
3.1.5.2	Bezpieczeństwo ruchu.....	86
3.2	Analiza potencjału rozwojowego Powiatu Mogileńskiego	86
3.2.1	Potencjał rozwojowy społeczności lokalnej	86
3.2.1.1	Stabilny budżet	86
3.2.1.2	Edukacja w kontekście dostosowania do potrzeb dzieci i młodzieży.....	86
3.2.2	Potencjał rozwojowy w obszarze środowiska.....	87
3.2.3	Potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju gospodarczego	87
3.3	Analiza SWOT	88

4	Wizja i misja Powiatu Mogileńskiego	94
5	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MOGILEŃSKIEGO NA LATA 2012 - 2020	95
5.1	Opracowanie strategii	95
5.2	Cele strategiczne i kierunki działania	96
5.3	Wdrażanie i monitoring strategii	107
6	Spis rysunków	108
7	Spis tabel	109

VO
UTAN

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2012 - 2020

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Strona | 6

Jan Bartecki

1 Wprowadzenie

1.1 Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat Mogileński znajduje się na północy Polski, a dokładniej na południowo-zachodnich terenach Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Powiat Mogileński został utworzony w dniu 1 stycznia 1999 roku w wyniku wprowadzonej reformy administracji kraju. Obecnie siedzibą władz powiatu jest miasto Mogilno. Jego powierzchnia wynosi 675 km² (dane przedstawia rysunek nr 1), co stanowi 3,8% powierzchni Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Powiat tworzą cztery gminy. Wyróżniamy tutaj **dwie gminy miejsko-wiejskie: Mogilno i Strzelno oraz dwie gminy wiejskie: Dąbrowa i Jeziora Wielkie**. Rozkład powierzchni poszczególnych gmin w odniesieniu do ogólnej wielkości powiatu przedstawia się następująco:

- Gmina Mogilno – 37,9%,
- Gmina Strzelno – 27,4%,
- Gmina Jeziora Wielkie – 18,4%,
- Gmina Dąbrowa – 16,3%.

Rysunek 1. Powierzchnia Powiatu Mogileńskiego i gmin.

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych – GUS, stan na 2010 r.

Powiat ten bezpośrednio graniczy z powiatami: Żnińskim i Inowrocławskim należącymi do tego samego województwa co Powiat Mogileński oraz z powiatami: Gnieźnieńskim, Konińskim i Słupskim należącymi do Województwa Wielkopolskiego. Zalicza się on do grupy powiatów rolniczo –

przemysłowych. Rolnictwo na jego terenie jest dobrze rozwinięte i posiada dobrą strukturę organizacyjną, wspartą przez liczne zakłady do jego obsługi. Choć powiat nie posiada przemysłu ciężkiego, to znajdują się na jego terenie również zakłady przemysłowe, usługowe i handlowe.

Powiat Mogileński posiada urozmaicony krajobraz. Na terenie Gminy Dąbrowa znajduje się Rezerwat Przyrody „Mierucinek”, który obfituje w drzewostan bukowo-dębowy. Natomiast miasto Mogilno położone jest nad Jeziorem Mogileńskim, które dobrze komponuje się ze starą częścią miasta, wraz z przyległymi terenami wtapia się malowniczo w okolicę. Drugie z miast Strzelno położone jest na skraju Lasów Miradzkich, które stanowią największy kompleks leśny powiatu. Lasy, jeziora, ośrodki wypoczynkowe tworzą na terenie powiatu duży potencjał dla rozwoju turystyki. Miejscowość wypoczynkowa Przyjezierze położona na terenie gmin Strzelno i Jeziora Wielkie ściąga corocznie tysiące plażowiczów i urlopowiczów, jest uważana za największy ośrodek letniskowo wypoczynkowy w województwie.¹

1.2 Warunki naturalne, ochrona środowiska i jej stan

1.2.1 Powierzchnie lasów

W Powiecie Mogileńskim powierzchnia ogólna gruntów leśnych regularnie, choć nieznacznie, wzrastała w okresie 2005-2009. Natomiast zmianę lesistości odnotowano pomiędzy 2005 a 2006 rokiem, kiedy lesistość wzrosła z 15,9% do 16,1%. Od tamtego czasu procentowa lesistość w powiecie nie uległa zmianie. W odniesieniu do całego województwa powierzchnia lasów w Powiecie Mogileńskim stanowi 2,6% całości lasów w województwie.

Spośród gmin powiatu największą powierzchnię lasów posiada Gmina Strzelno – ponad 4700 ha. W Gminie Jeziora Wielkie lasy zajmują ponad 2700 ha powierzchni, w Gminie Dąbrowa jest to ponad 2300 ha. Zdecydowanie najmniej lasów znajduje się w Gminie Mogilno, około 1300 ha. Procentowy udział lasów w powierzchni całej gminy jest tam również najmniejszy, tylko 5,2%. Jest to prawie pięciokrotnie mniej niż w przodującej w powiecie pod względem zalesienia Gminie Strzelno. Omawiane dane przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Powierzchnie gruntów leśnych – 2009 rok.

Jednostka terytorialna	Grunty leśne (w ha)			
	Ogółem w ha	Lesistość w %	Udział w powierzchni lasów w województwie	Udział w powierzchni lasów w powiecie
Województwo Kujawsko-Pomorskie	428 586,1	23,3	100,0%	X
Powiat Mogileński	11 104,3	16,1	2,6%	100,0%
Gmina Dąbrowa	2320,4	20,5	0,5%	20,9%
Gmina Jeziora Wielkie	2731,1	21,7	0,6%	24,6%
Gmina Mogilno	1341,3	5,2	0,3%	12,1%

¹ „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010.

Jednostka terytorialna	Grunty leśne (w ha)			
	Ogółem w ha	Lesistość w %	Udział w powierzchni lasów w województwie	Udział w powierzchni lasów w powiecie
Gmina Strzelno	4711,4	24,8	1,2%	42,4%

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

1.2.2 Eksploatacja i jakość wód podziemnych

Zasób wód podziemnych na terenie Powiatu Mogileńskiego składa się w większości z poziomów wodonośnych z czwartorzędu, trzeciorzędu i jury. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia wodne z utworów geologicznych czwartorzędowych. Stanowią one bazę dla większości ujęć komunalnych i wodociągów miejskich. Na terenie powiatu większość zasobów wód podziemnych nadaje się na cele gospodarcze. Mogą mieć również zastosowanie konsumpcyjne, po zastosowaniu prostych metod uzdatniania.²

W 2009 roku Państwowy Instytut Geologiczny oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przeprowadzili wspólnie badania jakości wód podziemnych w Województwie Kujawsko-Pomorskim. Badanie przeprowadzano na 22 otworach. Wyniki wskazywały na przewagę wód dobrej i zadowalającej jakości. W żadnym z otworów nie stwierdzono wód w I klasie czystości. 6 punktów w badanej grupie otrzymało II klasę czystości, co stanowiło 27,3% badanych otworów. Najwięcej, bo 10 punktów poboru wody podziemnej, otrzymało III klasę czystości. Do IV i V klasy czystości zakwalifikowano po 3 otwory, co w każdym z przypadków stanowiło 13,6% całości.

1.2.3 Wody powierzchniowe³

Powiat Mogileński znajduje się w całości w zlewni Warty, w dorzeczu Odry. Do wód powierzchniowych, istotnych dla kształtowania się zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej na terenie powiatu zaliczamy:

- Noteć z jeziorami: Przedecz, Modzerowskie, Długie, Brdowskie, Mielno, Gopło, Szarlejskie, Sadłogoszcz, Wolickie. Ta licząca 388 km rzeka jest skanalizowana w prawie 40%. Stan sanitarny wód Noteci jest niezadowalający na prawie całej długości, w profilu Lechowo osiąga poziom złego stanu sanitarnego. W 2009 roku przeprowadzono badania, które potwierdziły te wyniki, wskazując równocześnie, że największy wpływ na ten stan wód ma wysokie stężenie parametrów biogennych, tlenowych i zasolenia wód.
- Noteć Zachodnia – poniżej wypływu z Jeziora Kamienieckiego wraz z jeziorami. Długość rzeki wynosi 32 km, a powierzchnia jej zlewni 737 km². Badania z 2009 roku wykazały, że wody

² „Aktualizacja program ochrony środowiska dla powiatu mogileńskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, Bydgoszcz, sierpień 2008 r.

³ „Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2009”, Bydgoszcz 2010

Noteci Zachodniej nie spełniały wymogów dobrego stanu wód ze względu na parametry tlenowe i biogenne.

- Panna – dopływ Noteci Zachodniej. Rzeka ma długość 22,8 km oraz powierzchnię zlewni 383 km², jest odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Mogilnie, co ma negatywny wpływ na jakość jej wód. Badania przeprowadzone w miejscowości Zabno w roku 2009 potwierdziły złą jakość wód Panny oraz ich zły stan sanitarny.
- Panna Południowa z jeziorami: Mogileńskim, Żabnem, Szydłowsko-Popielewskim, jest dopływem Panny.

Wszystkie wymienione rzeki mają przepływ ponad 2 m³/s.

Ponadto Jezioro Ostrowskie Wschodnie posiada klasę czystości wód II, jeziora: Ostrowskie Zachodnie i Wiecanowskie – III, natomiast wody poza klasą występują w jeziorach: Mogileńskim, Szydłowskim oraz Zabno.⁴

1.2.4 Budowle hydrotechniczne, obiekty ochrony wód⁵

Na wodach płynących Powiatu Mogileńskiego znajdują się budowle piętrzące wykorzystywane do nawodnienia pól w rolnictwie, napędzania młynów oraz w regulacji cieków. Nadzór nad większością budowli hydrotechnicznych oraz obiektów ochrony wód ma Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku. Pod jego kontrolą są:

- Stacja pomp Mokre w Gminie Dąbrowa,
- Budowle piętrzące na jeziorze Wiecanowo oraz Chwałowo,
- Jaz na ujściu rzeki Panny odpowiedzialny za piętrzenie Jeziora Mogileńskiego,
- Stopień wodny w Goryszewie,
- Progi faszynowo-kamienne na rzece Panna.

Pozostałe obiekty hydrotechniczne w powiecie należą do prywatnych przedsiębiorców. INTERFISH Inowrocław posiada obiekt stawowy Czerniak – Kunowo, wykorzystujący wody Noteci Zachodniej w celu hodowli karpia i pstrąga. ZBYCH-POL & MOBET Przedsiębiorstwo Prefabrykacji w Mogilnie zajmujące się produkcją betonów, pobiera wodę z Jeziora Mogileńskiego dla potrzeb produkcyjnych. PZD Zarząd Pracowniczego Ogrodu Działkowego w Mogilnie pobiera wodę do ogrodów działkowych z rzeki Panna. Gospodarstwo Rybackie Łysinin Spółka z o.o. w Łysininie posiada dwie zastawki. Jedna, tymczasowa, drewniana, na Jeziorze Kamienieckim, druga zlokalizowana jest na Jeziorze Gać.

1.2.5 Oczyszczalnie ścieków

W roku 2009 w Województwie Kujawsko-Pomorskim funkcjonowały 143 oczyszczalnie ścieków: 3 oczyszczalnie mechaniczne, 109 oczyszczalni biologicznych oraz 31 oczyszczalni z podwyższonym

⁴ „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010

⁵ „Aktualizacja program ochrony środowiska dla powiatu mogileńskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, Bydgoszcz, sierpień 2008 r.

usuwaniem biogenów. Zauważalny jest regularny przyrost liczby oczyszczalni, w roku 2005 Województwo Kujawsko-Pomorskie posiadało 128 tego typu obiektów. **6 spośród działających w województwie oczyszczalni ścieków zlokalizowanych było w Powiecie Mogileńskim**⁶. Są to 3 oczyszczalnie biologiczne i 3 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. Jedna z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów jest stosunkowo nową inwestycją, zrealizowaną w roku 2007.

Mieszkańcy i przedsiębiorcy Powiatu Mogileńskiego odprowadzili w roku 2009 prawie 950 dam³ ścieków. Oznacza to ponad 3% przyrost w porównaniu z rokiem 2005. Udział ścieków z terenów Powiatu Mogileńskiego w całości ścieków wojewódzkich kształtował się na przestrzeni tych lat na poziomie około 1,4%. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 2.

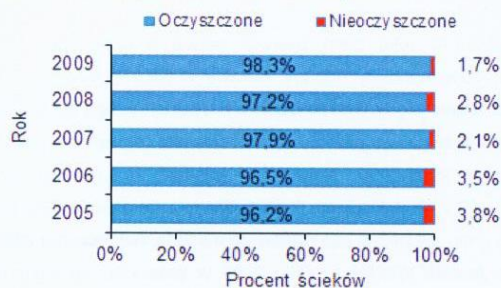
Tabela 2. Ścieki odprowadzone i oczyszczone.

Rok	Odprowadzone ścieki		Oczyszczone ścieki	
	ogółem	% ścieków wojewódzkich	ogółem	% ścieków wojewódzkich
2005	918,9	1,4%	884	1,3%
2006	901,6	1,4%	870	1,2%
2007	889,3	1,3%	871	1,2%
2008	924,8	1,4%	899	1,3%
2009	949,7	1,5%	934	1,3%

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Systematycznie od 2005 r. wzrastał odsetek ścieków oczyszczonych w Powiecie Mogileńskim. W 2005 r. wynosił on 96,2%, natomiast w 2009 r. – 98,3%. Odsetek ścieków oczyszczonych oraz nieoczyszczonych przedstawia rysunek nr 2.

Rysunek 2. Ścieki oczyszczone i nieoczyszczone w Powiecie Mogileńskim.

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

⁶ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych – GUS, stan na 2009 r.

1.2.6 Powietrze atmosferyczne

Udział zanieczyszczeń powietrza emitowanych przez Powiat Mogileński w ilości globalnej województwa jest stosunkowo niewielki. W roku 2006 Powiat Mogileński wyemitował 13 ton zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło 0,2% emisji całego województwa oraz 89 ton zanieczyszczeń gazowych, stanowiących 0,1% udziału w województwie. Omawiane dane prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń powietrza (w tonach) w Powiecie Mogileńskim.

Wyszczególnienie	Emisja zanieczyszczeń pyłowych	Emisja zanieczyszczeń gazowych
Emisja zanieczyszczeń w tonach	13	89
Udział emisji powiatu w emisji w całym województwie (w %)	0,2	0,1

Źródło danych: „Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu mogileńskiego na lata 2008-2011 w perspektywie na lata 2012-2015”, Stan z 2006 r.

1.2.7 Obecność i natężenie hałasu⁷

W Mogilnie w 2009 roku przeprowadzono monitoring hałasu w porze dziennej i nocnej przy trzech ulicach: Hallera, 900-lecia oraz Placu Wolności. W porze dziennej wskaźnik naruszenia klimatu akustycznego wahał się od 0,8 do 5,1 dB, przy natężeniu ruchu w granicach 82-146 pojazdów/godzinę. Natomiast przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku w porze nocnej wahały się od 5,4 do 8,5 dB.

Wartości średnie długookresowego poziomu dźwięku dla doby oraz pory nocnej mieściły się odpowiednio w przedziałach 63,8-67,1 dB oraz 55,4-58,5 dB. Przy czym dopuszczalny poziom dźwięku w dzień wynosi 60, a w nocy 50 dB.

1.2.8 Odpady komunalne

W Powiecie Mogileńskim w roku 2009 zebrano prawie 8 tysięcy ton odpadów zmieszanych. Większość, bo ponad 65% stanowiły odpady zebrane w Gminie Mogilno. Zdecydowanie najmniej odpadów zmieszanych zbiera się w Gminie Dąbrowa. Jest ich ponad trzykrotnie mniej niż w Gminie Jeziora Wielkie. Na obszarze całego powiatu zauważalny jest regularny przyrost zbieranych odpadów zmieszanych w okresie 2005-2009. Największy przyrost w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w latach 2007 i 2009, kiedy ich ilość zwiększyła się o około 10%. Rozpatrując przyrost tej wielkości na poziomie gmin, widoczne jest **ponad dwukrotne zwiększenie zebranych zmieszanych odpadów w Gminie Jeziora Wielkie w roku 2008 w stosunku do roku poprzedniego**. Udział odpadów zmieszanych zebranych w Powiecie Mogileńskim w odpadach zmieszanych wojewódzkich na przestrzeni analizowanych lat zwiększył się z 1,4 do 1,6%. Omawiane dane prezentuje tabela nr 4.

⁷ „Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2009”, Bydgoszcz, 2010

Tabela 4. Zebrane odpady zmieszane (w tonach) w Powiecie Mogileńskim oraz jego gminach w latach 2005-2009.

Rok	Zebrane odpady zmieszane w ciągu roku					
	Powiat Mogileński ogółem	% odpadów wojewódzkich	Dąbrowa	Jeziora Wielkie	Mogilno	Strzelno
2005	6 200,6	1,4%	114,5	283,8	4 400,6	1 401,6
2006	6 486,5	1,4%	148,8	280,1	4 569,6	1 488,0
2007	7 135,2	1,5%	190,4	266,4	4 804,0	1 874,4
2008	7 168,2	1,5%	198,9	555,9	4 508,0	1 905,4
2009	7 817,3	1,6%	186,5	633,4	5 128,6	1 868,8

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Na terenie Powiatu Mogileńskiego istnieje 5 składowisk odpadów komunalnych, przy czym tylko 3 spośród nich są czynne:

- Sucharzewo – obsługuje rejon Gminy Dąbrowa, zakończyło eksploatację i przygotowuje się do zamknięcia,
- Jeziora Wielkie i Siedlimowo – obsługują rejon Gminy Jeziora Wielkie,
- Szerzawy – obsługuje rejon Gminy Mogilno,
- Bławy – obsługuje rejon Gminy Strzelno, eksploatacja została wstrzymana.

1.2.9 Obiekty ochrony przyrody i obszary chronionego krajobrazu

Na obszarze gmin Jeziora Wielkie, Strzelno i Mogilno znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich**, którego powierzchnia zajmuje 6300 ha. Status prawny Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich określa rozporządzenie nr 11 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 czerwca 2005r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Na terenie Obszaru prowadzona jest czynna ochrona ekosystemów realizowana w ramach racjonalnej gospodarki leśnej, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk rejonu Pojezierza Gnieźnieńskiego.

Na terenie powiatu znajdują się także dwa rezerwaty przyrody – rezerwat „Czapliniec Ostrowo” oraz „Mierucinek”.

- Rezerwat „Czapliniec Ostrowo” - powierzchnia 13,89 ha, znajduje się na terenie Gminy Strzelno, na terenie nadleśnictwa Miradz. W rezerwacie prowadzona jest ochrona stanowiska czapli siwej.
- Rezerwat „Mierucinek” – powierzchnia 29,83 ha, położony na terenach Gminy Dąbrowa. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu dębowego na siedlisku gądownym, na terenie Nadleśnictwa Gołębki.

Na terenie Powiatu Mogileńskiego zlokalizowanych jest około 1,5% obszarów ochrony przyrody całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Pomiedzy rokiem 2008 a 2009 nastąpiła redukcja tego

rodzaju terenów z 9630,8 ha do 8127,4 ha. Ponad połowa obszarów ochrony przyrody powiatu znajduje się na terenie Gminy Strzelno. 762,6 ha rezerwatów przyrody, które utworzono na obszarze Powiatu Mogileńskiego stanowi ponad 8% wszystkich rezerwatów przyrody w województwie. Obszar rezerwatów w powiecie uległ istotnemu zmniejszeniu na przestrzeni lat 2008-2009 z 2264,5 ha do 762,5 ha. Zdecydowana większość tych rezerwatów zlokalizowana jest na terenie Gminy Jeziora Wielkie. Całość powierzchni parków krajobrazowych w Powiecie Mogileńskim znajduje się w Gminie Jeziora Wielkie. Powiat Mogileński posiada stosunkowo niewiele obszarów chronionego krajobrazu, ich powierzchnia stanowi około 2% powierzchni tego typu obiektów w całym województwie. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Obszary ochrony przyrody.

Jednostka terytorialna	Obszary ochrony przyrody (w ha)			
	Ogółem	Rezerваты przyrody	Parki krajobrazowe	Obszary chronionego krajobrazu
Województwo Kujawsko-Pomorskie	561923,9	9493,2	232762,8	334124,2
Powiat Mogileński	8127,4	762,6	2220,8	7300,0
Gmina Dąbrowa	1029,8	29,8	0	1000,0
Gmina Jeziora Wielkie	2629,9	718,9	2220,8	1900,0
Gmina Mogilno	3,1	0	0	0
Gmina Strzelno	4464,6	13,9	0	4400,0

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, stan na 2009 r.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej. Na terenie Powiatu Mogileńskiego znajduje się 110 pomników przyrody, wśród których przeważają pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje przydrożne, stanowiska roślin chronionych, glazy narzutowe.⁸

Do najciekawszych pomników przyrody ożywionej na terenie Powiatu Mogileńskiego należy zaliczyć m.in.:

- jesion wyniosły w miejscowości Lenartowo – obwód w pierśnicy 350 cm,
- wiąz szypułkowy w miejscowości Kościeszki – obwód w pierśnicy 300 cm,
- lipa drobnolistna w miejscowości Rzeszynek – obwód w pierśnicy 380 cm,
- dereń świda w miejscowości Rzeszynek – obwód w pierśnicy 105 cm,
- robinia grochodrzew w miejscowości Żółwiny – obwód w pierśnicy 280 cm,
- świerk pospolity w miejscowości Żółwiny – obwód w pierśnicy 280 cm,
- klon jawor o obwodzie pnia 380 cm, rosnący w parku wiejskim w Dąbrowie,
- 32 modrzewie europejskie o obwodzie od 150 do 232 cm, rosnące w Szczepanowie, tworzące „Aleję Modrzewiową”.

⁸ „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010

Do najciekawszych pomników przyrody nieożywionej należą m.in.:

- źródło „Świętego Huberta”, znajdujące się w odległości 5 m od brzegu Jeziora Ostrowieckiego,
- głaz narzutowy „Kamienny Dom” o obwodzie 14 m położony w Leśnictwie Niedźwiedzi Kierz,
- głaz narzutowy w miejscowości Jeziora Wielkie – obwód 410 cm,
- głaz narzutowy przy drodze Strzelno – Wójcin – obwód 310 cm.

1.2.10 Obszar Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to wspólne przedsięwzięcie państw członkowskich Unii Europejskiej na rzecz ochrony różnorodności biologicznej Europy. Głównym celem programu jest zapewnienie utrzymania lub przywrócenie odpowiedniego stanu ochrony określonych rodzajów siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarze ich naturalnego występowania.

Tym, co odróżnia sieć Natura 2000 od dotychczasowych, bardziej tradycyjnych form ochrony przyrody, to przede wszystkim założenie, że ochronę gatunków i siedlisk integruje się z gospodarczą działalnością człowieka. Ochronę przyrody godzi się z użytkowaniem jej zasobów zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju.⁹

Na terenie Powiatu Mogileńskiego, w Gminie Jeziora Wielkie oraz na obszarze przylegającym do Gminy Strzelno rozciąga się obszar Natura 2000 o nazwie Ostoja Nadgoplańska. Ponad 15% tego obszaru znajduje się w granicach Gminy Jeziora Wielkie. Obszar obejmuje Jezioro Gopło, jego otoczenie z grupą jezior Skulskie.¹⁰ Obszar jest ważną ostoją ptaków ze względu na liczne stanowiska lęgowe ptaków wodno-błotnych, stanowi też miejsce wypoczynku dla ptaków przelotnych. Występują tu m.in. świergotek polny, sowa błotna, bąk, rybitwa czarna, bocian czarny, błotniak stawowy, derkacz, ortolan. Wśród ptaków migrujących warto wspomnieć o gęsi zbożowej i białoczelnej oraz gęgawie i czernicy, które występują na tym obszarze w dużej liczebności. Ostoję Nadgoplańską zamieszkują również inne, rzadkie zwierzęta: wydra, gacek brunatny, kumak nizinny, traszka grzebieniasta. Można tu znaleźć wiele rzadkich i zagrożonych roślin, np. lipiennik Loesela i starodub łąkowy.

1.2.11 Parki miejskie i wiejskie

W Powiecie Mogileńskim ponad 24 ha stanowią parki miejskie i wiejskie. Od roku 2005 ich powierzchnia w powiecie wzrosła o prawie 10%. 24,1 ha parków, zieleniców i terenów zieleni osiedlowej stanowi około 0,7% tych terenów w całym województwie. Zdecydowana większość parków zlokalizowanych w granicach powiatu, znajduje się na obszarze Gminy Mogilno – prawie 75%. Gmina Dąbrowa do roku 2009 nie posiadała w swoich granicach obszarów zaliczanych do parków i terenów

⁹ „Badanie ewaluacyjne projektu „Złap Równowagę, Odkryj Naturę” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska”, kwiecień 2011.

¹⁰ „Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu mogileńskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, Bydgoszcz, sierpień 2008 r.

zielonych. W podobnej sytuacji do roku 2007 była Gmina Jeziora Wielkie. Szczegółowe dane na temat powierzchni parków i terenów zielonych w poszczególnych gminach przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej.

Rok	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (w ha)					
	Województwo Kujawsko- Pomorskie	Powiat Mogileński	Dąbrowa	Jeziora Wielkie	Mogilno	Strzelno
2005	3243,5	22,0	0	0	18,3	3,7
2006	3249,4	22,0	0	0	18,3	3,7
2007	3575,9	21,7	0	0,4	17,6	3,7
2008	3297,3	21,7	0	0,4	17,6	3,7
2009	3501,6	24,1	0,2	0,3	17,9	5,7

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

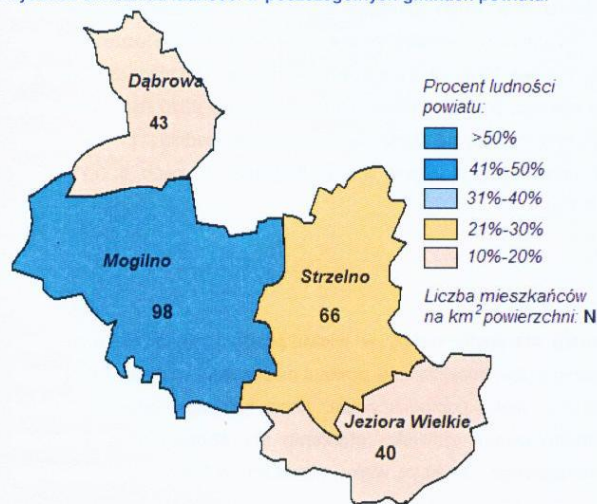

2 Analiza stanu obecnego

2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna powiatu

2.1.1 Ludność z podziałem na gminy

Rysunek 3. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2009 r.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>
Opracowanie własne.

Na koniec 2010 roku Powiat Mogileński faktycznie zamieszkiwały 46 883 osoby, przy czym liczba mieszkańców zameldowanych na stałe była o 113 osób większa. **Udział kobiet w liczbie ludności faktycznie zamieszkującej tereny powiatu, wyniósł 51,0%.** Natomiast mieszkańcy miast stanowili blisko 39%. Średnia gęstość zaludnienia w powiecie jest niższa od średniej w województwie - wynosi 69 osób na 1 km², podczas gdy średnia dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego wynosi 115 osób. Najwyższa

gęstość zaludnienia występuje w gminie miejsko-wiejskiej Mogilno (98 osób na km²), którą zamieszkuje ponad połowa ogółu mieszkańców powiatu (53,4%) – w tym około połowa z nich miasto Mogilno. W gminach Strzelno, Dąbrowa i Jeziora Wielkie gęstość zaludnienia wynosi odpowiednio: 66 os./km², 43 os./km² oraz 40 os./km². Udział mieszkańców tych gmin, w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu kształtuje się w granicach od 10% do 26%, przy czym najniższy udział odnotowano w Gminie Dąbrowa (10,1%). W przypadku Gminy Strzelno połowa jej mieszkańców zamieszkuje miasto, pozostała część – obszar wiejski. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 7.

Tabela 7. Stan ludności w powiecie i gminach na tle województwa.

Jednostka terytorialna	liczba zamieszkałych ogółem	odsetek kobiet	odsetek zamieszkałych na wsi	odsetek zamieszkałych w mieście	gęstość zaludnienia [os./km ²]
Woj. Kujawsko-Pomorskie	2 069 543	51,8%	39,5%	60,5%	115
Powiat Mogileński	46 883	51,0%	61,2%	38,8%	69
Gmina Dąbrowa	4 755	50,0%	100,0%	0,0%	43
Gmina Jeziora Wielkie	4 979	51,2%	100,0%	0,0%	40

Jednostka terytorialna	liczba zamieszkałych ogółem	odsetek kobiet	odsetek zamieszkałych na wsi	odsetek zamieszkałych w mieście	gęstość zaludnienia [os./km ²]
Gmina Mogilno	25 028	51,1%	50,9%	49,1%	98
Gmina Strzelno	12 121	51,2%	51,3%	48,7%	66

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych – GUS, stan na 31.12.2010 r.
Opracowanie własne.

W okresie 2005-2007 liczba ludności w powiecie zmniejszyła się 0,4%. Po czym nastąpił trend wzrostu liczby ludności, jednak przyrost ten był niewielki. W latach 2008-2009 liczba ludności wzrosła jedynie o 1 osobę, a stan ludności z końca 2010 roku w porównaniu do roku ubiegłego zwiększył się o 6 osób. Odnosząc się do gmin powiatu, przyrost liczby ludności na koniec 2010 roku zauważono w gminach Dąbrowa i Mogilno, gdzie wyniósł po 0,2% (przyrost o odpowiednio 11 i 44 osoby). Natomiast spadek liczby ludności odnotowano w Gminie Jeziora Wielkie (o 37 osób, tj. 0,7%) oraz w Gminie Strzelno (o 12 osób, tj. 0,1%).

2.1.2 Struktura ludności

Blisko 65% mieszkańców powiatu stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu nieznacznie wzrastał. Równolegle wzrastał również odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Malał natomiast odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym. **Obserwowane zjawisko starzenia się społeczeństwa stanowi odzwierciedlenie trendu ogólnokrajowego.** Strukturę wieku mieszkańców Powiatu Mogileńskiego ilustruje rysunek nr 4.

Rysunek 4. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.

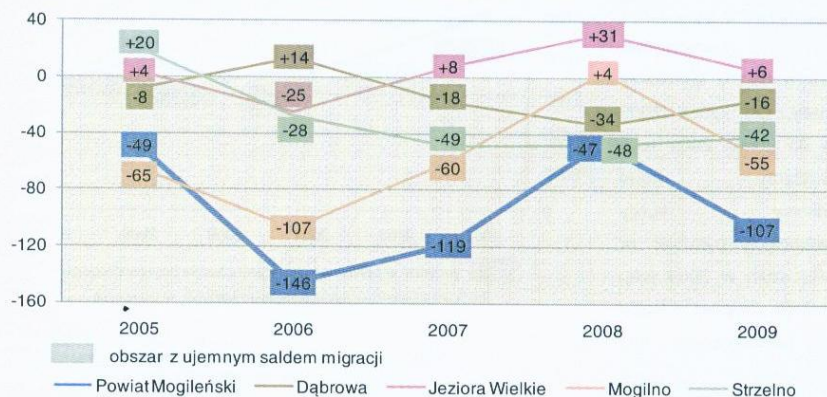
*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

2.1.3 Migracje

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są migracje na pobyt stały, zarówno wewnętrzne, rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. **Na przestrzeni 5 lat (od 2005 do 2009 r.) obserwuje się w Powiecie Mogileńskim ujemne saldo migracji, co oznacza, że więcej osób opuszcza tereny powiatu niż do niego przyjeżdża.** Największy spadek liczby mieszkańców w powiecie, w wyniku ruchu migracyjnego, zanotowano w 2006 r. – spadek o 146 osób. Natomiast najmniejszy spadek odnotowano w roku 2008 i 2005 - odpowiednio o 47 i 49 osób. Łącznie na przestrzeni analizowanych lat w powiecie zameldowało się 468 osób mniej niż się wymeldowało. W podziale na gminy, największy spadek napływu ludności łącznie od 2005 do 2009 r. odnotowano w Gminie Mogilno (spadek o 283 osoby), następnie w Gminie Strzelno (spadek o 147 osób) i Gminie Dąbrowa (spadek o 62 osoby). Natomiast w Gminie Jeziora Wielkie saldo migracji wyniosło 24 osoby, co oznacza, że o tyle więcej osób się zameldowało niż wymeldowało. Saldo migracji na przestrzeni lat 2005-2009, w Powiecie Mogileńskim oraz w poszczególnych gminach przedstawia rysunek nr 5.

Rysunek 5. Saldo migracji dla Powiatu Mogileńskiego w latach 2005-2009.

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: opracowanie własne, na podstawie danych ze <http://www.stat.gov.pl>

Szczegółowy rozkład liczby osób, które się zameldowały i wymeldowały w latach 2005-2009 w badanych gminach Powiatu Mogileńskiego oraz łącznie w całym powiecie przedstawia poniższa tabela. Największy ruch osób w powiecie wystąpił w latach 2007 i 2006 – zameldowało się lub wymeldowało się łącznie odpowiednio 1393 i 1288 osób. Natomiast najmniejszy ruch odnotowano w roku 2009 – łącznie zameldowało się i wymeldowało 951 osób.

Tabela 8. Ruch migracyjny w gminach Powiatu Mogileńskiego w latach 2005-2009.

Jednostka terytorialna	zameldowania					wymeldowania				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Powiat Mogileński	523	571	637	505	422	572	717	756	552	529
Gmina Dąbrowa	55	60	50	26	28	63	46	68	60	44
Gmina Jeziora Wielkie	56	49	72	77	41	52	74	64	46	35
Gmina Mogilno	264	298	337	298	252	329	405	397	294	307
Gmina Strzelno	148	164	178	104	101	128	192	227	152	143

2.2 Bezrobocie¹¹

Szczegółowa analiza sytuacji rynku pracy Powiatu Mogileńskiego, w tym i zjawiska bezrobocia została przedstawiona w „Strategii Powiatu Mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011.

Pod koniec 2010 roku Rysunek 6. Bezrobocie w Powiecie Mogileńskim.

w Powiecie Mogileńskim zarejestrowane były 3 793 osoby bezrobotne, z czego 60,1% stanowiły kobiety. Od końca 2005 roku do końca 2008 roku zauważamy trend spadkowy liczby bezrobotnych (rysunek nr 6). Po czym w 2009 roku następuje wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia (przyrost

wyniósł 10,3% w stosunku do roku poprzedniego, tj. 356 osób), jednak liczba bezrobotnych nie sięga już poziomu z końca 2005 roku. Na przestrzeni lat 2009-2010 ponownie odnotowano spadek liczby bezrobotnych, jednak jest on niewielki (0,1%, tj. 5 osób). W ciągu ostatnich pięciu lat największy spadek liczby bezrobotnych, w porównaniu do stanu z końca poprzedniego okresu, miał miejsce w latach 2006 i 2007 (odpowiednio o 15,5%, tj. 792 osoby oraz 15,3%, tj. 662 osoby).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, wyniosła na koniec 2010 roku 20,7%, podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie wynosił 16,6%, zaś w kraju 12,3%. Na przestrzeni lat 2005-2008 miał miejsce spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu, łącznie o 8,6 pkt. procentowych. Spadek ten stanowił odzwierciedlenie tendencji ogólnowojewódzkiej oraz

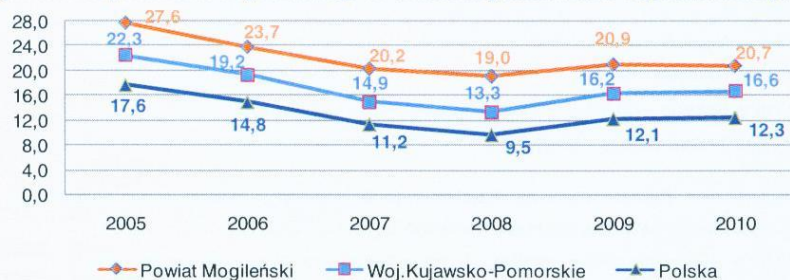
*Według stanu z końca danego roku.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Załącznik 1 do sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01. IV kwartał 2010 rok.

¹¹ Szczegółowa charakterystyka bezrobocia w Powiecie Mogileńskim przedstawiona została w dokumencie: „Strategia powiatu mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011 r.

krajowej. Od końca 2008 do końca 2010 roku, poziom bezrobocia w powiecie wzrósł o blisko 2 pkt. procentowe. Podobnie zarówno w Polsce jak i w województwie kujawsko-pomorskim, na przestrzeni lat 2008-2010 zanotowano wzrost stopy bezrobocia. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje rysunek nr 7.

Rysunek 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Mogileńskim na tle województwa i kraju.

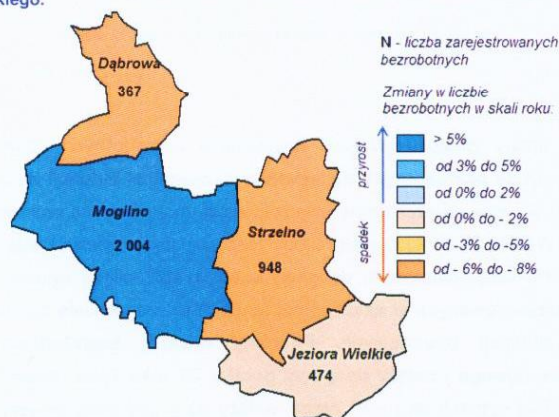

*Według stanu z końca danego roku.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks, <http://www.psz.praca.gov.pl/>.

Zmiana liczby zarejestrowanych bezrobotnych na terenie powiatu w okresie ostatniego roku była zróżnicowana w obrębie poszczególnych gmin. W prawie wszystkich gminach Powiatu Mogileńskiego liczba bezrobotnych spadła. Jedyną gminą, w której odnotowano wzrost liczby bezrobotnych była gmina Mogilno, w której liczba bezrobotnych zwiększyła się o 108 osób (5,7%). **W ciągu całego roku 2010 najwyższy - około 7 procentowy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w gminach Dąbrowa oraz Strzelno.** Znacznie niższy spadek liczby bezrobotnych, miał miejsce w Gminie Jeziora Wielkie (1,7%, tj. 8 osób), spadek w tej gminie był tym samym najniższy. Dane te zostały przedstawione na rysunku nr 8.

Rysunek 8. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz przyrost bezrobocia w poszczególnych gminach Powiatu Mogileńskiego.

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie, według stanu z 31.XII.2010 r. Opracowanie własne.

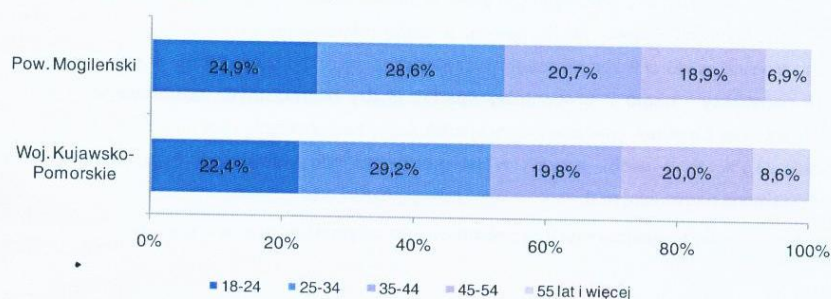
2.2.1 Charakterystyka osób bezrobotnych

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy około 60% stanowią kobiety, w przypadku całego województwa wskaźnik ten kształtuje się na poziomie poniżej 54%. Udział kobiet bezrobotnych zarejestrowanych, z poszczególnych gmin powiatu, kształtuje się następująco¹²:

- Gmina Mogilno – 63,3%,
- Gmina Dąbrowa – 57,8%,
- Gmina Strzelno – 56,3%,
- Gmina Jeziora Wielkie – 56,0%.

Na tle województwa, Powiat Mogileński charakteryzuje się wyższym udziałem, wśród bezrobotnych, osób młodych. **Blisko 54% bezrobotnych zamieszkujących powiat nie ukończyło 34 roku życia, w tym 24,9% stanowią osoby poniżej 25 roku życia**, odsetki te dla województwa wynoszą odpowiednio 51,6% i 22,4%. Co czwarta osoba bezrobotna ma powyżej 45 lat (25,8% ogółu bezrobotnych), w tym 18,9% grupy należy do grupy wiekowej 45-54 lat. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie oraz województwie przedstawiono na rysunku nr 9.

Rysunek 9. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>.

Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych w powiecie bezrobotnych 93,0% (3 528 osób) kwalifikuje się do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tzn. grup osób, które ze względu na szczególne uwarunkowania mają znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. Wśród nich znajdują się osoby nieposiadające wykształcenia średniego, które stanowią niemal 67% osób, należących do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto 56,7% zarejestrowanych w szczególnej sytuacji to długotrwale bezrobotni, a 27,3% - nie posiada kwalifikacji zawodowych. Podobny odsetek bezrobotnych nie posiada doświadczenia zawodowego i należy do grupy poniżej 25 roku życia. Blisko co piąta osoba będąca w szczególnej sytuacji na rynku pracy, należy do grupy osób powyżej 50 roku życia.

¹² Bank Danych Lokalnych – GUS, wg stanu na koniec 2009 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

W skali roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w większości wymienionych grup. Najwyższy wzrost odnotowano wśród bezrobotnych samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia (14,5%, tj. 33 osoby). Natomiast spadek dotyczył trzech grup bezrobotnych: grupy osób starszych (powyżej 50 roku życia) – spadek o 1,3%, tj. 8 osób; grupy osób bez kwalifikacji zawodowych (spadek o 5,6%, tj. 57 osób) oraz grupy bez wykształcenia średniego (1,8%, tj. 44 osoby). Zestawienie danych dotyczących poszczególnych grup bezrobotnych na rynku pracy prezentuje tabela nr 9.

Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani		Przyrost w skali roku*	
	N	%	N	%
Do 25 roku życia	945	26,8%	11	1,2%
Długotrwale bezrobotni	2 001	56,7%	37	1,9%
Powyżej 50 roku życia	629	17,8%	-8	-1,3%
Bez kwalifikacji zawodowych	962	27,3%	-57	-5,6%
Bez doświadczenia zawodowego	940	26,6%	3	0,3%
Bez wykształcenia średniego	2 360	66,9%	-44	-1,8%
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	261	7,4%	33	14,5%
Niepełnosprawni	120	3,4%	11	10,1%

*W porównaniu do stanu z końca 2009 r.
Źródło danych: Sprawozdanie o rynku pracy MPIPS-01.

2.3 Gospodarka przestrzenna

2.3.1 Struktura użytkowania terenu w powiecie

Powiat Mogileński zajmuje obszar 67 512 ha (powierzchnia geodezyjna), teren ten dzieli się na:

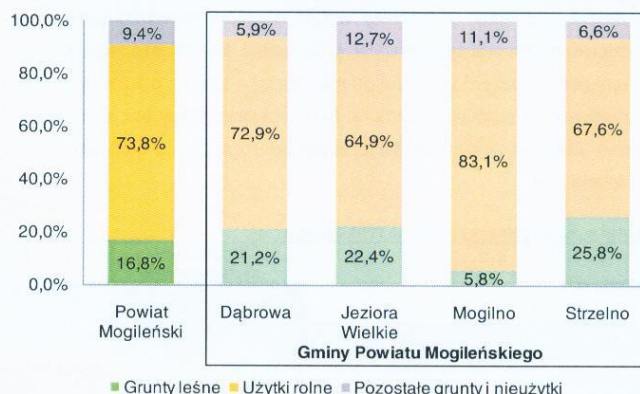
- użytki rolne - które stanowią 73,8% powierzchni,
- grunty leśne - stanowiące 16,8% powierzchni
- pozostałe grunty i nieużytki - 9,4% powierzchni powiatu.

W podziale na gminy, największy udział użytków rolnych występuje w Gminie Mogilno, gdzie stanowią one około 83% powierzchni gminy. Największy odsetek lasów występuje w Gminie Strzelno – 25,8% powierzchni gminy. W przypadku lasów należy zauważyć, że we wszystkich gminach poza Mogilnem udział lasów w ogólnej powierzchni gminy przekracza 20%, natomiast w Gminie Mogilno kształtuje się na poziomie około 6%. Natomiast największy odsetek terenów sklasyfikowanych jako „pozostałe grunty i nieużytki” występuje w Gminie Jeziora Wielkie – 12,7% powierzchni gminy. Procentowy udział poszczególnych terenów w gminach powiatu przedstawia rysunek nr 10.

Rysunek 10. Struktura użytkowania terenu w powiecie.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, stan na 01.01.2011 r.
Opracowanie własne.

Wśród użytków rolnych Powiatu Mogileńskiego, największą część zajmują grunty orne – około 93% wszystkich użytków rolnych. Łąki stanowią nieco ponad 3% użytków rolnych, pastwiska – 2,7%, a sady – niespełna 1%. Procentowy udział poszczególnych typów użytków rolnych w poszczególnych gminach powiatu przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Struktura użytków rolnych.

Wyszczególnienie	Użytki rolne			
	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska
Powiat Mogileński	93,3%	0,7%	3,3%	2,7%
Gmina Dąbrowa	96,2%	1,1%	1,3%	1,4%
Gmina Jeziora Wielkie	91,7%	0,6%	3,4%	4,3%
Gmina Mogilno	92,7%	0,7%	4,2%	2,4%
Gmina Strzelno	93,5%	0,5%	3,0%	3,0%

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, stan na 1.01.2011 r.
Opracowanie własne.

2.3.2 Struktura własności gruntów

Ogólna powierzchnia ewidencyjna gruntów Powiatu Mogileńskiego wynosi 67 201 ha. Pod względem własnościowym teren powiatu to w głównej mierze grunty będące własnością osób fizycznych oraz Skarbu Państwa, które stanowią odpowiednio 65,4% i 26,5% powierzchni powiatu. Grunty gmin stanowią około 3% ogólnej powierzchni ewidencyjnej gruntów powiatu, nieco mniejszy udział mają grunty kościołów i związków wyznaniowych. Natomiast najmniej, bo powierzchnię 1 ha, zajmują grunty należące do województwa. **163 ha gruntów należy do Powiatu Mogileńskiego.** Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Struktura własności gruntów Powiatu Mogileńskiego.

Struktura własności gruntów	Powierzchnia ha	%
Grunty osób fizycznych	43 948	65,4%
Grunty Skarbu Państwa	17 793	26,5%
Grunty gmin	1 804	2,7%
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	1 394	2,1%
Grunty spółdzielni	496	0,7%
Grunty powiatu	163	0,2%
Grunty województwa	1	0,0%
Pozostałe ¹	1 602	2,4%
Razem	67 201	100,0%

1 – Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w punktach 1-7
 Źródło danych: Starostwa Powiatowego w Mogilnie, stan na 01.01.2011 r.
 Opracowanie własne

2.3.2.1 Zasób Agencji Nieruchomości Rolnych

Zasady obrotu ziemią rolniczą w Polsce ustanowione zostały w ramach ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. 2003 Nr 64, poz. 592). Agencja Nieruchomości Rolnych sprzedaje i wydłuża nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z przeznaczeniem na powiększenie istniejących indywidualnych gospodarstw rolnych lub na utworzenie nowych podmiotów.

Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa obejmują w Województwie Kujawsko-Pomorskim teren o powierzchni ponad 110 tys. ha, z czego niespełna 3% znajduje się w Powiecie Mogileńskim. Największa liczba działek należących do Skarbu Państwa jest w Gminie Mogilno oraz Gminie Strzelno. Jednak pod względem powierzchni najwięcej ich jest w Gminie Mogilno i Gminie Jeziora Wielkie. Powierzchnia działek zagospodarowanych, należących do zasobu WRSP, kształtuje się na poziomie około 92%. W podziale na gminy odsetek ten wynosi od około 84% w Gminie Dąbrowa do ponad 97% w Gminie Jeziora Wielkie. Omawiane dane w podziale na gminy Powiatu Mogileńskiego przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12. Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Jednostka administracyjna	liczba działek	powierzchnia działek (w ha)	odsetek powierzchni działek zagospodarowany
Woj. Kujawsko-Pomorskie	x	111 109,8	95,1%
Powiat Mogileński	1118	3 129,22	92,3%
Gmina Mogilno	412	1 399,95	89,3%
Gmina Strzelno	339	594,64	93,5%

PRZEWODNICZĄCY
 RADY POWIATU
 Jan Bartecki

Gmina Jeziora Wielkie	181	974,77	97,4%
Gmina Dąbrowa	186	159,86	84,1%

Stan na lipiec 2011 r., x – brak danych
Opracowanie własne na podstawie danych z ANR - Oddział terenowy w Bydgoszcz

2.3.3 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego¹³

Miasto i Gmina Mogilno

Na terenie Miasta i Gminy Mogilno obowiązuje 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Powierzchnia tychże planów wynosi około 200 ha, co stanowi niecały 1% powierzchni całej gminy.

Plany te zostały opracowane od 1997 do 2003 r. i obowiązują nadal.

Miasto i Gmina Strzelno

Na terenie Gminy Strzelno obowiązuje 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące plany obejmują około 2% powierzchni gminy.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane:

- 4 szt. w 1997 roku,
- 2 szt. w 1999 roku,
- 2 szt. w 2000 roku,
- 5 szt. w 2002 roku,
- 2 szt. w 2008 roku.

W trakcie sporządzania jest 7 kolejnych planów.

Gmina Dąbrowa

Gmina Dąbrowa nie posiada obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego, jak i nie są opracowywane żadne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Jeziora Wielkie

W Gminie Jeziora Wielkie istniejący plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje powierzchnię około 17 ha – jest to plan zagospodarowania przestrzennego terenów osiedla mieszkально-pensjonatowego we wsi Wójcin.

Plan został uchwalony w roku 1999. Aktualnie nie opracowuje się żadnych planów.

¹³ Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, stan na lipiec 2011 r.

2.3.4 Zasoby mieszkaniowe

Według stanu za 2009 r. 46 877 mieszkańców Powiatu Mogileńskiego zamieszkiwało 13 932 mieszkań. Największa ich część znajdowała się w Gminie Mogilno oraz w Gminie Strzelno (odpowiednio 53,7% i 27,0% wszystkich mieszkań powiatu). **Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w powiecie wynosiła 75,5 m², a powierzchnia użytkowa mieszkań w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu wynosiła 22,4 m².** Liczba mieszkań w Powiecie Mogileńskim w 2009 r. wzrosła o 0,4% w stosunku do roku poprzedniego. W podziale na gminy najwyższy wzrost odnotowano w gminach Jeziora Wielkie i Mogilno (po 0,6%), a najmniejszy – w gminach Dąbrowa i Strzelno (odpowiednio o 0,2% i 0,1%). Natomiast powierzchnia użytkowa mieszkań w tym czasie w całym powiecie wzrosła o 0,7%. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Mogileńskim.

mieszkania				powierzchnia użytkowa mieszkań		
Jednostka terytorialna	2008	2009	Zmiana ¹	2008	2009	Zmiana ¹
	N			m ²		
Powiat Mogileński	13 876	13 932	0,4%	1 044 832	1 052 093	0,7%
Gmina Dąbrowa	1 278	1 280	0,2%	108 650	108 989	0,3%
Gmina Jeziora Wielkie	1 400	1 409	0,6%	117 678	118 988	1,1%
Gmina Mogilno	7 434	7 475	0,6%	551 580	556 564	0,9%
Gmina Strzelno	3 764	3 768	0,1%	266 924	267 552	0,2%

¹ – zmiana w 2009 r. w stosunku do 2008 r.
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych – GUS
Opracowanie własne

W przypadku mieszkań należących do gmin, czyli mieszkań komunalnych ich liczba od 2003 r. systematycznie maleje. W 2009 r. w gminach Powiatu Mogileńskiego było o prawie 14% mniej mieszkań komunalnych niż w 2003 r. Najwięcej mieszkań komunalnych posiadają gminy miejsko-wiejskie, czyli Strzelno i Mogilno, natomiast zdecydowanie mniej – gminy Dąbrowa i Jeziora Wielkie. Omawiane dane przedstawia tabela nr 14.

Tabela 14. Zasoby komunalne.

Jednostka administracyjna	Liczba mieszkań			
	2003	2005	2007	2009
Powiat Mogileński	1 489	1 590	1 455	1 284
Gmina Dąbrowa	80	76	67	62
Gmina Jeziora Wielkie	8	7	3	1
Gmina Mogilno	889	860	756	609
Gmina Strzelno	512	647	629	612

Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

2.4 Oświata i edukacja¹⁴

Szczegółowa analiza sytuacji oświaty i edukacji w Powiecie Mogileńskim została przedstawiona w „Strategii Oświatowej Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020.”, czerwiec 2011.

2.4.1 Struktura placówek oświatowych

W Powiecie Mogileńskim funkcjonuje 77 placówek oświatowych różnego typu, umiejscowionych w 35 jednostkach organizacyjnych. Spośród placówek oświatowych największą liczbę stanowią szkoły podstawowe, których w powiecie działa 23. Ponadto w powiecie funkcjonuje 10 przedszkoli, 8 gimnazjów oraz ogółem 25 szkół ponadgimnazjalnych (wśród nich 9 szkół dla dorosłych/uzupełniających). Strukturę placówek oświatowych w Powiecie Mogileńskim przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Struktura placówek oświatowych w Powiecie Mogileńskim.

Typ placówki	Liczba jednostek (razem szkoły publiczne, niepubliczne i specjalne)
Przedszkole	10
Szkoła podstawowa	23
Gimnazjum	8
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	5
Liceum profilowane	3
Liceum ogólnokształcące	4
Technikum	3
Szkoła policealna	1
Szkoła specjalna ¹	2
Biblioteka pedagogiczna	1
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	1
Szkoły dla dorosłych ²	9
Inne ³	7
RAZEM	77

1 - Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy dla Uczniów z Upośledzeniem Umysłowym w Stopniu Umiarkowanym lub Znacznym w Strzelnie, Trzyletnia Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Mogilnie,
2 - w tym 2 LO uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, 3 LO dla dorosłych, 3 technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, 1 policealna szkoła dla dorosłych,
3 - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy (2), sezonowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe (2), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (2), Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii (1).
Źródło: www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl, maj 2011 r.

2.4.2 Dostępność placówek oświatowych

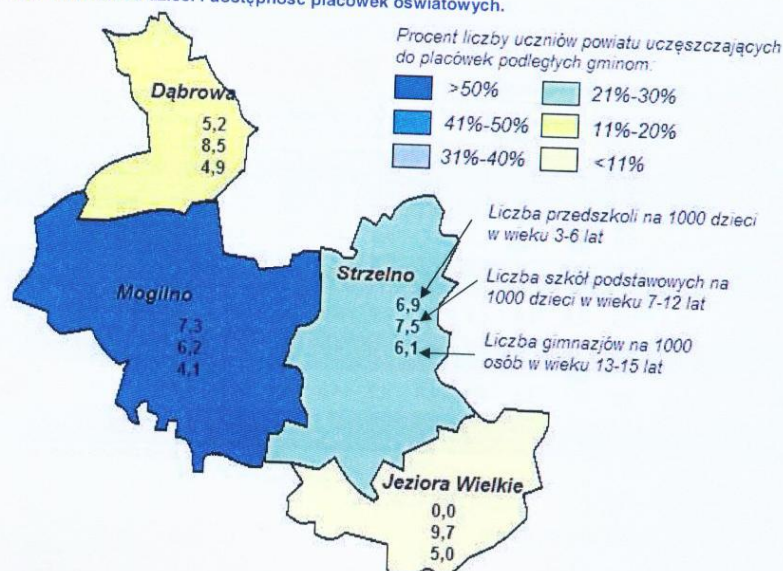
Największy dostęp do przedszkoli miały dzieci w gminach: Mogilno i Strzelno, natomiast do szkół podstawowych: Jeziora Wielkie i Dąbrowa, a więc dwie gminy w których mieszka najmniej dzieci w wieku szkolnym. W przypadku gimnazjów w przeliczeniu na 1000 osób w wieku 13-15 lat, najwięcej-

¹⁴ Szczegółowa charakterystyka oświaty i edukacji przedstawiona została w dokumencie: „Strategia Oświatowa Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020”, czerwiec 2011 r.

było w Gminie Strzelno (6,1), następnie w Gminie Jeziora Wielkie (5,0) i Gminie Dąbrowa (4,9). Natomiast najmniej w gminie, w której mieszka najwięcej dzieci w tym wieku - w Gminie Mogilno (4,1). Dostępność poszczególnych placówek w gminach Powiatu Mogileńskiego przedstawia rysunek nr 11.

Rysunek 11. Rozkład dzieci i dostępność placówek oświatowych.

Dane graficzne wg stanu na rok szkolny 2010/2011, dane liczbowe wg stanu na 2009 r.
Opracowanie własne na podstawie danych GUS i MEN.

Liczba zasadniczych szkół zawodowych przypadających na 1000 osób w wieku 16 lat w Powiecie Mogileńskim znacznie przekracza średnią wojewódzką oraz średnią dla Polski. W Powiecie Mogileńskim wskaźnik ten od roku 2005 wzrastał i w 2009 r. wyniósł 6,7. W tym roku w sąsiednich powiatach liczba ta wyniosła od 4,5 w powiecie inowrocławskim do 7,1 w powiecie żnińskim. Średnia dla całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2009 r. wyniosła 4,5 ZSZ na 1000 osób w wieku 16 lat, natomiast dla Polski – 3,7.

Podobnie jak w przypadku zasadniczych szkół zawodowych, również liczba liceów ogólnokształcących w Powiecie Mogileńskim przypadających na 1000 osób w wieku 16 lat w 2009 r. była wyższa niż w całym województwie i kraju. W Powiecie Mogileńskim wynosiła ona 5,4, wobec 4,4 w województwie i 4,8 w kraju. Również w tym przypadku wskaźnik ten był wyższy w Powiecie Żnińskim (6,1), natomiast niższy zarówno w Powiecie Inowrocławskim (3,1), jak i w Powiecie Radziejowskim (4,8).

Liczba techników oraz liceów profilowanych łącznie przypadających na 1000 osób w wieku 16 lat, w 2009 r. wynosiła w Powiecie Mogileńskim 2,7. Był to niższy wskaźnik niż w trzech poprzednich latach, kiedy kształtował się od 3,8 do 4,1. Nadal jednak przekraczał liczbę tych szkół na

1000 osób w wieku 16 lat w województwie oraz w kraju, gdzie kształtował się on odpowiednio na poziomie 1,0 i 1,3.

Dostępność szkół ponadgimnazjalnych w podziale na ZSZ, LO i technika wraz z liceami profilowanymi w Powiecie Mogileńskim na tle powiatów ościennych województwa oraz porównanie z wartościami ogólnowojeńdzkimi oraz krajowymi w poszczególnych latach przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16. Dostępność szkół ponadgimnazjalnych.

Obszar	liczba ZSZ przypadająca na 1000 osób w wieku 16 lat					liczba LO przypadająca na 1000 osób w wieku 16 lat					liczba techników i liceów profilowanych przypadająca na 1000 osób w wieku 16 lat				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Polska	3,2	3,2	3,3	3,5	3,7	4,6	4,4	4,4	4,6	4,8	2,8	2,6	2,2	1,9	1,3
Woj. Kujawsko-Pomorskie	4,0	4,0	4,3	4,5	4,5	4,0	3,9	4,0	4,3	4,4	2,3	2,1	1,8	1,6	1,0
Powiat Inowrocławski	3,6	3,5	4,5	4,8	4,4	2,8	2,7	2,9	3,0	3,1	2,0	2,0	1,7	1,7	0,0
Powiat Mogileński	6,3	6,3	6,6	6,9	6,7	5,0	5,0	5,3	5,5	5,4	2,5	3,8	3,9	4,1	2,7
Powiat Radziejowski	6,2	6,2	6,1	4,5	4,8	4,6	4,7	4,5	4,5	4,8	3,1	3,1	3,0	3,0	1,6
Powiat Żniński	5,5	5,6	7,0	6,7	7,1	6,4	5,6	6,0	6,7	6,1	2,7	2,8	2,0	1,0	1,0

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych – GUS.

2.4.3 Oferta edukacyjna w powiecie

Szkolnictwo specjalne

Powiat Mogileński jest organem prowadzącym dla trzech ośrodków kształcenia specjalnego:

- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Strzelnie (MOW Strzelno)
- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Bielicach (MOW Bielice)
- Zespołu Placówek Specjalnych w Szerzawach - zespół składa się z Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii (ZPS Szerzawy)

Ponadto w Powiecie Mogileńskim działa Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Strzelnie, którego organem prowadzącym jest Gmina Strzelno. Listę placówek prezentuje tabela nr 17.

Tabela 17. Placówki specjalne na terenie Powiatu Mogileńskiego.

Placówki specjalne prowadzone przez powiat	
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Strzelnie	Gimnazjum dla Chłopców z Zaburzonym Zachowaniem w Strzelnie
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Bielicach	Szkoła Podstawowa Specjalna w Bielicach
	Gimnazjum Specjalne nr 2 w Bielicach
Zespołu Placówek Specjalnych w Szerzawach	Szkoła Podstawowa Specjalna w Szerzawach
	Gimnazjum Specjalne nr 1 w Szerzawach
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Jan Bartecki

	w Szerzawach, Mogilno
	Trzyletnia Szkoła Przysposabiająca do Pracy Szerzawy, Mogilno
Placówki specjalne prowadzone przez gminę	
	Przedszkole Specjalne im. dra Jakuba Cieślewicza w Strzelnie
	Szkoła Podstawowa Specjalna Strzelnie
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Strzelnie	Gimnazjum Specjalne w Strzelnie
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna im. dra Jakuba Cieślewicza w Strzelnie
	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy dla Uczniów z Upośledzeniem Umysłowym w Stopniu Umiarkowanym lub Znacznym w Strzelnie

Stan na dzień 31 marca 2011 roku.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe, Wydział Oświaty, Wychowania, Kultury, Kultury Fizycznej i Sportu

Młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych ma również możliwość podjęcia kształcenia zawodowego, które prowadzą dwie szkoły w Powiecie Mogileńskim:

- Zespół Placówek Specjalnych w Szerzawach, w którym wyróżniamy Zasadniczą Szkołę Zawodową Specjalną oraz Trzyletnią Przysposabiającą do Pracy
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Strzelnie, do którego należą Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna oraz Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy dla Uczniów z Upośledzeniem Umysłowym w Stopniu Umiarkowanym lub Znacznym

Oddziały sportowe

Szkolenie sportowe prowadzą obecnie dwie szkoły w Powiecie Mogileńskim. Jest to gimnazjum oraz Zespół Szkół Licealnych w Strzelnie. Wymienione szkoły prowadzą kształcenie sportowe w dziedzinie piłki ręcznej. Obecnie w Gimnazjum w klasie sportowej kształci się 24 uczniów, natomiast w Zespole Szkół Licealnych 23 osoby.

Nauczanie języków obcych

W roku szkolnym 2010/2011 w szkołach publicznych, niepublicznych oraz specjalnych z terenu Powiatu Mogileńskiego kształcono w trzech językach obcych: angielskim, niemieckim oraz rosyjskim.

Nauczanie języka angielskiego odbywa się na wszystkich szczeblach edukacji, jednak nie wszystkie szkoły należące do danego typu placówki prowadzą nauczanie języka angielskiego. Podobnie wygląda sytuacja w odniesieniu do języka niemieckiego i rosyjskiego. Nauka języka angielskiego najczęściej odbywa się w szkołach podstawowych, liceach ogólnokształcących, liceach dla dorosłych i liceach uzupełniających - nauczanie języka angielskiego odbywa się w ponad 80% szkół kwalifikujących się do danego typu placówek. Stosunkowo najrzadziej kształcenie języka angielskiego odbywa się w liceach profilowanych - język angielski znajduje się w programie nauczania 1 na 3 licea profilowane.

Nauczanie języka niemieckiego ma miejsce we wszystkich typach szkół, z wyjątkiem liceów profilowanych oraz techników, techników uzupełniających, szkół policealnych dla dorosłych. Języka niemieckiego najczęściej uczą się uczniowie liceów ogólnokształcących, szkół zasadniczych oraz gimnazjów, przy czym w gimnazjach jest to najpopularniejszy język obcy – nauczanie tego języka odbywa się w trzech czwartych szkół gimnazjalnych, podczas gdy języka angielskiego i rosyjskiego w połowie tego typu szkół.

Uczniowie uczęszczający do szkół Powiatu Mogileńskiego mają również możliwość nauki języka rosyjskiego, którego nauczanie odbywa się we wszystkich typach placówek, poza technikami, technikami uzupełniającymi, szkołami policealnymi dla dorosłych. Najczęściej nauczanie języka rosyjskiego ma miejsce w liceach ogólnokształcących i technikach/technikach uzupełniających (po 60% szkół należących do danego typu placówek). Natomiast stosunkowo najrzadziej w szkołach podstawowych (13,0% ogółu szkół podstawowych) i liceach profilowanych (w jednym na trzy licea profilowane). Szczegółowe dane dotyczące kształcenia języków obcych w poszczególnych placówkach przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Kształcenie językowe w szkołach publicznych, niepublicznych oraz specjalnych w roku szkolnym 2010/2011.

Typ placówki	Angielski			Niemiecki			Rosyjski		
	liczba szkół	%*	liczba uczniów	liczba szkół	%*	liczba uczniów	liczba szkół	%*	liczba uczniów
Szkoły podstawowe	19	82,6%	2980	3	13,0%	50	3	13,0%	167
Gimnazja	4	50,0%	1371	6	75,0%	829	4	50,0%	637
Licea ogólnokształcące	4	80,0%	657	4	80,0%	371	3	60,0%	282
Licea profilowane	1	33,3%	36	X	X	X	1	33,3%	36
Technika oraz Technika Uzupełniające**	3	60,0%	764	3	60,0%	371	3	60,0%	393
Szkoły zasadnicze	3	60,0%	221	4	80,0%	134	2	40,0%	137
Technika oraz Technika Uzupełniające, Szkoły Policealne dla dorosłych***	2	100,0%	67	X	X	X	X	X	X
Licea dla dorosłych oraz Licea Uzupełniające	5	83,3%	110	2	33,3%	38	2	33,3%	91
Ogółem	41	71,9%	6206	22	38,6%	1793	18	31,6%	1743

%* - udział w ogólnej liczbie szkół należących do danego typu placówki

** - szkoły publiczne, *** - szkoły niepubliczne

X - Brak kształcenia w danym języku przez dany typ placówki.

Według stanu z 30.09.2010 roku.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe, Wydział Oświaty, Wychowania, Kultury, Kultury Fizycznej i Sportu

Kształcenie zawodowe

W wyniku porównania zawodów nadwyżkowych i deficytowych z ofertą edukacyjną mieszczących się w Powiecie Mogileńskim szkół otrzymujemy informację, które spośród nich najczęściej kształcą w kierunkach wpływających na wzrost bezrobocia w poszczególnych zawodach. Analizę oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia zawodowego, aktualną na dzień 30 września 2010 roku, dokonano w zestawieniu z dokumentem „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie mogileńskim za II półrocze 2010 roku”.

Razem szkoły z Powiatu Mogileńskiego kształcą w 16 zawodach nadwyżkowych, a tylko w 2 zawodach deficytowych. Najbogatszą ofertę edukacyjną ma Zespół Szkół w Mogilnie, w którym można podjąć naukę w 23 zawodach, przy czym 2 z nich to zawody deficytowe a 9 to zawody nadwyżkowe. Również bogatą ofertę edukacyjną posiada Zespół Szkół Zawodowych w Strzelnie, który oferuje naukę w 21 zawodach. Przy czym 8 zawodów z tej oferty to zawody nadwyżkowe, a tylko na 2 kierunkach kształci się w zawodach deficytowych w Powiecie Mogileńskim

Analiza oferty edukacyjnej szkół w zestawieniu z wynikami prowadzonego monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych w regionie prowadzi do wniosku, że **oferta edukacyjna badanych szkół zawodowych nie odpowiada w pełni na wymagania lokalnego rynku pracy.**

Kształcenie ustawiczne

Koncepcja uczenia się przez całe życie (OECD – Paryż 1996) obejmuje rozwój indywidualny i rozwój cech społecznych we wszystkich formach i we wszystkich kontekstach – w systemie formalnym i nieformalnym, tj. w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego, uczelniach i placówkach kształcenia dorosłych oraz w ramach kształcenia incydentalnego, a więc w domu, w pracy i w społeczności. Podkreśla się w niej potrzebę przygotowania i zachęcania wszystkich dzieci do nauki przez całe życie, już od wczesnego wieku. Koncepcja ta ukierunkowuje działania w taki sposób, by zapewnić odpowiednie możliwości wszystkim – osobom dorosłym, pracującym i bezrobotnym, które muszą przekwalifikować się lub podnieść swoje kwalifikacje.¹⁵

Na kształt edukacji dorosłego człowieka ma wpływ działalność szkół dla dorosłych, środowisko zatrudnienia oraz wszystkie formy podnoszenia kwalifikacji takiej jak: kursy, szkolenia, studia podyplomowe, w tym i działalność Powiatowego Urzędu Pracy, który pomaga przekwalifikować lub podnieść kwalifikacje.

Najczęściej organizowanym szkoleniem dla osób zarejestrowanych w PUP jest szkolenie umożliwiające zdobycie prawo jazdy kategorii C+E, szkolenie to jest organizowane od 2005 roku do teraz. Również dużą popularnością cieszy się szkolenie dające uprawnienia spawacza – organizowano je sześciokrotnie, w latach 2005-2010. Pięciokrotnie organizowano kursy prawo jazdy kategorii D oraz kategorii C na przestrzeni lat 2005-2009. Następnie 4 razy organizowano szkolenie „ABC przedsiębiorczości” oraz „Nowoczesny sprzedawca”, oba te szkolenia były organizowane

¹⁵ „Perspektywa uczenia się przez całe życie” MEN, Warszawa, 4 lutego 2011 roku.

w latach 2005-2008. Na przestrzeni lat 2005-2011 trzykrotnie realizowano szkolenia w zawodach: instruktor nauki jazdy, operator ładowarki, operator wózków widłowych, opiekunka środowiskowa oraz kurs języka angielskiego i prawa jazdy kategorii E.

W Powiecie Mogileńskim funkcjonuje 9 szkół dla dorosłych/uzupełniających, są to:

- technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ – w Bielicach,
- liceum ogólnokształcące uzupełniające dla absolwentów ZSZ – w Mogilnie,
- liceum ogólnokształcące uzupełniające dla absolwentów ZSZ – w Strzelnie,
- technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ – w Strzelnie,
- liceum ogólnokształcące dla dorosłych – w Strzelnie,
- policealna szkoła dla dorosłych – w Strzelnie,
- technikum uzupełniające dla absolwentów ZSZ – w Strzelnie,
- liceum ogólnokształcące dla dorosłych – TWP w Strzelnie,
- prywatne liceum ogólnokształcące dla dorosłych – w Mogilnie.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna w Powiecie Mogileńskim wymusza konieczność konsolidacji oświaty na jego terenie.

2.5 Kultura i sport

2.5.1 Muzea

W Powiecie Mogileńskim znajduje się **Muzeum Ziemi Mogileńskiej w Mogilnie z siedzibą w Chabsku**. W muzeum wystawiane są ekspozycje stałe oraz czasowe. Dotyczą one głównie historii ziemi mogileńskiej i miasta Mogilno. Wystawy czasowe przygotowywane są pod kątem konkretnych wydarzeń lub osób. Muzeum organizuje również imprezy cykliczne w formie konkursów oraz lekcje muzealne.¹⁶ Ponadto funkcjonuje również **Muzeum Romańskie Ottona i Bolesława w Strzelnie**, które oferuje zwiedzanie strzeleńskich kościołów oraz muzeum wraz z przewodnikiem.

2.5.2 Zespoły artystyczne

W Powiecie Mogileńskim działają zespoły taneczne, wokalne oraz pieśni i tańca w ramach Gminnych Ośrodków Kultury. Poniżej przedstawiono listę zespołów artystycznych funkcjonujących w powiecie¹⁷:

- Zespół Pieśni i Tańca „Jezioranie” Gminnego Ośrodka Kultury w Jeziorach Wielkich,
- Zespół „Radość” Gminnego Ośrodka Kultury w Jeziorach Wielkich,
- Orkiestra Dęta Gminnego Ośrodka Kultury w Jeziorach Wielkich,
- Zespół Taneczny „Shadow” Gminnego Ośrodka Kultury w Jeziorach Wielkich,
- Zespół Wokalny „Jutrzenka” Gminnego Ośrodka Kultury w Jeziorach Wielkich,

¹⁶ <http://www.mzm.mogilno.pl>, czerwiec 2011 r.

¹⁷ Dane z serwisów lokalnych oraz stron Gminnych Ośrodków Kultury, czerwiec 2011 r.

- Dziecięce i młodzieżowe zespoły wokalne - NADZIEJA, AGARD, GAJA Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Strzelnie,
- Zespół wokalny klubu seniora „KUJAWIANKA” Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Strzelnie,
- Chór „Harmonia” w Strzelnie,
- Zespół taneczny „FENIX” Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Strzelnie,
- Zespół młodzieżowy „Smash” Mogileńskiego Domu Kultury.

Ponadto w Mogilnie działają:

- Zespół muzyczny niezrzeszony w Mogileńskim Domu Kultury,
- Zespół taneczny „PARBAT” działający przy Mogileńskim Domu Kultury,
- Chór „Hemantus”,
- 2 wydawnictwa muzyczne.

2.5.3 Gminne ośrodki kultury

Na terenie Powiatu Mogileńskiego znajdują się następujące ośrodki kultury:

- **Mogileński Dom Kultury** znajdujący się przy ul. Ks. P. Wawrzyniaka 1 w Mogilnie. Ośrodek oprócz wyświetlania filmów (Kino „Wawrzyn”) prowadzi koła zainteresowań, np. plastyczne czy aerobik.¹⁸
- **Miejsko Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Strzelnie**, który mieści się przy ul. Gimnazjalnej 26.
- **Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Jeziorach Wielkich**.¹⁹

2.5.4 Imprezy kulturalne

Regionalne Targi Rolne w Bielicach – organizator powiat

Targi można zaliczyć do jednych z największych imprez rolnych w Województwie Kujawsko-Pomorskim. Każdego roku odwiedza je kilkanaście tysięcy mieszkańców regionu. W Targach uczestniczą znaczące firmy i instytucje z całego kraju działające na rzecz wsi i rolnictwa. Różnorodne firmy prezentują m.in.: sprzęt rolniczy, nawozy, pasze, artykuły ogrodnicze. W czasie trwania targów mają miejsce liczne wystawy, kiermasze oraz pokazy i występy. W drugim dniu imprezy odbywają się Powiatowe Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi, które są wspaniałą atrakcją dla zwiedzających.

Festyn Pomidorowy w Jeziorach Wielkich – współorganizator powiat

Festyn rekreacyjno-sportowy z pomidorem w roli głównej, który jest produktem lokalnym gminy. Celem imprezy jest promocja potraw z pomidora, aby na stałe zagościły w menu gospodarstw domowych

¹⁸ <http://www.mdk.mogilno.pl>, czerwiec 2011 r.

¹⁹ <http://www.kultura.jeziorawielkie.pl>, czerwiec 2011 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

mieszkańców i restauracjach powiatu. W czasie trwania imprezy można wziąć udział w licznych konkursach, np. konkurs na największego pomidora, rzut pomidorem do tarczy, najsmaczniejsza potrawa z pomidora, strzelanie z łuku do pomidora.

Konkurs Dowcipów „Mogileńska Beczka Śmiechu”- organizator powiat

Konkurs skierowany jest do mieszkańców Powiatu Mogileńskiego z dużym poczuciem humoru. Każdy z uczestników Konkursu ma możliwość zaprezentowania autorskich dowcipów o tematyce lokalnej i nie tylko. Dobra zabawa z atrakcyjnymi nagrodami.

Regionalny Konkurs Orki – współorganizator powiat

Konkurs skierowany jest do młodzieży szkół rolniczych Województwa Kujawsko – Pomorskiego i Województwa Wielkopolskiego. Uczestnicy rywalizują w trzech kategoriach, przedstawiając praktyczne umiejętności.

Dni Pola - współorganizator powiat

Impreza skierowana do rolników z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Jest to okazja do skorzystania z konsultacji z przedstawicielami czołowych firm nasiennych, chemicznych, nawozowych i doradczych. Możliwość zapoznania się z najnowocześniejszymi technologiami i praktycznym ich wykorzystaniem w gospodarstwach rolnych.

Pokaz sprzętu rolniczego - współorganizator powiat

Impreza skierowana do rolników z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Jest to możliwość zapoznania się z pracą nowoczesnych ciągników, agregatów, wozów asenizacyjnych, pługów, opryskiwaczy, rozsiewaczy, bron kompaktowych.

Powiat wspiera i współfinansuje także inne imprezy odbywające się na terenie Powiatu Mogileńskiego, takie jak: Dni Benedyktyńskie, Świętojanki, Turnieje Tańca Nowoczesnego, Mogileńskie Spotkania Plastyczne, Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy, Stoły Wielkanocne, festyn „Chlebem i Miodem”, Gwiazdkowe Pierniki, Nadgoplański Turniej Rodzin Wielopokoleniowych, Dożynki Gminne, Terenowy Wyścig Kolarski, Powiatowy Konkurs Stołów Wigilijnych.

2.5.5 Imprezy sportowe

W Powiecie Mogileńskim odbywa się wiele imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym. Wśród nich można wymienić:

- **Wyścigi rowerowe i kolarskie** przeprowadzane przez Mogileńskie Towarzystwo Cyklistów.
- **Biegi uliczne** po ziemi mogileńskiej współorganizowane przez Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Sport i rekreacja”. Najstojniejszym biegiem ulicznym po ziemi mogileńskiej jest bieg o memoriał Mariana Śmigileńskiego.

- Dla miłośników **rajdów samochodowych** na terenie Powiatu Mogileńskiego organizuje się Rajd Weteranów Szos Ziemi Mogileńskiej.
- Mieszczący się w Ośrodku Sportu Rekreacji i Rehabilitacji w Mogilnie basen kryty jest miejscem wielu **impres sportowych o charakterze pływackim**. Mają tu miejsce między innymi Otwarte Mistrzostwa Mogilna w Pływaniu organizowane w 2011 roku, Gimnazjada Pływacka czy zawody pływackie organizowane przez Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji w Mogilnie.
- Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji w Mogilnie organizuje na Jeziorze Mogileńskim **regaty kajakowe**, które cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców regionu ale i przyjezdnych.
- Dyrektor Ośrodka Sportu Rekreacji i Rehabilitacji w Mogilnie organizuje co roku **Turniej Samorządowców**, w którym nagrodą główną jest puchar nazwany Jego imieniem.
- Organizowany jest na terenie powiatu **Turniej Piłki Halowej o Puchar Starosty Mogileńskiego**.

Na terenie Powiatu Mogileńskiego działa 70 Stowarzyszeń, w tym 7 stowarzyszeń zwykłych oraz 7 klubów sportowych i 9 uczniowskich klubów sportowych.

Wśród klubów sportowych i piłkarskich wyróżniamy zarówno kluby amatorskie jak Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „MUKS Bielice”, jak i te o charakterze ligowym, czyli: Klub piłkarski GLZS Olimpia Dąbrowa, Klub piłkarski Promień Szczepanowo, Klub sportowy „Noteć”, Klub sportowy „Pogoń”, Mogileński klub sportowy „Sokół” Mogilno, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „MUKS Bielice” oraz Klub piłkarski „Pogoń Mogilno”.

2.5.6 Zabytki

Gmina Mogilno

Współczesne tereny Powiatu Mogileńskiego w przeszłości stanowiły ważne obszary na mapie Polski. Podążając „Szlakiem Piastowskim” miłośnicy historii przeniosą się w gminie Mogilno we wczesne średniowiecze, choćby dzięki zachowanemu **klasztorowi i kościołowi pobenedyktynskiemu św. Jana z XI w.**, na bazie którego tworzone jest pierwsze w Polsce Europejskie Centrum Spotkań Młodzieży. W wirydarzu Klasztoru Benedyktynów zachowała się **najstarsza w Polsce studnia z XI wieku**. Perełką architektoniczną jest także **późnogotycki kościół farny św. Jakuba Większego z 1511 roku** oraz dzwonnica wzniesiona w XVII w. „opodal której rośnie drzewo lipowe z tego samego okresu uznane za pomnik przyrody. Na przeciwnym brzegu Jeziora Mogileńskiego umiejscowiony jest cmentarz założony w 1816 roku. Na jego terenie znajduje się **wzniesienie z mauzoleum** wybudowanym po II wojnie światowej, na miejscu wcześniejszego XVII-wiecznego kościoła drewnianego. Przy głównej alei znajduje się **grób - pomnik ks. Piotra Wawrzyniaka** oraz **kaplice grobowe z XIX i początku XX wieku**. Na terenie Mogilna z drugiej połowy XIX wieku pochodzą

również: **ratusz neogotycki, dworzec kolejowy, kamienice**. W miejscowości Wylatowo znajduje się jedyny w powiecie kościół drewniany Św. Ap. Piotra i Pawła o układzie bazylikowym, trójnawowym.

Gmina Strzelno

Historyczną dumą gminy Strzelno są: **pochodząca z końca XII wieku Rotunda romańska kościoła pod wezwaniem św. Prokopa oraz Bazylika św. Trójcy z przełomu XII i XIII wieku z unikatowymi romańskimi kolumnami**. W Ostrowie koło Strzelna **stoi neoromański kościół z 1869 roku**, w którym znajduje się bogata **kolekcja barokowych dzieł sztuki**. Z kolei w Markowicach znajduje się **Sanktuarium Matki Bożej Królowej Miłości i Pokoju Pani Kujaw** znane z **Figury Matki Bożej z Dzieciątkiem z około 1470 r.**

Gmina Jeziora Wielkie

Na terenie Gminy Jeziora Wielkie znajdują się **pozostałości po dworach**, które miały swoje lata świetności w XVIII i XIX wieku. Zachowane są **Spichlerz dworski z 1709 roku** oraz **Dwór Amrogowiczów w Rzeszynie z II połowy XIX w.** oraz otaczający go park sięgający Jeziora Gopła, ze starym aleją lipową, **Zespół Pałacowy Rodziny Skrzydlewskich w Wójcinie** koło Jezior Wielkich oraz park, a w nim dąb i lipa uznane za pomniki przyrody czy **Dwór i Park z XIX w. w Siemionkach**. Gmina Jeziora Wielkie to także bogactwo architektury sakralnej. Znajdują się tu dwa kościoły drewniane z XVIII wieku: **kościół drewniany z 1786 r. z wieżą zwieńczoną baniastym hełmem w Siedlimowie** oraz **kościół drewniany z 1766 r. trójnawowy w stylu barokowym w Kościeszkach**. Poza tym w Jeziorach Wielkich stoi **neoromański kościół poewangelicki z końca XIX wieku**, z kolei w Wójcinie **kościół neobarokowy z 1916 roku** z zachowaną żeliwną tablicą poświęconą dwusetnej rocznicy zwycięstwa Jana III Sobieskiego pod Wiedniem.

Gmina Dąbrowa

Leżąca w Powiecie Mogileńskim Gmina Dąbrowa w zasobach historyczno-kulturowych posiada **Zespół Kościoła Parafialnego pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Parlinie**, na który składają się kościół drewniany z XVII wieku oraz dzwonnica i plebania z XIX wieku; **Kościół Parafialny NMP Królowej Polski z 1912 roku w Dąbrowie** oraz **Zespół Kościoła Ewangelickiego z 1844 roku**. Znajdują się tu także **zespoły dworskie i kuźni w Sucharzewie i Siaboszewku**.

2.6 Opieka zdrowotna

2.6.1 Szpitale i przychodnie²⁰

W Powiecie Mogileńskim od 1998 roku działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SPZOZ), którego organem założycielskim jest Powiat Mogileński. Zakład obejmuje opieką medyczną

²⁰ Opracowane na podstawie dokumentu „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010.

około 50 000 osób zamieszkałych na terenie powiatu oraz gmin ościennych, głównie gminy Trzemeszno i Orchowo. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej prowadzi działalność medyczną z zakresu leczenia Podstawowej Opieki Zdrowotnej, specjalistycznego (w tym rehabilitacji, psychiatrii i stomatologii), leczenia szpitalnego i ratownictwa medycznego. Zakład funkcjonuje w jednostkach terenowych w skład których wchodzi szpital oraz przychodnie.

- Szpital Powiatu Mogileńskiego²¹
  - Filia im. Józefa Strusia w Mogilnie, gdzie znajduje się filia oddziału wewnętrznego, diagnostyka medyczna (w tym analityka medyczna, diagnostyka obrazowa i radiologia), medycyna ogólna i rehabilitacja.
  - Filia im. Tytusa Chałubińskiego w Strzelnie, który posiada oddział wewnętrznego, oddział pediatryczny i neonatologiczny, oddział chirurgiczny i oddział ginekologiczno-położniczy, a także medycyna ogólna. Ponadto w szpitalu działa diagnostyka, w tym diagnostyka laboratoryjna, analityka medyczna, diagnostyka obrazowa i radiologia.

Szpital Powiatu Mogileńskiego dysponuje łącznie 167 łózkami, z czego filia w Mogilnie na oddziale wewnętrznym i w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym posiada łącznie 65 łóżek. Natomiast filia w Strzelnie na oddziale wewnętrznym, chirurgicznym, pediatrycznym, ginekologiczno-położniczym dysponuje 89 łózkami oraz 13 łózkami dla noworodków i 3 inkubatorami.

Tabela 19. Liczba łóżek szpitalnych w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.

Jednostka	Oddział	Liczba łóżek
Filia im. Józefa Strusia w Mogilnie	Oddział wewnętrzny	30
	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	35
Filia im. Tytusa Chałubińskiego w Strzelnie	Oddział wewnętrzny	30
	Oddział chirurgiczny	25
	Oddział pediatryczny	15
	Oddział ginekologiczno-położniczy	19

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

W skład Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej wchodzi następujące przychodnie:

- Przychodnia Rejonowa nr 1 w Mogilnie
  - gabinety POZ,
  - poradnia dziecięca,
  - poradnie specjalistyczne: poradnia stomatologiczna, chirurgiczna, diabetologiczna, dermatologiczna, neurologiczna, kardiologiczna, laryngologiczna, onkologiczna, urologiczna, poradnia „K”, okulistyczna, zdrowia psychicznego, terapii leczenia uzależnień, medycyny pracy, endokrynologiczna,
  - gabinet hydroterapii.

²¹ Źródło danych: <http://www.rynekmedyczny.pl>

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartęcki

- Przychodnia Rejonowa nr 2 w Mogilnie ul. Padniewska 1
  - gabinet podstawowej opieki zdrowotnej,
  - poradnia rehabilitacyjna,
  - gabinety fizjoterapii.
- Przychodnia Rejonowa w Strzelnie
  - gabinety podstawowej opieki zdrowotnej,
  - poradnia dziecięca,
  - gabinety specjalistyczne: chirurgiczne, laryngologiczne, poradnia „K”,
  - gabinety fizjoterapii.
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Gębicach - gabinet podstawowej opieki zdrowotnej,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Markowicach - gabinet podstawowej opieki zdrowotnej,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wylatowie - gabinet podstawowej opieki zdrowotnej,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Józefowie - gabinet podstawowej opieki zdrowotnej,
- Poradnia „K” w Dąbrowie,
- **Ratownictwo medyczne w Mogilnie** w skład którego, wchodzi:
  - **Specjalistyczny zespół wyjazdowy w Mogilnie,**
  - **Podstawowy zespół wyjazdowy w Strzelnie.**

Na koniec października 2010 roku w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej zatrudnionych było 418 osób, w tym m.in.: 75 lekarzy, 163 pielęgniarki/położne, 21 ratowników medycznych, 20 magistrów laboratorium i techników laboratoryjnych, 4 magistrów psychologii i terapii uzależnień, 10 magistrów i techników fizjoterapii. Szczegółowe dane prezentuje tabela nr 20.

Tabela 20. Struktura zatrudnienia w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.

Grupa zawodowa	Ilość zatrudnionych osób (bez względu na rodzaj zatrudnienia)
lekarze	75
pielęgniarki/położne	163
ratownicy medyczni	21
mgr laboratorium/tech. laboratoryjny	20
mgr psychologii/mgr terapii uzależnień	4
mgr fizjoterapii/tech. fizjoterapii	10
mgr farmacji/tech. farmacji	4
logopeda	1
technicy RTG	4
sekretarki medyczne/rejestratorki	23
dz. transportu/kierowcy	17
sanitariusze	4
administracja	18

informatyk	1
personel gospodarczy	16
ekipa sprzątajaca	34
protetyk	1
księża	2

Ponadto na terenie powiatu działają placówki medyczne świadczące usługi w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia:

- Gabinet okulistyczny - Grzegorz Jędrzejczak, Plac Wolności 23, 88-300 Mogilno,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Okulista" Jadwiga Murawska - Siemczyk, ul. Kilińskiego 11, 88-300 Mogilno,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna - Kufri Riyad, ul. Padniewska 1, 88-300 Mogilno, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medic" w Mogilnie - Michał Aleksandrowicz, ul. Wawrzyniaka 3, 88-300 Mogilno, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny - Barbara Jacyna, Al. Niepodległości 2, 88-300 Mogilno, świadczenia w zakresie ortodoncji,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny - Violetta Jasik - Bardoń, Plac Wolności 16, 88-300 Mogilno, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Salus" s.c. Krzysztof Hejnosz & Jolanta Skoczylas-Hejnosz, Rynek 7/5, 88-300 Mogilno, świadczenia w zakresie POZ,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Rodzina" sp. z o.o., Osiedle 900- lecia, 88-300 Mogilno:
  - świadczenia w zakresie POZ,
  - świadczenia w zakresie alergologii,
  - świadczenia w zakresie endokrynologii,
  - świadczenia w zakresie kardiologii,
  - świadczenia w zakresie dermatologii i wenerologii,
  - świadczenia w zakresie neurologii,
  - świadczenia w zakresie onkologii,
  - świadczenia w zakresie reumatologii,
  - świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii,
  - świadczenia w zakresie okulistyki.
- Gabinet Stomatologiczny Elżbieta Werbińska, ul. Kościuszki 9B, 88-320 Strzelno, świadczenia ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „OMEGA” w Strzelnie, ul. Kościuszki 13a, 88-320 Strzelno, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” w Strzelnie - Paweł Kukuła, ul. Michelsona 2, 88-320 Strzelno, świadczenia w zakresie POZ,

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ORI-MED Zabiegi Rehabilitacyjne, Orzechowski Jacek, ul. Gimnazjalna 8, Strzelno 88-320,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Lekarza Rodzinnego, Bożena Morzyńska, ul. Dworcowa 1, 88-306 Dąbrowa, świadczenia w zakresie POZ,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowa Rodzina” Ryszard Królikiewicz, ul. Szkolna 13, 88-306 Dąbrowa, świadczenia w zakresie POZ,
- Praktyka Stomatologiczna - Agata Czapla, ul. Szkolna 13, 88-306 Dąbrowa, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny - Jolanta Hebisz, Jeziora Wielkie 9, 88-324 Jeziora Wielkie, świadczenia ogólnostomatologiczne,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia” Bogumiła Kabata, Wójcin 64, 88-324 Jeziora Wielkie, świadczenia w zakresie POZ.

Na terenie gmin Mogilno, Strzelno i Dąbrowa działa opieka ambulatoryjna świadcząca usługi w zakresie kardiologii, dermatologii i wenerologii, neurologii, reumatologii, położnictwa i ginekologii, chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, okulistyki, zdrowia psychicznego dla dorosłych, otolaryngologii, urologii, leczenia uzależnień, opieki rehabilitacyjnej, fizjoterapii ambulatoryjnej. Wszystkie wymienione świadczenia w ramach opieki ambulatoryjnej są dostępne w Gminie Mogilno. Świadczenia z zakresu: położnictwa i ginekologii, chirurgii ogólnej, otolaryngologii, oraz fizjoterapii ambulatoryjnej są dostępne na terenie Gminy Strzelno. Natomiast w Dąbrowie świadczy się usługi tylko w zakresie położnictwa i ginekologii.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w latach 2006-2010 dokonał reorganizacji pracy działu pomocy doraźnej i POZ w zakresie nocnej i świątecznej opieki medycznej zgodnie z wymogami NFZ i ustawy o Podstawowym Ratownictwie Medycznym. W ramach reorganizacji zlikwidowane zostały ambulatoria pogotowia ratunkowego - dział pomocy doraźnej funkcjonuje obecnie w oparciu o zespoły wyjazdowe - podstawowy w Strzelnie (z obsadą: 2 ratowników i kierowca) oraz specjalistyczny w Mogilnie (z obsadą: lekarz, ratownik i kierowca-ratownik). Ambulatoryjnie pomocy udziela lekarz POZ w ramach nocnej i świątecznej opieki medycznej w placówkach w Mogilnie i Strzelnie.

W latach 2006-2010 wszystkie oddziały szpitalne i poradnie diagnostyczne dysponowały sprzętem koniecznym do prawidłowego diagnozowania i leczenia pacjentów takim jak: sprzęt jednorazowego użytku, automatyczne strzykawki, EKG, Holtery EKG i ciśnieniowe, specjalistyczny aparat przeznaczony do echo graficznego badania serca, USG, próba wysiłkowa, wideoendoskop, automatyczne analizatory laboratoryjne. W miarę posiadanych środków finansowych, w omawianym okresie zakład prowadził sukcesywne remonty i modernizację swoich obiektów. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Gminy Strzelno i jej okolic, zakład uruchomił w Przychodni Rejonowej w Strzelnie w pełni wyposażoną w nowy sprzęt medyczno-diagnostyczny pracownię okulistyczną.

SPZOZ w Mogilnie stara się pozyskiwać środki finansowe na modernizację i doposażenie placówki przystępuje do programów finansowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2.6.2 Umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia²²

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mogilnie do końca czerwca 2011 roku podpisał 12 umów

z Narodowym Funduszem Zdrowia - Kujawsko-Pomorskim Oddziałem Wojewódzkim. Każda umowa zawiera pakiet usług i podpisuje się ją na czas określony. W latach 2006-2010 liczba podpisywanych umów była zróżnicowana:

- 2006 rok – podpisano 15 umów,
- 2007 rok – podpisano 16 umów,
- 2008 rok – podpisano 23 umów,
- 2009 rok – podpisano 14 umów,
- 2010 rok – podpisano 13 umów.

2.6.3 Promocja zdrowia i profilaktyka zdrowotna

Zgodnie art. 4.1. ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku, do zadań powiatu o charakterze ponadgminnym należy promocja i ochrona zdrowia. Powiat, realizując politykę zdrowotną państwa winien realizować założenia strategii zdrowotnej państwa. Wyrazem tej strategii jest Narodowy Program Zdrowia (2007-2013), który zadania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki rozkłada na administrację rządową, samorządową, instytucje i organizacje, inne sektory społeczno-gospodarcze oraz zakłady opieki zdrowotnej.

Naczelnym inicjatorem i realizatorem promocji zdrowia w Powiecie Mogileńskim jest Państwowa Inspekcja Sanitarna – zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2011 r. nr 212, poz. 1263).

W 2009-2010 roku pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, tutejszej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, która jest siedzibą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mogilnie, realizował szereg przedsięwzięć edukacji zdrowotnej, z przestaniem dotarcia do jak największej liczby adresatów. Zadania realizowano zgodnie z założeniami i metodyką poszczególnych interwencji, spośród których najczęściej stosowanymi formami były: narady, szkolenia, dystrybucja materiałów edukacyjnych, edukacja dzieci i młodzieży, kampanie medialne, akcje informacyjne, konkursy, konferencje, pomoc merytoryczna, monitoring i ewaluacja prowadzonych działań. Wśród realizowanych interwencji możemy wyróżnić interwencje programowe ogólnopolskie, wojewódzkie

²² Opracowane na podstawie informacji przekazanych przez SP ZOZ Mogilno.

oraz interwencje nieprogramowe ogólnopolskie, wojewódzkie oraz interwencje nieprogramowe powiatowe.

Interwencje programowe ogólnopolskie:

- Trzymaj Formę,
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce,
- Czyste Powietrze Wokół Nas,
- Nie pal przy mnie, proszę,
- Znajdź właściwe rozwiązanie,
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Interwencje programowe wojewódzkie:

- Etykieta Rozszyfrowana – Wiem co kupuję i jem,
- Wolność Oddechu – Zapobiegaj Astmie,
- Radosny uśmiech – Radosna przyszłość,
- Różowa Wstążeczka.

Interwencje nieprogramowe ogólnopolskie:

- Kampania „Wróć bez HIV”,
- Kampania „Wiedza ratuje życie”
- Światowy Dzień Bez Tytoniu,
- Rzuć Palenie Razem z Nami,
- Światowy Dzień Zdrowia.

Interwencje nieprogramowe wojewódzkie:

- Społeczna kampania przeciwko grypie sezonowej i grypie typu AH1N1,
- Uroczystości komunijne bez zatruc pokarmowych,
- Bezpieczne wakacje.

Interwencje nieprogramowe powiatowe:

- Europejski Tydzień Szczepień,
- Świat sam sobie nie poradzi – segregujmy więc odpady,
- Wszawica okresowo powraca,
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach.

Ogółem w realizowanych formach uczestniczyło około 14 000 osób. Przy ich realizacji współuczestniczyły:

- Starostwo Powiatowe w Mogilnie,
- Urzędy Miejskie i Gminne w Mogilnie, Strzelnie, Dąbrowie i Jeziorach Wielkich,
- Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu,
- media lokalne i administratorzy stron internetowych,
- Straż Miejska,

- Powiatowa Komenda Policji,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Mogilnie,
- placówki nauczania i wychowania,
- placówki służby zdrowia,
- Mogileński Dom Kultury,
- Nauczycielski Klub Ekologiczny „Kropla”,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Mogilnie,
- parafie rzymskokatolickie,
- firmy farmaceutyczne,
- apteki,
- podmioty prywatne,
- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy,
- Krajowe Centrum ds. AIDS,
- Regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy – Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia,
- Narodowy Instytut Leków w Warszawie.

Zakres współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Powiecie Mogileńskim z wyżej wymienionymi instytucjami to: współudział w realizacji interwencji oraz organizacji konkursów, informacja i edukacja społeczeństwa, współorganizacja imprez masowych, szkoleń i konferencji, nagłośnienie działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, obsługa medialna, propagowanie informacji o specjalistycznych szkoleniach HIV/AIDS, przygotowywanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, pozyskanie środków finansowych, pozyskanie materiałów metodycznych, pozyskanie sal, transportu itp.,

Organy samorządowe współuczestniczyły w interwencjach programowych ogólnopolskich:

- Trzymaj Formę,
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

Natomiast z sektora organizacji pozarządowych w działalność oświatowo-zdrowotną i promocję zdrowia w 2009 r. zaangażowane były zaledwie następujące podmioty:

- na poziomie ogólnokrajowym - Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej,
- na poziomie lokalnym - parafie rzymskokatolickie i Nauczycielski Klub Ekologiczny „Kropla”.

Dotychczasowe zaangażowanie w programach zdrowotnych samorządów lokalnych w Powiecie Mogileńskim, tak gminnych, jak i powiatowego, było niewielkie. W 2009 roku²³ spośród gmin powiatu dwie gminy włączyły się w programy realizowane przez Kujawsko-Pomorski Urząd Marszałkowski

²³ e-inf. Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Marszałkowskiego dot. realizacji w 2009 roku programów zdrowotnych organizowanych i finansowanych przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego - Beata Krzemińska, rzecznik prasowa Urzędu Marszałkowskiego

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

w Toruniu. Spośród siedmiu programów, z których jeden nie dotyczył Powiatu Mogileńskiego - skierowany był do społeczności romskiej, wybrane samorządy uczestniczyły w następujących programach:

- **Regionalny Program Edukacyjny w Zakresie Profilaktyki Raka Jelita Grubego i Prostaty** – wśród 27 samorządów w Województwie Kujawsko-Pomorskim w realizację programu zaangażowały się: Miasto i Gmina Mogilno oraz Miasto i Gmina Strzelno.
- **Regionalny Program Profilaktyki Chorób Płuc** - w realizację programu wśród 33 samorządów w województwie zaangażowały się: Miasto i Gmina Strzelno.
- **Regionalny Program Zwalczania Otyłości u Dzieci i Młodzieży** - w 2009 r. do realizacji programu zaangażowały się 42 samorządy w województwie, w tym Powiat Mogileński.

W przypadku pozostałych trzech programów było brak akcesu ze strony samorządów w powiecie:

- Regionalny Program Przeciwnowotworowej Edukacji Młodzieży Szkół Ponadgimnazjalnych,
- Regionalny Program Aktywności Fizycznej Seniorów,
- Regionalny Program Wczesnego Wykrywania Nowotworów Skóry.

Aktualnie Powiat Mogileński kontynuuje lub realizuje następujące działania w ramach promocji i profilaktyki zdrowia:

- kontynuacja programu „Regionalny program zwalczania otyłości u dzieci i młodzieży”.
- W 2011 roku Powiat Mogileński wprowadza „Pilotażowy Program Profilaktyki Szczepień Przeciwko Wirusowi HPV, który stanowi przyczynę Raka Szyjki Macicy”.²⁴ (program szczepień wdraża także Gmina Strzelno).
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mogilnie oraz NZOZ „Rodzina” w Mogilnie uczestniczą w realizacji Populacyjnego Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy koordynowanego przez Regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy (pobór wymazów cytologicznych łącznie w 5 gabinetach) oraz w Programie Profilaktyki Przewlekłej Obturacyjnej Choroby Płuc (spirometria i poradnictwo).
- Regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy we współpracy z SP ZOZ w Mogilnie i NZOZ-ami w ramach Populacyjnego Programu Profilaktyki Raka Piersi wykonuje badania mammograficzne na terenie powiatu z wykorzystaniem mammbusów.

Kontynuacja z tendencją rozwojową, interwencji realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w latach 2009-2010, w szczególności Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

2.6.4 Apteki

Aktualnie w Powiecie Mogileńskim znajduje się 10 aptek oraz 3 punkty apteczne. 6 aptek prowadzi swoją działalność w mieście Mogilno. 1 apteka i jeden punkt apteczny znajdują się w granicach Gminy Jeziora Wielkie. Następnie po 1 aptecę lub punkcie aptecznym znajduje się

²⁴ Opracowane na podstawie informacji przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Mogilnie

w miejscowościach Gębicach, Wylatowie, Markowicach oraz Dąbrowie. Wykaz aptek przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Apteki działające na terenie Powiatu Mogileńskiego – stan na 2011 rok.

Jednostka terytorialna	Nazwa apteki
Mogilno	Pod Lipami
	Salix
	Pod Eskulapem
	Dbam o Zdrowie
	Aspirynka
Wylatowo	Apteka Medyczna
	Punkt apteczny
Gębice	Nad Notecią
Strzelno	Romańska
Markowice	Punkt apteczny Zdrowie
Dąbrowa	Pod Lipami
Jeziora Wielkie	Revita
Wójcin	Punkt apteczny

Według stanu na czerwiec 2011 roku, Źródło danych: <http://www.osoz.pl>

Ilość aptek funkcjonujących na obszarze Powiatu Mogileńskiego nie ulegała zmianom w latach 2005-2009. W tym samym czasie liczba aptek na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego malała. W latach 2005-2009 połowa aptek znajdowała się w Gminie Mogilno. Drugą pod względem liczby aptek w całym rozpatrywanym okresie gminą jest Strzelno. Gmina Dąbrowa oraz Gmina Jeziora Wielkie w rozpatrywanym czasie posiadały po jednej aptece. Omawiane dane przedstawia tabela nr 22.

Tabela 22. Ilość aptek i punktów aptecznych w Województwie Kujawsko-Pomorskim, Powiecie Mogileńskim oraz jego gminach.

Jednostka terytorialna	Apteki				
	2005	2006	2007	2008	2009
Woj. Kujawsko-Pomorskie	541	539	528	522	505
Powiat Mogileński	10	10	10	10	10
Gmina Dąbrowa	1	1	1	1	1
Gmina Jeziora Wielkie	1	1	1	1	1
Gmina Mogilno	5	5	5	6	6
Gmina Strzelno	3	3	3	2	2

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.

2.6.5 Laboratoria²⁵

W Powiecie Mogileńskim znajdują się dwie pracownie diagnostyki laboratoryjnej działające przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Pierwsza z nich to Pracownia Diagnostyczna znajdująca się przy Szpitalu Powiatu Mogileńskiego, Filii im. J. Strusia w Mogilnie. Pracownia zaopatrzona jest w laboratorium, RTG, pracownię EKG wysiłkowego, echo serca oraz pracownię USG. Laboratorium prowadzi prace przy wynikach badań laboratoryjnych krwi, wynikach badań biochemicznych moczu, oraz wynikach badań innych płynów ustroju, substancji i tkanek, bez diagnozy.

W filii Szpitala Powiatu Mogileńskiego – szpital im. Tytusa Chałubińskiego w Strzelnie, działa pracownia diagnostyczna która poza laboratorium, RTG, pracownią EKG wysiłkowego, echo serca oraz pracownią USG, posiada pracownię gastrokopii i endoskopii.

2.6.6 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna²⁶

W Powiecie Mogileńskim znajduje się jedna stacja sanitarno-epidemiologiczna o statusie placówki powiatowej. Mieści się ona w stolicy powiatu, Mogilnie, przy ulicy Tadeusza Kościuszki 4. Podstawowe komórki organizacyjne Stacji to :

1. Oddział Zapobiegawczego i Bieżącego Nadzoru Sanitarnego, w skład którego wchodzi następujące komórki merytoryczne:
  - Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
  - Sekcja Nadzoru nad Obiektami Komunalnymi,
  - Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego,
  - Stanowisko ds. Prewencji Chorób Zawodowych,
  - Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży,
  - Stanowisko ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
  - Stanowisko ds. Ocen i Analiz,
2. Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
3. Stanowisko Pracy Głównego Księgowego,
4. Stanowisko Pracy Radcy Prawnego,
5. Oddział Ekonomiczny i Administracyjny.

Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa, dla którego podmiotem tworzącym jest Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Działalnością Stacji kieruje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mogilnie będący organem rządowej administracji zespolonej w powiecie, który jest jednocześnie Dyrektorem Stacji.

Stacja zapewnia obsługę Powiatowego Inspektora w celu zapewnienia realizacji zadań, do których należy:

²⁵ Źródło danych: <http://szukaj.sluzbazdrowia.pl/Oddzial-laboratoryjny/Mogilno/UI-koosciuszki-4/k162435.html>,
czerwiec 2011

²⁶ Źródło danych: <http://www.zdronet.pl>, czerwiec 2011

1. ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych,
2. zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych oraz o znaczeniu społecznym,
3. kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

2.7 Pomoc społeczna²⁷

Szczegółowa analiza w zakresie pomocy społecznej Powiatu Mogileńskiego została przedstawiona w „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Mogileńskiego w latach 2007-2013”, Mogilno 2007.

Na terenie Powiatu Mogileńskiego istnieją instytucje działające na rzecz pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych, pomocy rodzinie, do których m.in. można zaliczyć:

▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie (PCPR)²⁸

PCPR stanowi jednostkę organizacyjną Powiatu Mogileńskiego działającą od 1999 roku. Jest podporządkowana bezpośrednio Zarządowi Powiatu i realizuje zarówno zadania własne, jak i z zakresu administracji rządowej w obszarze pomocy społecznej.

Do głównych działań PCPR zaliczyć można przede wszystkim dążenie do rozwiązywania problemów społecznych poprzez różnego rodzaju programy, specjalistyczne poradnictwo, doradztwo, szkolenia, udzielanie pomocy pieniężnej dla grup docelowych, a także organizację opieki dla osób potrzebujących pomocy, przedsięwzięcia integracyjne oraz wspieranie funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na terenie powiatu.

▪ Dom Pomocy Społecznej (DPS)²⁹

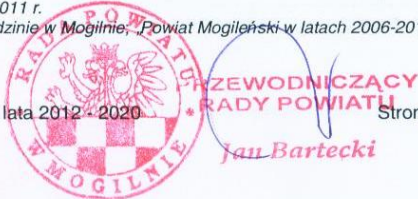
Na terenie Powiatu Mogileńskiego istnieje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się w Siemionkach (Gmina Jeziora Wielkie). Prowadzi on swoją działalność od 1982 roku. Z dniem 1 stycznia 1999 roku mienie Skarbu Państwa będące we władaniu Domu Pomocy Społecznej w Siemionkach stało się z mocy prawa mieniem Powiatu Mogileńskiego. Stało się tak w związku z reformą administracyjną kraju. Została również zmieniona podległość DPS, dla którego organem prowadzącym jest obecnie Powiat Mogileński.

DPS w Siemionkach liczy 98 miejsc przeznaczonych wyłącznie dla przewlekle psychicznie chorych kobiet. Celem działania DPS jest zapewnienie jego mieszkankom warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobowości

²⁷ Szczegółowa charakterystyka pomocy społecznej przedstawiona została w dokumencie: „Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Mogileńskiego w latach 2007-2013”, Mogilno 2007r.

²⁸ Źródło danych: www.pcpr-mogilno.pl, czerwiec 2011 r.

²⁹ Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie, „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010.

i samodzielności. Ponadto celem funkcjonowania Domu jest budowanie prawidłowego wizerunku osoby z zaburzeniami psychicznymi w środowisku, a także zintegrowanie różnych metod terapeutycznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych i niepełnosprawności współwystępujących.

Na co dzień DPS współpracuje z blisko 70 placówkami, organizacjami, przedsiębiorstwami, i organami samorządu terytorialnego m.in. są to: domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, placówki opiekuńcze i opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci i młodzieży, szkoły podstawowe, gimnazjalne oraz ponad gimnazjalne, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, urzędy powiatów, gmin i miast, sołectwa, organizacje pozarządowe i pożytku publicznego. Placówka ma podpisane porozumienia o współpracy z dwoma uczelniami wyższymi: Akademią Sztuk Pięknych w Poznaniu i Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu a współpracuje w realizacji praktyk studenckich, prowadzeniu badań naukowych czy wymianie doświadczeń z wydziałami pedagogicznymi Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego i Kujawsko Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy oraz wieloma innymi.

Przy Domu Pomocy Społecznej w Siemionkach działają również organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „SZANSA” oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Gminny w Jeziorach Wielkich z siedzibą w Siemionkach. Organizacje te wspierają działania domu w organizacji imprez integracyjnych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Dzięki współdziałaniu możliwe jest organizowanie imprez cyklicznych dla mieszkanki domu i ich rodzin, społeczności lokalnej oraz dzieci i młodzieży.

▪ Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)³⁰

Warsztaty Terapii Zajęciowej „Radosne Serca” w Bielicach powstały 3 października 2005 r., Dekretem Księdza Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego. Powstały one w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie programu wyrównywania różnic między regionami oraz ze środków własnych CARITAS Archidiecezji Gnieźnieńskiej, darczyńców i sponsorów.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówką pobytu dziennego, obejmują swą opieką osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym z całego Powiatu Mogileńskiego. Działanie placówki skoncentrowane i skierowane jest na rehabilitację społeczną w szerokim zakresie, a także wykształcenie umiejętności zawodowych. Ważnym celem placówki jest stałe i systematyczne integrowanie się uczestników WTZ ze środowiskiem zewnętrznym oraz uczestniczenie w szeroko pojętym życiu kulturalnym i społecznym.

³⁰ Źródło danych: „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010; www.strzelno.pl, czerwiec 2011 r.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa prowadzona jest w pracowniach, w których przebywa 5 uczestników pod opieką terapeuty. Wśród pracowni działających w ramach placówki wyszczególniamy pracownię:

- gospodarstwa domowego,
- plastycznej,
- ceramiki,
- ogrodniczej,
- stolarskiej,
- krawieckiej i robót ręcznych.

Jako placówka Warsztatów Terapii Zajęciowej „Radosne Serca” w Bielicach zorganizowały m.in.:

- Uroczyste śniadanie Wielkanocne i spotkanie Wigilijne,
- Piknik rodzinny połączony z przeglądem piosenki religijnej „Maryja rozjaśnia twarz, bo w serca radość nam da”, „Chodź pomaluj mój świat”, „Serce za uśmiech”, „Mogę wszystko”,
- Bal karnawałowy, walentynkowy, halloween, zabawę andrzejkową,
- Uroczystość I rocznicy działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej „Radosne Serca” w Bielicach,
- Cykliczne wyjazdy uczestników na basen,
- Wyjazdy rehabilitacyjne do stadniny koni w Kiecanowie,
- Wycieczkę do parku dinozaurów w Rogowie,
- Czterodniową i pięciodniową wycieczkę do Trójmiasta,
- Warsztaty fotograficzne dla osób niepełnosprawnych wspólnie z Wojewódzką Biblioteką i Centrum Animacji Kultury,
- III rocznicę działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bielicach,
- Pięciodniową wycieczkę do Szklarskiej Poręby,
- Wycieczkę do Fabryki Bombek w Gnieźnie.

Budynki w których prowadzone są Warsztaty Terapii Zajęciowej „Radosne Serca” w Bielicach, użytkowane są bezpłatnie na podstawie umowy użyczenia zawartej 10 lutego 2005 r. pomiędzy Powiatem Mogileńskim a CARITAS Archidiecezji Gnieźnieńskiej od 15 lutego 2005 r., umowa ta wygasa z dniem 14 lutego 2015 r.

▪ Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelnie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelnie, prowadzi swą działalność w obrębie: Miasta i Gminy Strzelno. Jest wyposażony w pomieszczenia i sprzęt, dzięki którym prowadzona jest terapia zajęciowa w pracowniach: plastycznej, modelarsko-stolarskiej, rękodzielniczo-krawieckiej, ogrodniczo-kulinarnej oraz kulturo-terapeutycznej. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy ukierunkowana jest na pomoc osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz

przewlekłe chorych psychicznie. W ramach codziennej pomocy, 35 osób uzyskuje wsparcie w usamodzielnianiu się, przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Dla poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym korzystają z pomocy wspierająco - rehabilitacyjnej.

▪ **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Strzelnie (OIK)³¹**

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Strzelnie działa na rzecz osób dotkniętych przemocą i jej skutkami poprzez: pomoc psychologiczną, organizowanie grup wsparcia, prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, a także upowszechnianie wiedzy na temat kryzysu i sposobów radzenia sobie z nim. Grupy docelowe to przede wszystkim rodziny dysfunkcyjne, osoby w kryzysie i ofiary przemocy w rodzinie. OIK działa całodobowo poprzez codzienne dyżury oraz telefonicznie, za pośrednictwem Komendy Powiatowej Policji.

▪ **Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (GOPS)**

Na obszarze Powiatu Mogileńskiego działają 4 Miejsko-Gminne i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej³²:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorach Wielkich.

W ramach każdego ośrodka funkcjonuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień, w ramach którego mają miejsce m.in. działania edukacyjno – informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży na terenach poszczególnych gmin.

- **MGOPS w Mogilnie³³** współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom i rodzinom w celu poprawy ich sytuacji poprzez działania interwencyjne i informacyjne. W ośrodku działa ognisko wychowawcze, zaś szczególnym obszarem zainteresowania objęte są rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.
- **GOPS w Dąbrowie³⁴** w ramach swej działalności prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży, współpracuje z takimi podmiotami jak: Policja, sądy, kuratorzy czy Punkt Konsultacyjny. Ponadto za pośrednictwem opiekunek środowiskowych wspiera rodziny w opiece nad osobami niepełnosprawnymi i przewlekłe chore.

³¹ www.pcpr-mogilno.pl, czerwiec 2011 r.

³² Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie

³³ Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie

³⁴ Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**
Jan Bartecki

- **GOPS w Jeziorach Wielkich**³⁵ prowadzi świetlicę środowiskową, organizuje szkolenia dla bezrobotnych, a także systematycznie współpracuje z Policją. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze oraz oferuje bezpłatne usługi prawne dla osób w sytuacji kryzysowej.
- **MGOPS w Strzelnie**³⁶ udziela pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, tj. bezrobotnym, ubogim, bezrobotnym, niepełnosprawnym czy też dotkniętym klęską żywiołową.

2.8 Bezpieczeństwo publiczne

W ramach Ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku i samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 roku, Miasto i Gmina Mogilno oraz pozostałe gminy Powiatu Mogileńskiego współpracują z Komendą Powiatową Policji w Mogilnie oraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie. Zgodnie z art. 7 pkt. 14 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, miasto i gmina ma obowiązek zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego³⁷.

Komenda Powiatowa Policji obejmuje swym zasięgiem działania, Gminę Mogilno oraz wszystkie gminy należące do Powiatu Mogileńskiego. **Komenda Powiatowej Straży Pożarnej** w Mogilnie prowadzi aktywną współpracę z Ochotniczymi Jednostkami Straży Pożarnej ulokowanymi w całym Powiecie Mogileńskim, w celu poprawy bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

2.8.1 Zabezpieczenia przeciwpożarowe

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez m.in. zapobieganiu lub rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.³⁸ Wykonanie tych obowiązków realizowane jest poprzez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej - w Powiecie Mogileńskim leży to w gestii Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie oraz Ochotniczych Jednostek Straży Pożarnej, umiejscowionym w terytorialnych granicach Powiatu Mogileńskiego. **Zagrożenie pożarowe dotyczy przede wszystkim dużych kompleksów leśnych znajdujących się na terenie Powiatu Mogileńskiego**, tzn. rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu czy parków krajobrazowych. Głównym zadaniem jednostek straży pożarnej jest przeciwdziałanie powstawaniu

³⁵ Źródło danych: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie

³⁶ www.strzelno.pl, czerwiec 2011 r.

³⁷ <http://lex.pl/bap/samorząd/Dz.U.2001.142.1591.html>, czerwiec 2011

³⁸ <http://www.powiat.mogilno.pl/pliki/psp/zadaniaps.pdf>, czerwiec 2011

oraz skuteczne gaszenie pożarów oraz regularne ćwiczenia z taktyki ratowniczo-gaśniczej, w celu szybkiego działania w razie zagrożenia.

Największą liczbę zdarzeń w Powiecie Mogileńskim w ciągu ostatnich 6 lat odnotowano w roku 2010 – ich liczba wyniosła 1109, co oznacza wzrost o prawie 50% w stosunku do roku 2005. Przy czym w okresie tym spadła liczba pożarów i fałszywych alarmów, natomiast zwiększyła się liczba miejscowych zagrożeń. Szczegółowe zestawienie omawianych typów zdarzeń przedstawia tabela nr 23. Pod kątem wielkości i typu przeważają pożary małe oraz miejscowe zagrożenia o zasięgu lokalnym.

Tabela 23. Zdarzenia w Powiecie Mogileńskim.

Zdarzenia	Rok					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Miejscowe zagrożenia	568	695	757	744	684	980
Pożary	164	135	111	162	155	112
Fałszywe	22	30	28	33	29	17
Razem	754	860	896	939	868	1109

Źródło danych: Statystyki Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie.

Na obszarach zurbanizowanych trudnymi do opanowania i szybko rozprzestrzeniającymi się pożarami zagrożone są stare części miast Mogilna i Strzelna. Potencjalne zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią gazociągi przebiegające przez teren powiatu³⁹:

- Stodółno - Sławsko Dolne - Strzelno - Krzyżanna - Szczeglin - Mogilno - Pałędzie Dolne, gazociąg DN -700,
- Pałędzie Dolne - Wylatowo, gazociąg DN - 700,
- Markowice - Ciechrz - Krzyżanna - Olsza - Żabno - Wydartowo, gazociąg DN -1400.

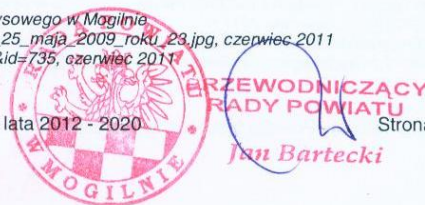
2.8.2 Straż pożarna

Głównym organem straży pożarnej jest Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, mająca siedzibę w Warszawie. Podległe jej jest 16 komend wojewódzkich, mających swoje siedziby w stolicach poszczególnych województw (w Województwie Kujawsko-Pomorskim jest to Toruń). Komendom wojewódzkim podlegają komendy miejskie, których jest w Polsce 67, komendy powiatowe, których jest w Polsce 268 oraz jednostki ratowniczo-gaśnicze, których jest w Polsce 498⁴⁰. W Województwie Kujawsko-Pomorskim Komendzie Wojewódzkiej Straży Pożarnej podległe są 4 komendy miejskie i 15 - powiatowych (w tym KP PSP Mogilno)⁴¹.

³⁹ Wyciąg z Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego w Mogilnie.

⁴⁰ http://www.straz.gov.pl/data/other/schemat_psp_25_maja_2009_roku_23.jpg, czerwiec 2011

⁴¹ <http://www.straz.gov.pl/page/index.php?str=959&id=735>, czerwiec 2011

Załoga PSP Mogilno liczy 45 osób z czego 38 strażaków pracuje w systemie zmianowym po 11 strażaków na każdej zmianie plus 5 dyżurnych operacyjnych powiatu. W dyspozycji operacyjnej Komendy Powiatowej PSP w Mogilnie znajduje się 25 samochodów⁴²:

- GBA 2,5/16, GCBA 4,5/24, SH-21, CN-18, 3xSLOp, SLKw w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej w Mogilnie,
- GBA 2,5/16, SLRt w OSP Dąbrowa należącej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- GCBA 5/24, GCBA 5/32, SLRT w OSP Gębice należącej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- GBA 2,5/16, SLRt w OSP Jeziora Wielkie należącej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego GBA 2,5/21,
- GBA 2,5/25, GBA 2,5/21 w OSP Strzelno należącej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- GBA 4/16, GLM-8 w OSP Ostrowo,
- GBA 2,5/16, GLM-8 w OSP Niestronno,
- GBAM 1,11818 w OSP Kwieciszewo,
- GBA 1,5/30, GLM-8 w OSP Wylatowo,
- GBA 2,5/16 w OSP Padniewo,
- GBA 2,5/16 w OSP Wronowy,
- GBA 2,5/16 w OSP Parlin.

W zakresie bezpieczeństwa ogólnego w latach 2012 – 2020 planuje się wzmocnić środki ratownicze KP PSP zapewniające gotowość operacyjną:

- zakup ciężkiego samochodu gaśniczego GCBA8/32,
- zakup samochodu specjalnego SH-25,
- zakup samochodu operacyjnego,
- zakup samochodu kontrolno-rozpoznawczego,
- zakup ciężkiego zestawu narzędzi hydraulicznych 2 szt.,
- zakup łodzi płaskodennej z silnikiem zaburtowym,
- zakup skokochronu,
- zakup sprzętu informatycznego,
- zakup środków gaśniczych, sorbentów, neutralizatorów,
- modernizacja Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego Psów Mogilnie.

Natomiast w programie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców planuje się podjęcie działań w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci hydrantowej do zewnętrznego gaszenia pożaru w miastach Mogilno i Strzelno.

⁴² Źródło danych: KP PSP Mogilno, lipiec 2011 r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**
Jan Bardecki

W strategii rozwoju Powiatu Mogileńskiego istotne znaczenie mają Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotnicze Jednostki Straży Pożarnej. **Na terenie Powiatu Mogileńskiego działają 24 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej**, ich wykaz przedstawia tabela nr 24.

Tabela 24. Ochotnicza Straż Pożarna w Powiecie Mogileńskim.

Ochotnicza Straż Pożarna		
• OSP Gębice (KSRG)	• OSP Krzekotowo	• OSP Rządkwini
• OSP Strzelno (KSRG)	• OSP Kwieciszewo	• OSP Rzeszynek
• OSP Dąbrowa (KSRG)	• OSP Mokre	• OSP Wronowy
• OSP Jeziora Wielkie (KSRG)	• OSP Niestronno	OSP Wszedzień
• OSP Ciechrz	• OSP Ostrowo	OSP Wylatowo
• OSP Ciencisko	• OSP Padniewo	OSP Wójcin
• OSP Golejewo	• OSP Parlin	OSP Zbytowo
• OSP Gorzyszewo	• OSP Procyń	ZOSP Bronisław

Źródło danych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie, lipiec 2011 r.

2.8.2.1 Jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym

Od 1995 roku zaczął funkcjonować w Polsce, zorganizowany przez Państwową Straż Pożarną, krajowy system ratowniczo-gaśniczy, którego podstawowym celem jest ochrona życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez: walkę z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo techniczne, chemiczne i od 1997 roku również poprzez ratownictwo ekologiczne i medyczne. Do 31 grudnia 2006 roku 3 565 jednostek ochotniczych straży pożarnych zostało włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego jako integralna część systemu bezpieczeństwa państwa.

Na terenie Powiatu Mogileńskiego Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy tworzą następujące jednostki:

- OSP Dąbrowa,
- OSP Gębice,
- OSP Jeziora Wielkie,
- OSP Strzelno.

W omawianym zakresie planowane jest włączenie do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego jednostek Padniewo, Wylatowo i Ostrowo oraz istnieje potrzeba budowy nowej strażnicy.

2.8.3 Zagrożenia chemiczne i ekologiczne⁴³

Organizacja ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje zespół działań planistyczno-organizacyjnych i stosowanie technik ratowniczych i technicznych zabezpieczeń niezbędnych do ratowania środowiska oraz wszelkich innych czynności podejmowanych w celu ratowania życia i zdrowia ludzi w wyniku likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez toksyczne substancje przemysłowe lub inne niebezpieczne materiały chemiczne oraz stosowania środków neutralizujących, ograniczających lub eliminujących powstałe skażenie.

Zagrożeniem dla środowiska naturalnego mogą być awarie przemysłowe, transportowe i z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Na terenie Powiatu Mogileńskiego awarie te mogą być związane z:

- transportem rurociągami dalekosiężnymi substancji ropopochodnych oraz solanki,
- transportem drogowym,
- transportem kolejowym substancji niebezpiecznych.

Do zagrożeń tych zaliczyć można również magazynowanie i dystrybucję produktów ropopochodnych a także niewłaściwe postępowanie z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

Na terenie Powiatu Mogileńskiego znajduje się jeden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii – „Inwestgas” S.A. Tawernowy Podziemny Magazyn Gazu, Pałędzie Dolne, 88-314 Józefowo⁴⁴.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej realizuje zadania z zakresu ratownictwa chemiczno-ekologicznego w stopniu podstawowym, który realizowany jest przez każdą jednostkę ochrony przeciwpożarowej należącą do KSRG, w zależności od posiadanego wyposażenia sprzętowego i ilości wyszkolonych ratowników. Minimalny zakres zadań realizowany w stopniu podstawowym obejmuje:

- rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
- ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia,
- ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się,
- ograniczenie skutków wycieku substancji ropopochodnych,
- stawianie kurtyn wodnych,
- splukiwanie osób poszkodowanych wodą,
- kwalifikowaną pierwszą pomoc medyczną poza strefą zagrożenia,
- wsparcie logistyczne akcji ratowniczych według możliwości sprzętowych.

Posiadany sprzęt do usuwania zagrożeń w zakresie ratownictwa chemicznego - ekologicznego Jednostki Ratowniczo Gaśniczej Mogilno:

- 4 sztuki chemoodpornych ubrań gazoszczelnych,

⁴³ Opracowane na podstawie informacji przekazanej przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Mogilnie, woj. kujawsko-pomorskie.

⁴⁴ Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, stan na lipiec 2011 r.

- aparaty izolujące drogi oddechowe,
- 60 mb zapór parkanowych,
- 42 mb zapór sorpcyjnych,
- pompa do usuwania substancji chemicznych, tj. kwasów, zasad, alkoholi oraz substancji ropopochodnych typu DEPA - ERLO GP 20/10 EX,
- uszczelniacze kanałowe KORKI VETTER od 30 - 60 cm,
- uszczelniacze kanałowe KORKI VETTER od 50 - 100 cm,
- lance uszczelniające VETTER.

Jednostka Ratowniczo Gaśnicza Mogilno posiada również na swoim wyposażeniu sorbenty oraz neutralizatory.

W przypadku niewystarczających sił i środków KSRG z terenu Powiatu Mogileńskiego, w działaniach w Powiecie Mogileńskim biorą udział również siły Kujawsko-Pomorskiej Brygady Odwodowej, tj.

- pluton Ratownictwa Chemicznego-Ekologicznego „Włocławek”
- pluton Ratownictwa Chemicznego-Ekologicznego „Bydgoszcz”

2.9 Aktywność gospodarcza⁴⁵

Szczegółowa analiza sytuacji rynku pracy Powiatu Mogileńskiego, w tym i aktywności gospodarczej została przedstawiona w „Strategii Powiatu Mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011.

2.9.1 Rys historyczny

Powiat Mogileński należy do powiatów rolniczo-przemysłowych skupiających na swoim obszarze dobrze rozwinięte rolnictwo oraz liczne zakłady do obsługi rolnictwa. Tereny powiatu są bogate w złoża soli kamiennej, wydobywane w Kopalni w Przyimie koło Mogilna i wykorzystywane na potrzeby przemysłu chemicznego.⁴⁶

W połowie lat dziewięćdziesiątych liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych w Powiecie Mogileńskim wynosiła 1821 (w 1995 r.), w następnych latach wielkość ta dynamicznie rosła, aby w 2000 r. osiągnąć 3171. Na początku XXI w. liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Powiecie Mogileńskim raz wzrastała, raz malała. W latach 2001-2005 ich liczba kształtowała się w przedziale od 2947 do 3218.⁴⁷

⁴⁵ Szczegółowa charakterystyka rynku pracy i przedsiębiorczości przedstawiona została w dokumencie: „Strategia Powiatu Mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011r.

⁴⁶ <http://www.starostwo.mogilno.bip.net.pl/>, czerwiec 2011

⁴⁷ Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Pod koniec 2010 roku w rejestrze REGON Powiatu Mogileńskiego zarejestrowane były 3272 podmioty gospodarcze. Na przestrzeni lat 2005-2009 liczba jednostek gospodarczych w Powiecie Mogileńskim nieznacznie wzrastała, największy wzrost miał miejsce w latach 2007-2008 – o 3,1%, tj. 103 podmioty gospodarcze. Jedyny spadek liczby jednostek gospodarczych miał miejsce na przestrzeni lat 2009-2010, wyniósł on około 6%, tj. 193 jednostki gospodarcze. Informacje o liczbie podmiotów gospodarczych w latach 2005-2010 przedstawia rysunek nr 12.

Rysunek 12. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.

*Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

2.9.2 Podmioty gospodarcze

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych Powiatu Mogileńskiego należy do sektora prywatnego (95,5%). W tym ponad 83% (2 607) stanowią podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne, z kolei fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne, spółdzielnie oraz spółki handlowe stanowią łącznie około 7% ogółu podmiotów należących do sektora prywatnego. Sektor publiczny stanowi jedynie 5% ogółu podmiotów, przy czym 73,3% państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego oraz gospodarstwa pomocnicze. Omawiane dane przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Podmioty gospodarcze w sektorze państwowym i prywatnym.

Rodzaj Spółek	Liczba podmiotów		Przyrost w skali roku**	
	N	%	N	%
Sektor publiczny ogółem	146	4,5%	1	0,7%
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	107	73,3%	1	0,9%
Przedsiębiorstwa państwowe	0	0,0%	0	x
Spółki handlowe	2	1,4%	0	0,0%
Sektor prywatny ogółem	3126	95,5%	-194	-5,8%
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2607	83,4%	-215	-7,6%
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	91	2,9%	5	5,8%

Spółdzielnie	22	0,7%	0	0,0%
Spółki handlowe	91	2,9%	8	9,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiarodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*Według sektorów własnościowych

**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Stan z dnia 31.XII.2010 r. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Struktura przedsiębiorstw w Powiecie Mogileńskim jest porównywalna ze strukturą w całym Województwie Kujawsko-Pomorskim. **Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi 31,0% przedsiębiorstw w regionie.** Następnie blisko 14% firm działa w obszarze budownictwa (sekcja F), zaś po około 8% firm w sekcji przetwórstwa przemysłowego (sekcja C) oraz transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H). Blisko 7% firm na terenie powiatu działa w obszarze pozostałej działalności usługowej (sekcja S). W pozostałych obszarach działalności funkcjonuje po mniej niż 5% ogółu przedsiębiorstw Powiatu Mogileńskiego. W większości głównych obszarów działalności przedsiębiorstw w powiecie liczba zarejestrowanych podmiotów spadła, w porównaniu do stanu z końca 2009 roku. Największy spadek w skali roku odnotowała sekcja H - transport i gospodarka magazynowa (o 13,7%, tj. 41 j. gospodarczych). Również znaczny, blisko 12% spadek liczby jednostek gospodarczych miał miejsce w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Natomiast największy wzrost w skali roku odnotowały sekcje: N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (20,7%, tj. 17 j. gosp.), E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (18,2%, tj. 2 j. gosp.). Znaczący wzrost liczby podmiotów dotyczył również sekcji S, wyniósł on 7,1%, tj. 15 j. gospodarczych. Zestawienie zarejestrowanych podmiotów w podziale ze względu na obszar działalności wraz z informacją o przyroście tej liczby w skali roku ujęto w tabeli nr 26.

Tabela 26. Podział podmiotów gospodarczych według sekcji PKD.

Sektora* / Obszar działalności	Struktura podmiotów w województwie		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie**	
	N	%	N	%	N	%
A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 063	2,7%	134	4,1%	-4	-2,9%
B Górnictwo i wydobywanie	165	0,1%	4	0,1%	0	0,0%
C Przetwórstwo przemysłowe	17 027	9,2%	274	8,4%	-21	-7,1%
D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	307	0,2%	5	0,2%	0	0,0%
E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	681	0,4%	13	0,4%	2	18,2%
F Budownictwo	21 705	11,7%	452	13,8%	-10	-2,2%
G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	54 125	29,1%	1 015	31,0%	-133	-11,6%
H Transport i gospodarka magazynowa	13 557	7,2%	258	7,9%	-41	-13,7%

Sekcja* / Obszar działalności	Struktura podmiotów w województwie		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie**	
	N	%	N	%	N	%
I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 619	2,5%	81	2,5%	-7	-8,0%
J Informacja i komunikacja	3 561	1,9%	37	1,1%	2	5,7%
K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6 881	3,7%	96	2,9%	-2	-2,0%
L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7 540	4,1%	100	3,1%	3	3,1%
M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13 104	7,0%	131	4,0%	-14	-9,7%
N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 169	2,2%	99	3,0%	17	20,7%
O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 439	0,8%	36	1,1%	1	2,9%
P Edukacja	5 380	2,9%	117	3,6%	-2	-1,7%
Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 402	6,1%	151	4,6%	2	1,3%
R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3 390	1,8%	43	1,3%	-1	-2,3%
S Pozostała działalność usługowa	11 889	6,4%	226	6,9%	15	7,1%
T Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0,0%	0	0,0%	0	x
U Organizacje i zespoły eksterytorialne	3	0,0%	0	0,0%	0	x
Ogółem	186 007	100,0%	3 272	100,0%	-193	-5,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiernodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*Według klasyfikacji PKD 2007

**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Stan z dnia 31.XII.2010 r. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

W Powiecie Mogileńskim, podobnie jak w całym województwie, przeważają mikro (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników stanowią nieco ponad 1% ogółu zarejestrowanych podmiotów w powiecie. W porównaniu do stanu z końca 2009 roku spadła liczba mikro i średnich przedsiębiorstw (od 50 do 249 pracowników), natomiast wzrost odnotowano w liczbie małych przedsiębiorstw. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 27.

Tabela 27. Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w województwie		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie*	
		N	%	N	%	N	%
Mikroprzedsiębiorstwa	0-9 pracowników	176 210	94,7%	3 055	93,4%	-198	-6,1%
Małe przedsiębiorstwa	10-49 pracowników	7 947	4,3%	174	5,3%	7	4,2%
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 pracowników	1 611	0,9%	40	1,2%	-2	-4,8%
Duże przedsiębiorstwa	250-999 pracowników	208	0,1%	3	0,1%	0	0,0%

1000 i więcej	31	0,0%	0	0,0%	0	x
Ogółem	186 007	100,0%	3 272	100,0%	417	3,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiarodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Stan na 31.XII.2010 r.

Opracowanie własne

2.9.3 Charakterystyka gospodarcza

Gmina Strzelno

Gmina Strzelno zalicza się do gmin o charakterze rolniczym - zgodnie z ewidencją gruntów Urzędu Miejskiego w Strzelnie użytki rolne zajmują około 66% ogólnej powierzchni gminy.

Na obszarze Gminy Strzelno występują zakłady produkcyjne i usługowe. Podmioty gospodarcze skupione są głównie w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, przemysłu lekkiego oraz usług i handlu. Główne kierunki rozwoju gospodarczego to przetwórstwo rolno-spożywcze, przemysł lekki oraz turystyka. Na terenie gminy znajdują się również tereny inwestycyjne, o łącznej powierzchni ponad 155 tys. m kw. (10 działek inwestycyjnych – wg stanu z 05.07.2011 r.).⁴⁸

Gmina Jeziora Wielkie

Dobre warunki geograficzne i klimatyczne Gminy Jeziora Wielkie sprawiają, że ziemia sprzyja rozwojowi rolnictwa i turystyki. Duże znaczenie dla gminy ma dobrze rozwinięta sieć dróg bitych. Stwarza to możliwości szybkich połączeń drogowych z całym krajem. Na terenie gminy powstał kompleks turystyczno-rekreacyjny w Przyjezierzu i jest tworzony nowy kompleks zabudowy rekreacyjnej i mieszkalno-pensjonatowej nad Jeziorem Wójcińskim. To wszystko powoduje, że na terenie rozwija się działalność turystyczna.

Gmina Jeziora Wielkie poszukuje inwestorów zachęcając ich dobrze rozwiniętą infrastrukturą i rolniczym charakterem, który pozwala na rozwój gospodarki.⁴⁹

Gmina Mogilno

Gmina Mogilno również ma charakter rolniczy, we własności rolników indywidualnych znajduje się 81,6% powierzchni gminy. Gospodarką rolną zajmuje się w gminie ponad 1500 gospodarstw, w tym ponad 500 o wielkości rzędu 10-20 ha użytków rolnych. Gmina Mogilno jest miejsko-wiejska, a miasto Mogilno jest centralnym ośrodkiem życia społecznego i gospodarczego Powiatu Mogileńskiego.⁵⁰

⁴⁸ <http://www.strzelno.pl/>, czerwiec 2011 r.

⁴⁹ <http://www.jeziorawielkie.pl/>, czerwiec 2011 r.

⁵⁰ <http://www.mogilno.pl/?informacje>, czerwiec 2011 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

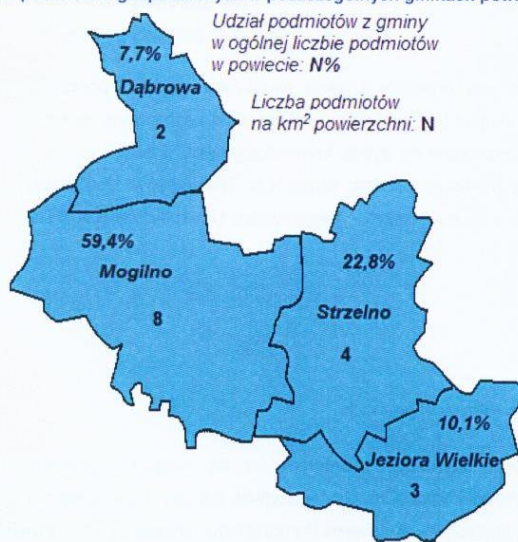

Gmina Dąbrowa

Charakter typowo rolniczy ma także Gmina Dąbrowa, która jest gminą wiejską. Około jednej piątej gminy zajmują lasy. Ponadto na jej terenie znajduje się wiele miejsc atrakcyjnych pod względem turystycznym i kulturowym.⁵¹

Koncentracja podmiotów w powiecie na km² powierzchni wynosi 5 jednostek gospodarczych, podczas gdy w województwie na km² powierzchni przypada 10 podmiotów gospodarczych. Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie jest równomierny w obrębie większości gmin. **Gminą wyróżniającą się na tle pozostałych, jest gmina miejsko-wiejska Mogilno, gdzie przypada największa liczba podmiotów gospodarczych (1 942 j. gospodarcze).** Gmina Mogilno charakteryzuje się również największą koncentracją podmiotów gospodarczych na 1 km² powierzchni (8 j. gosp./km²). Koncentracja podmiotów w Gminie Strzelno wynosi 4 podmioty na 1 km², jest to też druga gmina w powiecie pod względem liczby podmiotów gospodarczych. W Gminie Dąbrowa oraz Gminie Jeziora Wielkie liczba podmiotów wynosi odpowiednio 252 jednostki gospodarcze (7,7% ogółu) i 333 jednostki gospodarcze (10,1% ogółu), zaś koncentracja na km² powierzchni kształtuje się od 2 do 3 podmiotów. Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w powiecie w podziale według gmin ilustruje rysunek nr 13.

Rysunek 13. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2009 r. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Opracowanie własne

⁵¹ <http://kt7.sputniksoftware.com/O-Gminie.aspx>, czerwiec 2011 r.

2.9.4 Instytucje ubezpieczeniowe

W przypadku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych inspektorat, który swoim zasięgiem obejmuje gminy Powiatu Mogileńskiego działa w Inowrocławiu (Inspektorat w Inowrocławiu podlega pod ZUS Oddział w Bydgoszczy). Również w Inowrocławiu znajduje się Placówka Terenowa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego obejmująca zasięgiem Powiat Mogileński (Oddział Regionalny KRUS, któremu podlega placówka w Inowrocławiu znajduje się w Bydgoszczy). Poniżej zamieszczono adresy ww. instytucji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Inspektorat w Inowrocławiu
Ul. Solankowa 15
88-100 Inowrocław
Tel. (52) 356 10 00

Oddział w Bydgoszczy
Ul. Świętej Trójcy 33
85-224 Bydgoszcz
Tel. (52) 341 83 00

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Placówka Terenowa w Inowrocławiu
Ul. Andrzeja 21
88-100 Inowrocław
Tel. (52) 357 40 81

Oddział Regionalny w Bydgoszczy
ul. Wyczółkowskiego 22
85-092 Bydgoszcz
Tel. (52) 341 52 61 do 66

Natomiast ubezpieczyciele prywatni działają na terenie powiatu poprzez swoich agentów oraz w stałych oddziałach skupionych w Mogilnie. W Mogilnie usytuowane są instytucje ubezpieczeniowe zajmujące się ubezpieczeniami na życie, komunikacyjnymi, mienia i innymi. Z grona największych ubezpieczycieli należy wymienić oddziały: Warta S.A. Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji, PZU Punkt Obsługi Klienta, HDI Asekuracja - Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Filia, "Unia" Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

2.9.5 Rolnictwo

2.9.5.1 Udział terenów rolnych w gminach

Powiat Mogileński jest trzynastym powiatem co do wielkości powierzchni użytków rolnych w Województwie Kujawsko-Pomorskim. Udział użytków rolnych Powiatu Mogileńskiego w stosunku do użytków rolnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego wynosi 4,2%. **Powiat Mogileński jest powiatem o typowym charakterze rolniczym - blisko 75% jego obszaru stanowią użytki rolne.** Ogólna powierzchnia obszaru Powiatu Mogileńskiego wynosi 67 590 ha, a powierzchnia użytków rolnych 49 523 ha. **Gminą o największym udziale użytków rolnych jest wiejsko-miejska Gmina Mogilno, w przypadku której 83,0% powierzchni zajmują użytki rolne.** Stosunkowo najmniejszy

odsetek użytków rolnych wśród całego powiatu ma Gmina Dąbrowa i jest to 62,0% jej ogólnej powierzchni, niewiele więcej zajmują tereny rolne w gminach Strzelno oraz Jeziora Wielkie. Omawiane dane przedstawia tabela nr 28.

Tabela 28. Udział terenów rolnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych.

Jednostka administracyjna	Powierzchnia całkowita (ha)	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	% udział użytków rolnych
Woj. Kujawsko-Pomorskie	1797134	1156570	64,00%
Powiat Mogileński	67590	49523	73,00%
Gmina Mogilno	25611	21305	83,00%
Gmina Strzelno	18528	12245	66,00%
Gmina Dąbrowa	12396	8058	62,00%
Gmina Jeziora Wielkie	13100	7915	64,00%

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Stan na 31.XII.2005.
Opracowanie własne.

2.9.5.2 Zasobność i klasy gleb⁵²

Na terenie Powiatu Mogileńskiego występuje 7 złóż naturalnych piasków i żwiru, z czego 5 zlokalizowanych jest w Gminie Mogilno, a 2 pozostałe w Strzelnie i Jeziorach Wielkich. Wydobycie w złożach zlokalizowanych w Mogilnie - Huta Padniewska I oraz Mielenko III, zostało zaniechane. Złożem eksploatowanym jest złożo Mielenko, natomiast złoża Bławatki I oraz Huta Padniewska II należą do złóż zagospodarowanych i eksploatowanych okresowo. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 29.

Tabela 29. Złoża na terenie Powiatu Mogileńskiego.

Nazwa złoża *	Stan zagospo- dowania złoża	Zasoby		Wydobycie	Gmina
		geologiczne bilansowe	przemysłowe		
		(tys. Mg)			
Bławatki I	T	264	–	–	Strzelno
Huta Padniewska I	Z	–	–	–	Mogilno
Huta Padniewska II	T	80	80	–	Mogilno
Jeziora Wielkie	R	224	–	–	Jeziora Wielkie
Mielenko	E	3424	427	24	Mogilno
Mielenko III*	Z	4	–	–	Mogilno
Mielenko V*	R	465	–	–	Mogilno

Źródło danych: „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010

Oznaczenia stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż:

* – złoża zawierające piasek ze żwirem,

E – złożo eksploatowane,

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (kategorie A+B+C1),

Z – złożo zaniechane,

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo.

⁵² Opracowane na podstawie dokumentu „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010

Wśród gruntów ornych, na terenie Powiatu Mogileńskiego, **przeważają gleby od III do V klasy** bonitacyjnej. Największy udział mają gleby należące do klasy **III b - 21,6%** gruntów ornych oraz klasy **IV a - 25,8%** gruntów ornych. Klasa gleb **III b** to gleby orne średnio dobre - brunatne, bielcowe, odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Natomiast klasa gleb **IV a** to gleby orne średnie - plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy są utrzymywane w dobrej kulturze rolnej. Na terenach powiatu występują również gleby bardzo dobrej klasy - czarnoziemy, rędziny kredowe, gleby brunatne, jednak ich udział w ogóle gruntów ornych jest niewielki.

Użytki zielone posiadają 6 klas gleb (od I do VI, gdzie kl. I - gleby bardzo dobre, kl. VI - gleby najsłabsze). Wśród użytków zielonych, do których zaliczono: lasy, łąki, sady, użytki ekologiczne, pastwiska trwałe, użytki ekologiczne i przylegające do nich rowy, największy udział mają gleby o nieokreślonej klasie bonitacyjnej. Następnie około 11% ogółu użytków zielonych, stanowią gleby należące do IV klasy bonitacyjnej. Gleby użytków zielonych należące do klas od I do III oraz od V do VI stanowią mniej niż 8% ogółu tego typu gruntów w powiecie. Szczegółowy podział na klasy botaniczne gleb powiatu przedstawia tabela nr 30.

Tabela 30. Klasy gleb bonitacyjnych na terenie Powiatu Mogileńskiego.

Typ gruntów	Klasa gleb	Powierzchnia ha	Udział* %
Grunty orne	I	324,0	0,7%
	II	2522,6	5,6%
	III a	8318,5	18,4%
	III b	9754,0	21,6%
	IV a	11633,8	25,8%
	IV b	5930,9	13,1%
	V	5311,8	11,9%
Użytki zielone	VI	1314,9	2,9%
	I	0,1	0,0%
	II	13,0	0,1%
	III	538,5	3,7%
	IV	1541,8	10,7%
	V	1023,1	7,1%
	VI	623,1	4,3%
	-	10620,6	74,1%

*udział gruntów wskazanej klasy w gruntach danego typu

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, stan na 2011 rok
Opracowanie własne

2.9.5.3 Struktura gospodarstw

Rolnictwo odgrywa bardzo ważną rolę w tworzeniu struktury gospodarczej terenu Powiatu Mogileńskiego. Ogólna liczba gospodarstw w powiecie wynosiła 4321, a ich strukturę przedstawia tabela nr 31.

Tabela 31. Struktura gospodarstw rolnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych.

Jednostka administracyjna	Wielkość gospodarstw					Gospodarstwa ogółem
	do 1 ha	od 1 ha do 10 ha	od 10 ha do 50 ha	od 50 ha do 100 ha	powyżej 100 ha	
	%					N
Woj. Kujawsko-Pomorskie	31,6%	40,6%	26,3%	1,1%	0,4%	116795
Powiat Mogileński	36,3%	30,5%	31,3%	1,4%	0,6%	4321
Gmina Mogilno	36,4%	29,1%	32,3%	1,6%	0,6%	1793
Gmina Dąbrowa	34,4%	36,6%	28,2%	0,5%	0,4%	1111
Gmina Jeziora Wielkie	37,7%	31,7%	28,2%	1,6%	0,8%	785
Gmina Strzelno	36,1%	24,7%	37,5%	1,3%	0,5%	632

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Stan na 31.XII.2005
Opracowanie własne.

Stosunek gospodarstw rolnych w powiecie do ogółu gospodarstw w województwie wynosi 3,6%. **Najwięcej gospodarstw rolnych posiada Gmina Mogilno i jest to najlepiej rolniczo rozwinięta gmina w powiecie.** Drugą w kolejności pod względem liczby gospodarstw jest Gmina Dąbrowa. Natomiast najmniej gospodarstw posiada Gmina Strzelno, ich liczba stanowi niespełna jedną siódmą liczby wszystkich gospodarstw w Powiecie Mogileńskim.

Najwięcej w Powiecie Mogileńskim jest gospodarstw drobnych do 1 ha, ich liczba w powiecie wynosiła 1570 z czego prawie 41% (653) należy do Gminy Mogilno. **Procentowy udział gospodarstw drobnych do 1 ha w Powiecie Mogileńskim jest o około 5 pkt. procentowych wyższy niż w województwie.** Gospodarstw od 1 ha do 10 ha oraz gospodarstw od 10 ha do 50 ha jest stosunkowo tyle samo – stanowią one około 60% wszystkich gospodarstw w powiecie. Gmina Mogilno oraz Gmina Dąbrowa posiadają największą liczbę gospodarstw od 50 ha do 100 ha w powiecie, stanowią one odpowiednio 1,6% i 0,5% ogółu ich gospodarstw. **Najmniej w całym powiecie jest gospodarstw bardzo dużych (powyżej 100 ha), jest ich 25 - stanowi to 4,8% wszystkich gospodarstw powyżej 100 ha w Województwie Kujawsko-Pomorskim.** 40% wszystkich gospodarstw o powierzchni powyżej 100 ha z Powiatu Mogileńskiego należy do Gminy Mogilno.

2.10 Współpraca powiatu z otoczeniem⁵³

Związek Powiatów Polskich⁵⁴

Wola samorządowców powiatów i miast na prawach powiatów powstał Związek Powiatów Polskich, który skupia 320 powiatów i miast na prawach powiatów. W Polsce mamy 379 powiatów, w tym 65 to miasta na prawach powiatu (powiaty grodzkie), a 314 to powiaty (powiaty ziemskie). W dniach 26 i 27 lutego 1999 r. w Nowym Sączu odbyło się Zebranie Założycielskie Związku Powiatów Polskich (które było właściwie restytucją Związku po 60 latach). 17 marca 1999 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wpisał do rejestru stowarzyszenie pn. Związek Powiatów Polskich z siedzibą w Warszawie. Z kolei 28 maja 1999 odbyło się I Zgromadzenie Ogólne ZPP, które dokonało wyboru pierwszych władz statutowych Związku.

Związek Powiatów Polskich jest stowarzyszeniem powiatów mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrony wspólnych interesów powiatów oraz dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju polskich powiatów. Celem statutowym Związku Powiatów Polskich jest również prowadzenie oraz wspieranie prowadzonej przez swych członków działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, kulturalnej, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, a także wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów.

Fundacja Powiatu Mogileńskiego⁵⁵

Rada Powiatu w Mogilnie powołała **Fundację Powiatu Mogileńskiego w Bielicach**.

Cele fundacji określa Statut Fundacji Powiatu Mogileńskiego z dnia 25 marca 2010 r. uwzględniający zmiany przyjęte w drodze Uchwały Rady Powiatu w Mogilnie z dnia 30 kwietnia 2010 r. i z 21 lipca 2011 r., który określa je jako:

1. promowanie i wspieranie szkolnictwa zawodowego w zakresie rolnictwa, mechanizacji agroturystyki oraz ochrony środowiska,
2. podnoszenie poziomu wykształcenia dzieci i młodzieży,
3. wspieranie działań edukacyjnych w kierunku kształtowania tożsamości regionalnej,
4. wspieranie finansowe szkół prowadzonych przez Powiat Mogileński w ich działalności edukacyjnej,
5. zwiększenie szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej,
6. wzrost aktywności edukacyjnej,
7. promowanie młodzieży szczególnie uzdolnionej,
8. rozwój międzynarodowej współpracy młodzieży w dziedzinie edukacji,
9. promowanie i rozwój gospodarki rolnej, w tym prowadzenie gospodarstwa rolnego.

⁵³ Opracowanie na podstawie informacji zawartych na stronach internetowych starostwa powiatowego w Mogilnie i stronach gmin powiatu.

⁵⁴ <http://www.zpp.pl>, czerwiec 2011 r.

⁵⁵ <http://www.fundacjapowiatumogilenskigo.pl/>, czerwiec 2011 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartęcki

Fundacja bierze udział również we wspólnej organizacji targów, wystaw i pokazów rolniczych.

Fundacja dla realizowania swoich celów może współpracować, zawierać porozumienia i umowy z samorządami terytorialnymi, administracją rządową, szkołami wyższymi, organizacjami państwowymi, pozarządowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi w kraju i za granicą.

Stowarzyszenie „Sąsiedzi”

Powiat jest również członkiem (założonego w 2004 roku) Stowarzyszenia „Sąsiedzi”, w skład którego wchodzi, oprócz Powiatu Mogileńskiego, następujące gminy: Dąbrowa, Mogilno, Strzelno, Jeziora Wielkie, Orchowo oraz Trzemeszno. Głównymi celami stowarzyszenia jest: stymulowanie rozwoju regionalnego w stowarzyszonych gminach i powiatach oraz promowanie społeczno – gospodarczych możliwości jednostek stowarzyszonych, jak również reprezentowanie wspólnych interesów gospodarczych, społecznych i ekologicznych w stosunkach zewnętrznych z podmiotami obrotu gospodarczego oraz instytucjami, jak też organizacjami społecznymi.

„Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego”⁵⁶

Jest to fundacja, którą powołano 11 maja 2006 roku. Jest ona Lokalną Grupą Działania (LGD), stanowiącą formę współpracy partnerów z sektora administracji publicznej, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców (6 partnerów publicznych, 13 – społecznych i 1 – gospodarczy). Partnerami Fundacji mogą zostać osoby prawne i osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą, które przyjęły i podpisały deklarację partnerską. Zestawienie wszystkich partnerów/fundatorów przedstawia tabela nr 32.

Tabela 32. Partnerzy fundacji „Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego”.

Partnerzy publiczni	• Gmina Dąbrowa • Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie • Gmina Strzelno • Gmina Jeziora Wielkie • Gmina Mogilno • Gmina Orchowo
Partnerzy społeczni	• Stowarzyszenie „Młode Dęby” ze Ślaboszewka • Stowarzyszenia „Witalis” ze Szczepanowa • Towarzystwo Miłośników Miasta Strzelna • Uczniowski Klub Sportowy „Piast” ze Strzelna • Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Szansa” w Siemionkach • Towarzystwo Miłośników Ziemi Jeziorańskiej • Stowarzyszenie „Kujawskie Pogranicze” w Jeziorach Wielkich • Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych w Jeziorach Wielkich • Stowarzyszenie Mogileńskie Porozumienie Społeczne • Muzeum Ziemi Mogileńskiej z siedzibą w Chabsku

⁵⁶ <http://www.lgdsasiedzi.eu/>, czerwiec 2011 r.

- Mogileński Dom Kultury
- Ochotnicza Straż Pożarna w Goryszewie, Towarzystwo Przyjaciół Gminy Orchowo

Partner gospodarczy

- Andrzej Cywiński – prywatny przedsiębiorca z Parłina

Źródło danych: Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2009- 2015 dla Lokalnej Grupy Działania „Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego” Mogilno, Strzelno, Jeziora Wielkie, Dąbrowa i Orchowo; Mogilno, styczeń 2009

Celem Fundacji, jako Lokalnej Grupy Działania jest zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, oparty na trwałych podstawach trójsektorowej współpracy poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych oraz potencjału społeczno-gospodarczego. **Fundacja współorganizuje Powiatowy Konkurs Kulinarny „Kulinarne Smaki Ziemi Mogileńskiej” oraz Piknik rodzinny w ramach programu Leader.**

Powiat Mogileński jest również członkiem **Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej K – POT** oraz **Związku Powiatów Województwa Kujawsko-Pomorskiego**. Zadaniem organizacji K – POT jest promocja powiatu w kraju i zagranicą poprzez:

- udział w targach i giełdach turystycznych,
- organizowanie imprez promocyjnych,
- promocja walorów turystycznych Powiatu Mogileńskiego,
- wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju krajoznawstwa, ochrony dóbr kultury i tradycji Powiatu Mogileńskiego.

Natomiast zadaniem Związku Powiatów Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest współpraca w celu pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie geodezji.

Umowa intencyjna o Współpracy Powiatów

Powiat Mogileński podpisał porozumienie partnerskie z powiatami: Śremskim, Tatrzańskim i Gryfickim w oparciu o dotychczasowe kontakty, mające swoje historyczne uzasadnienie związane z osobą „Niekoronowanego Króla Polski” Księdza Piotra Wawrzyniaka. Współpraca ma na celu łączenie ludzi i instytucji czterech wspólnot wszechstronnymi więzami w dziedzinie gospodarki, sportu, turystyki i kultury dając tym samym podstawy do nawiązania bliższej współpracy między samorządami gminnymi powiatów, a także utworzenia szlaku turystycznego imienia Księdza Piotra Wawrzyniaka na trasie Gryfice - Śrem - Mogilno - Zakopane.

Ponadto powiat podejmuje współpracę z:

- Dowództwem Narodowego Elementu Wsparcia w Bydgoszczy (DNEW) oraz Wojskową Komendą Uzupelnień w Inowrocławiu WKU – obie jednostki prowadzą promocję szkolnictwa wojskowego, organizują spotkania dla młodzieży w placówkach oświatowych oraz akcje promocyjne na imprezach organizowanych przez powiat.

- **Jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu powiatu** – współpraca polega na współorganizowaniu zawodów sportowo-pożarniczych, Turniejów Wiedzy Pożarniczej, Festynów Ochotniczych Straży Pożarnych.
- **Kołami Gospodyń Wiejskich** - uczestnictwo i współfinansowanie imprez lokalnych (Regionalne Targi Rolne w Bielicach, Festyn Pomidorowy, Stoły Wielkanocne, Stoły Wigilijne) oraz promocja Powiatu Mogileńskiego poza terenem powiatu na Dożynkach Wojewódzkich, Stoły Wielkanocne w Urzędzie Marszałkowskim, Krajowe Targi Turystyczno-Ogrodnicze w Minikowie.
- **Organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Mogileńskiego** - na terenie Powiatu Mogileńskiego jest zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 80 stowarzyszeń, 4 fundacje nad którymi Starosta Mogileński pełni funkcje organu nadzoru. Ponadto Starostwo Powiatowe w Mogilnie ma w ewidencjach i rejestrach zarejestrowanych 6 stowarzyszeń zwykłych oraz 10 Uczniowskich Klubów Sportowych i 9 Klubów Sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.⁵⁷

2.11 Infrastruktura techniczna

2.11.1 Drogownictwo

2.11.1.1 Drogi krajowe

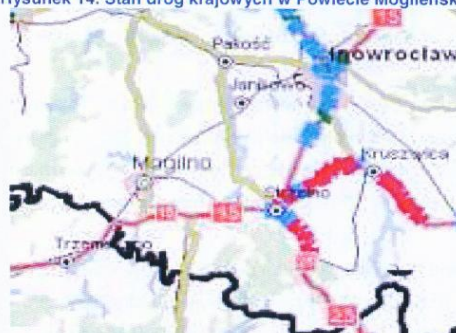
Przez Powiat Mogileński przebiegają 3 drogi krajowe. Wszystkie zbiegają się w Strzelnie, co czyni je ważnym węzłem komunikacji drogowej w skali regionu.

- Droga krajowa nr 15 długości 402 km (z czego 30,7 km w granicach Powiatu Mogileńskiego), łącząca Województwo Dolnośląskie i Województwo Warmińsko-Mazurskie gwarantuje dobry transport samochodowy z Gnieznem. Przebiega ona również przez Gminę Mogilno, co daje mieszkańcom gminy dojazd zarówno do Gniezna jak i sąsiedniego Strzelna.
- Droga krajowa nr 25 długości 412 km (20,6 km w granicach Powiatu Mogileńskiego), która łączy Województwo Dolnośląskie i Województwo Zachodniopomorskie, pozwala na komunikację drogową z Inowrocławiem.
- W Strzelnie ma swój początek droga krajowa nr 62 długości 361 km (6,5 km w granicach Powiatu Mogileńskiego) łącząca Województwo Kujawsko-Pomorskie oraz Województwo Podlaskie.

⁵⁷ Źródło: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, lipiec 2011 r.

Rysunek 14. Stan dróg krajowych w Powiecie Mogileńskim.

Na rysunku nr 14 zaprezentowano proponowane zabiegi na odcinkach dróg krajowych w regionie. Co może również świadczyć o stanie tych dróg.

Zabiegi techniczne
■ - wzmocnienie
■ - wyrównanie

*Według stanu z grudnia 2008. Źródło danych: <http://www.gddkia.gov.pl>

Długość dróg krajowych w granicach Powiatu Mogileńskiego to 57,7 km⁵⁸, co stanowiło 5,4% całości dróg krajowych w województwie w 2009 roku.

2.11.1.2 Drogi wojewódzkie

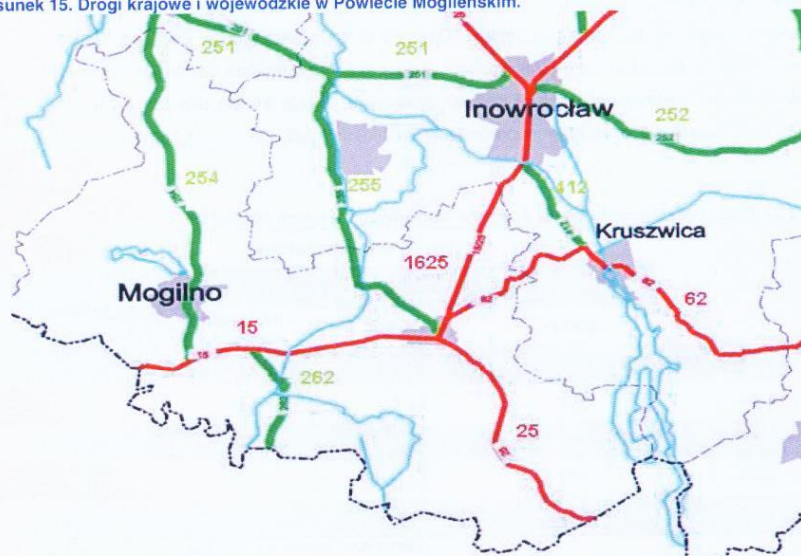
Przez obszar Powiatu Mogileńskiego przebiegają 3 drogi wojewódzkie.

- W Gminie Mogilno, a dokładniej w okolicach wsi Wylatowo swój początek ma droga wojewódzka nr 254 łącząca drogę krajową nr 15 z miastem Barcin. Jej długość w granicach powiatu to 26,7 km. Droga ta łączy Mogilno z Dąbrową, która to gmina również leży przy tej trasie.
- Drugą drogą wojewódzką w Powiecie Mogileńskim jest droga wojewódzka nr 255 o długości 22 km (8,9 km w granicach powiatu), która łączy Strzelno z Pakością.
- Trzecia to droga wojewódzka nr 262 łącząca drogę wojewódzką 263 koło Przecławia z drogą krajową nr 15 w Kwieciszewie (Gmina Mogilno). W granicach powiatu znajduje się odcinek długości 8,7 km.

⁵⁸ Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

Rysunek 15. Drogi krajowe i wojewódzkie w Powiecie Mogileńskim.

*Według stanu z grudnia 2007.
Źródło danych: <http://www.kujawsko-pomorskie.pl>

Sieć dróg wojewódzkich w Powiecie Mogileńskim składa się z 3 dróg łącznej długości 44,3 km⁵⁹. Jest to 2,5% stanu wojewódzkiego. Mieszkańcy Województwa Kujawsko-Pomorskiego mogą korzystać z sieci ponad 1750 km dróg wojewódzkich.

2.11.1.3 Drogi powiatowe

W roku 2010 Zarząd Dróg Powiatowych w Mogilnie administrował siecią dróg powiatowych o łącznej długości 394,3 km, z czego 353,2 km o nawierzchni ulepszonej. Rozkład dróg powiatowych w podziale na gminy przedstawia się następująco:

- 70,8 km znajdowało się na terenie Gminy Jeziora Wielkie (w tym 67,9 km o nawierzchni ulepszonej),
- 55,6 km – w Gminie Dąbrowa (w tym 50,4 km o nawierzchni ulepszonej),
- 164,6 km – w Gminie Mogilno (w tym 134,8 km o nawierzchni ulepszonej),
- 103,3 km w granicach Gminy Strzelno (w tym 100,1 km o nawierzchni ulepszonej).

W 2009 roku w Powiecie Mogileńskim było 370 km dróg powiatowych o nawierzchni twardej. Dla porównania w 2005 było ich tylko o kilometr mniej, co wskazuje na stabilizację sieci dróg powiatowych na przestrzeni ostatnich kilku lat. Prawie 95% sieci dróg powiatowych stanowią drogi

⁵⁹ Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

o nawierzchni twardej ulepszonej. Przyrost długości tego rodzaju dróg w powiecie jest bardziej znaczący niż przyrost długości dróg ogółem. Długość dróg powiatowych w Powiecie Mogileńskim na 100 km², która w 2009 wynosiła 54,8 km, jest dużo wyższa niż średnia dla województwa (36,9 km). **Oprócz dróg o nawierzchni twardej powiat dysponuje siecią 24 km dróg gruntowych**, których długość zmniejszyła się o kilometr w porównaniu z rokiem 2005. Omawiane dane prezentuje tabela nr 33.

Tabela 33. Drogi powiatowe (w km) w Powiecie Mogileńskim w latach 2005-2009

Rok	Drogi powiatowe			
	o nawierzchni twardej			gruntowe
	ogółem	na 100 km ²	o nawierzchni ulepszonej	
2005	369	54,6	347	25
2006	369	54,7	347	25
2007	369	54,7	347	25
2008	370	54,8	348	24
2009	370	54,8	350	24

Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Drogi powiatowe posiadają bardzo zróżnicowane parametry techniczne. Szerokość jezdni tych dróg waha się od 3,5 m do 7 m, pobocza posiadają szerokość od 0,5 m do 1,5 m.

Drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej stanowią zaledwie 6,4% całkowitej długości dróg powiatowych, jednak większość dróg powiatowych nie posiada parametrów określonych rozporządzeniem MTIGM z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie - zgodnie z tym rozporządzeniem drogi powiatowe powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające klasom dróg G i Z oraz wyjątkowo klasie L, a to oznacza, że szerokość jednego pasa ruchu powinna wynosić 3,5 m do 3 m. Niestety drogi których, szerokość jezdni wynosi minimum 6,0 m stanowią niewielki procent ogólnej długości sieci dróg powiatowych.

Zarząd Dróg Powiatowych w Mogilnie w roku 2010 zasygnalizował potrzebę przebudowy 16,2 km dróg powiatowych leżących na terenie Powiatu Mogileńskiego. Natomiast ze względu na zniszczenia w najbliższych latach odnowy nawierzchni należy dokonać na 32,4 km omawianych dróg. Na sieci dróg o nawierzchni nieulepszonej (tłuczniowej) szczególnie uciążliwe w utrzymaniu są odcinki o ogólnej długości 17,3 km. Drogi te wymagają napraw kilka razy w roku i dla poprawy komfortu jazdy winny otrzymać nawierzchnię bitumiczną.⁶⁰

⁶⁰ Opracowane na podstawie informacji przekazanej przez Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

2.11.1.4 Drogi gminne

Powiat Mogileński posiada sieć 269 km dróg gminnych o nawierzchni twardej. Ilość tego rodzaju dróg nie zmieniała się na przestrzeni lat 2005-2009. **Prawie 50% z nich to drogi o statusie dróg o nawierzchni twardej ulepszonej.** Ich sieć także pozostawała stała w okresie 2005-2009. **Drogi o statusie gruntowym mają w powiecie łączną długość 207,5 km.** Liczba ta nie zmieniała się w rozpatrywanym okresie.

Współczynnik długości dróg gminnych o nawierzchni twardej na 100 km² wynosi w Powiecie Mogileńskim 39,8 km i jest on istotnie wyższy od wartości dla całego województwa (31,7 km).

2.11.2 Transport

2.11.2.1 Transport kolejowy na terenie powiatu

Przez obszar Powiatu Mogileńskiego przebiegają trasy 3 linii kolejowych:

- Linia 231 Inowrocław Rąbinek-Mogilno
- Linia 353 Poznań Wschód-Żelaznodorożnyj
- Linia 239 Mogilno-Orchowo

Powiat Mogileński posiada aktualnie jedną czynną stację kolejową. Jest to węzłowa stacja kolejowa w Mogilnie. Stacja ta posiada 3 perony oraz czynne kasy. Stacja kolejowa Mogilno realizuje kilkadziesiąt odjazdów i przyjazdów dziennie. Oferuje połączenia kolejowe z Bydgoszczą, Czempiniem, Elkiem, Gdańskiem, Gdynią, Gnieznem, Helem, Inowrocławiem, Jarocinem, Jelenią Górą, Kościanem, Leszmem, Olsztynem, Poznaniem, Tczewem, Toruniem, Wałbrzychem, Wrocławiem oraz Zieloną Górą.⁶¹

2.11.2.2 Transport autobusowy na terenie powiatu

Głównym przewoźnikiem na terenie Powiatu Mogileńskiego jest **Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS) w Inowrocławiu S.A.** Świadczy ono usługi przewozowe na terenie wszystkich gmin powiatu. Przy czym najlepiej skomunikowanymi gminami są Mogilno i Strzelno.

7 przystanków autobusowych znajduje się w Gminie Dąbrowa, natomiast Gmina Jeziora Wielkie posiada 3 przystanki autobusowe. PKS w Inowrocławiu realizuje połączenia z Dąbrowy głównie do Mogilna i Bydgoszczy, jednak pojedyncze kursy realizowane są także do Barcina, Trzemeszna i Żnina. Natomiast w przypadku Jezior Wielkich, autobusy kursują m.in. w kierunku Bydgoszczy,

⁶¹ Źródło: <http://www.pkp.pl/>, stan na dzień 22.06.11

Inowrocławia, Konina, Mogilna, Strzelna, Torunia, jednak w ich przypadku są to pojedyncze kursy w ciągu dnia.⁶²

W Gminie Strzelno znajduje się 20 przystanków autobusowych, z których są realizowane połączenia do większych miast. PKS-em ze Strzelna można się dostać m. in. do Bydgoszczy, Gniezna, Inowrocławia, Konina, Poznania, Kruszwicy, Mogilna, czy też Torunia oraz do pobliskich wsi i miasteczek. Natomiast w Gminie Mogilno skupia się największa część transportu autobusowego całego powiatu. Znajduje się tutaj dworzec autobusowy oraz 28 przystanków autobusowych. Z dworca autobusowego realizowane są połączenia mające na celu zapewnienie mieszkańcom powiatu odpowiedniego poziomu komunikacji miejskiej w granicach powiatu. Oprócz tego z dworca autobusowego w Mogilnie kursują autobusy do większych okolicznych miast jak na przykład Barcin, Bydgoszcz, Gniezno, Inowrocław, Strzelno, Trzemeszno, czy też Żnin.⁶³

Znaczna ilość połączeń między Strzelnem a Mogilnem oraz realizowane kursy z tych miejscowości tworzą z nich główne centra autobusowe w Powiecie Mogileńskim, z którymi pozostałe gminy są w różnym stopniu skomunikowane.

2.11.2.3 Transport indywidualny na terenie powiatu

Na koniec 2010 roku liczba zarejestrowanych samochodów osobowych w Powiecie Mogileńskim wyniosła 22 910, co stanowi 2,5% ogółu samochodów zarejestrowanych w województwie. Natomiast liczba samochodów przypadających na 100 mieszkańców Powiatu Mogileńskiego była nieco wyższa niż w województwie i kraju - wyniosła 49 samochodów. Wyższy niż w województwie i kraju, był również przyrost liczby samochodów osobowych, o 5,2%, tj. 1 131 samochodów. Podczas gdy wskaźnik ten w całym Województwie Kujawsko-Pomorskim i kraju był niższy niż 5%.

Odnosząc się do liczby motocykli i ciągników rolniczych na terenie powiatu wyniosła ona odpowiednio 2 168 oraz 4 107 pojazdów. Liczba ciągników rolniczych przypadających na 100 mieszkańców powiatu była wyższa (9 ciągników rolniczych na 100 osób) niż liczba motocykli (5 motocykli na 100 osób). Przyrost liczby tego typu pojazdów w porównaniu do 2009 roku wyniósł 1,7%, zarówno w odniesieniu do ciągników jak i motocykli, i był niższy niż w kraju i województwie. Omawiane dane prezentuje tabela nr 34.

Tabela 34. Liczba pojazdów w Powiecie Mogileńskim, na tle Województwa Kujawsko-Pomorskiego i kraju.

Wyszczególnienie	Stan w 2010 r.	Liczba pojazdów na 100 mieszkańców	Przyrost w skali roku	
	N	N	N	%
Samochody osobowe				
Polska	17 239 800	45	745 150	4,5%

⁶² Analiza na podstawie rozkładu jazdy PKS w Inowrocławiu, ważnego od 26.06.2011 r.

⁶³ Analiza na podstawie rozkładu jazdy PKS w Inowrocławiu, ważnego od 26.06.2011 r. oraz <http://www.e-podroznik.pl> - stan na dzień 22.06.2011r.

Woj. Kujawsko - Pomorskie	925 833	45	42 794	4,8%
Powiat Mogileński	22 910	49	1 131	5,2%
Motocykle				
Polska	1 013 014	3	38 108	3,9%
Woj. Kujawsko - Pomorskie	69 088	3	1 583	2,3%
Powiat Mogileński	2 168	5	37	1,7%
Ciągniki rolnicze				
Polska	1 564 688	4	34 687	2,3%
Woj. Kujawsko - Pomorskie	96 464	5	2 124	2,3%
Powiat Mogileński	4 107	9	69	1,7%

Opracowanie własne,
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, stan na koniec okresu sprawozdawczego

W latach 2006-2009 intensywnie wzrastała ilość nowo zarejestrowanych motocykli i motorowerów - prawie 2-krotnie. Liczba rejestrowanych samochodów osobowych wzrastała w latach 2006-2008, po czym w roku 2009 nastąpił znaczny, ponad 10% spadek. W przypadku ciągników rolniczych liczba wydawanych tablic rejestracyjnych wzrosła z 116 w roku 2006 do 143 w roku 2009. Informacje o nowo zarejestrowanych pojazdach w poszczególnych latach przedstawia tabela nr 35.

Tabela 35. Wydane tablice rejestracyjne w Powiecie Mogileńskim w latach 2006-2010

Rok	Pojazdy		
	Motocykle i motorowery	Samochody osobowe	Ciągniki rolnicze
2006	224	2322	116
2007	361	2916	139
2008	490	3076	136
2009	430	2678	143
2010	118	2453	137

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie.

3 Analiza strategiczna Powiatu Mogileńskiego

3.1 Bilans strategiczny Powiatu Mogileńskiego

3.1.1 Obszar społeczności lokalnej

3.1.1.1 Stabilny budżet

Wynikiem finansowym realizacji poszczególnych zadań powiatu jest budżet, który odzwierciedla wydatki i wpływy powiatu. Możliwości finansowe determinują również zadania realizowane przez jednostkę.

Wydatki powiatu to środki przeznaczone na finansowanie różnego rodzaju zadań publicznych, za których realizację odpowiada powiat. Do zadań tych zaliczyć można m.in. oświatę, utrzymanie i remonty dróg powiatowych, pomoc społeczną, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Natomiast wpływy można podzielić na przychody i dochody. **Przychody budżetu powiatu** to środki pozostałe z ubiegłego roku oraz wpływy, które w przyszłości powiat będzie musiał zwrócić. **Dochody powiatu** to środki finansowe, które powiat otrzymuje z różnych źródeł i którymi może dysponować w celu finansowania realizacji zadań publicznych. Do tej kategorii zaliczamy dochody własne, dotacje, subwencje, fundusze. Podstawową zasadą, która rządzi gospodarką finansową powiatu jest zasada równowagi budżetowej. Oznacza ona, że wszelkie wpływy środków do budżetu, a więc suma dochodów i przychodów, nie mogą być niższe niż planowane wydatki.

W latach 2006-2010 wydatki oraz wpływy do budżetu Powiatu Mogileńskiego systematycznie rosły. Na przestrzeni tych lat zarówno wydatki, jak i wpływy (przychody i dochody) zwiększyły się o około 66%. **Procent realizowanych wydatków kształtował się w granicach 93-98%, natomiast w przypadku dochodów zawsze wynosił nieco ponad 100%.** Wyższy procent realizacji, od ogółu dochodów miały dochody własne powiatu, gdzie wynosił on od 102% do 110%. Omawiane dane zawiera tabela nr 36. Najwyższe zróżnicowanie pod względem wykonania planu występowało w pozycji „Przychody”. Realizacja planów przychodów kształtowała się od 93,83% w 2007 r. do 176,52% w 2009 r. Przychody Powiatu Mogileńskiego możemy podzielić na kredyty i nadwyżki z lat ubiegłych. W przypadku kredytów realizacja planów w latach 2006-2010 nie przekroczyła nigdy 100%. Natomiast znaczne niedoszacowanie występowało w przypadku nadwyżki z lat ubiegłych, gdzie w każdym roku była ona wyższa niż zakładano.

Tabela 36. Budżet Powiatu Mogileńskiego w latach 2006-2010.

Pozycja	2006	2007	2008	2009	2010
Plan (w zł)					
Wydatki	34 000 470	35 993 764	42 753 818	49 714 160	56 463 700
Przychody	1 805 096	1 623 661	2 457 908	2 785 522	3 903 829
Dochody	32 386 841	34 611 764	41 486 768	47 611 960	53 040 404
dochody własne	8 276 032	8 392 679	9 722 714	10 940 471	10 608 950

Pozycja	2006	2007	2008	2009	2010
Wykonanie (w %)					
Wydatki	98,14	93,83	97,32	96,64	95,69
Przychody	118,92	93,27	145,42	176,52	170,54
Dochody	100,68	101,93	102,50	101,10	100,92
dochody własne	102,68	108,50	110,87	105,30	104,93

Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Mogilnie.

Na realizację inwestycji oraz programów pomocowych Powiat Mogileński pozyskiwał środki zewnętrzne. Na zadania o łącznej wartości 26 417 418,04 zł, w 2010 r., pozyskano środki zewnętrzne na kwotę 17 056 455,13 zł (co stanowi prawie 65% wartości realizowanych zadań). Środki zewnętrzne były pozyskiwane z różnych źródeł. Największa liczba zadań współfinansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (odpowiednio 9 i 8 zadań). Rozkład kwot dofinansowania z poszczególnych źródeł wraz z liczbą finansowanych zadań przedstawia tabela nr 37.

Tabela 37. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Źródło finansowania	Liczba zadań	Wartość zadań	Wartość dofinansowania	% dofinansowania
Europejski Fundusz Społeczny	9	5 804 559,52	5 554 645,08	95,7%
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	8	19 634 884,42	11 069 398,39	56,4%
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2	243 819,24	143 829,43	59,0%
Pomoc finansowa Woj. Kujawsko-Pomorskiego	1	585 975,00	174 685,97	29,8%
Dotacja Ministerstwa Edukacji Narodowej	1	136 179,86	101 896,26	74,8%
Dotacja celowa ze środków budżetu państwa	1	12 000,00	12 000,00	100,0%
Razem	22	26 417 418,04	17 056 455,13	64,6%

Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Mogilnie z 2010 r.

3.1.1.2 Edukacja

W obszarze edukacji Powiat Mogileński realizuje następujące inwestycje⁶⁴:

- Warsztaty szkolne przy Zespole Szkół Zawodowych w Strzelnie,
- Rozbudowa i remont Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Bielicach,
- Utwardzanie terenu przy Zespole Szkół w Bielicach i Zespole Szkół Zawodowych w Strzelnie,
- Remont korytarza w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Strzelnie,
- Budowa ujeżdżalni koni w Bielicach.

⁶⁴ Informacja ze Starostwa Powiatowego w Mogilnie, lipiec 2011 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

Według podziału przedmiotowego, w roku 2007 szkoły i placówki z Powiatu Mogileńskiego najwięcej wydały na zakupy, ich kwota była większa niż łączne wydatki na remonty i inwestycje. Natomiast od 2008 r. największa część nakładów przeznaczana była na inwestycje. Szczegółowe zestawienie wydatków placówek zarządzanych przez Powiat Mogileński (ZS w Mogilnie, ZS w Bielicach, ZS w Strzelnie, ZSL w Strzelnie, ZPS w Szerzawach, MOW w Szerzawach (od 2010r. w Bielicach), MOW w Strzelnie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Mogilnie) w poszczególnych latach prezentuje tabela nr 38.

Tabela 38. Nakłady na oświatę (w zł) w poszczególnych latach.

Wyszczególnienie	Lata			
	2007	2008	2009	2010
Zakupy	1 031 194	339 884	507 855	-
Remonty	370 116	430 826	451 256	25 000
Inwestycje	692 905	1 612 616	3 459 399	1 470 000
Ogółem	2 094 215	2 383 326	4 418 510	1 495 000

Źródło danych: „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”. Mogilno, wrzesień 2010r.

3.1.2 Obszar stanu środowiska

Na terenie Powiatu Mogileńskiego, w Gminie Jeziora Wielkie oraz na obszarze przylegającym do Gminy Strzelno rozciąga się **obszar Natura 2000 o nazwie Ostoja Nadgoplańska**. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to wspólne przedsięwzięcie państw członkowskich Unii Europejskiej na rzecz ochrony różnorodności biologicznej Europy. Głównym celem programu jest zapewnienie utrzymania lub przywrócenie odpowiedniego stanu ochrony określonych rodzajów siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarze ich naturalnego występowania. Ostoja Nadgoplańska obejmuje Jezioro Gopło oraz jego otoczenie z grupą jezior Skulskie. Na obszarze gmin Jeziora Wielkie, Strzelno i Mogilno znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich**, którego powierzchnia zajmuje 6300 ha. Ponadto na terenie powiatu znajdują się dwa rezerваты: „Czapliniec Ostrowo” oraz „Mierucinek”.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie powiatu w 2009 roku zlokalizowanych było:

- 762,6 ha rezerwatów przyrody (1,1% powierzchni powiatu),
- 2220,8 ha parków krajobrazowych (3,3% powierzchni powiatu),
- 7300 ha obszarów chronionego krajobrazu (10,8% powierzchni powiatu).

W ramach obszaru środowiska istotny wpływ na jakość życia mają: stan wód gruntowych i powierzchniowych, powietrze atmosferyczne, obecność i natężenie hałasu oraz składowanie odpadów komunalnych.

- Do wód powierzchniowych, istotnych dla kształtowania się zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej na terenie powiatu zaliczamy: Noteć z jeziorami, Noteć Zachodnią, Pannę, Pannę Południową z jeziorami: Mogileńskim, Żabnem, Szydłowsko-Popielewskim.

Zgodnie z badaniem wykonanym w 2009 roku stan wymienionych wód jest niezadowalający lub nie spełniają one wymogów dobrego stanu wód.

- W odniesieniu do wód podziemnych na terenie powiatu, większość zasobów wód podziemnych nadaje się na cele gospodarcze. Mogą mieć również zastosowanie konsumpcyjne, po zastosowaniu prostych metod uzdatniania. Badanie przeprowadzone w 2009 r. w Województwie Kujawsko-Pomorskim wskazywało przewagę wód dobrej i zadowalającej jakości na terenie całego województwa.
- W Powiecie Mogileńskim działa 6 oczyszczalni ścieków - 3 oczyszczalnie biologiczne i 3 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. Systematycznie od 2005 r. wzrastał odsetek ścieków oczyszczonych w powiecie - w 2005 r. wynosił on 96,2%, natomiast w 2009 r. - 98,3%.
- W roku 2006 Powiat Mogileński wyemitował 13 ton zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło 0,2% emisji całego województwa oraz 89 ton zanieczyszczeń gazowych, stanowiących 0,1% udziału w województwie.
- Wartości średnie długookresowego poziomu dźwięku dla doby oraz pory nocnej w mieście Mogilno mieściły się odpowiednio w przedziałach 63,8-67,1 dB w dzień oraz 55,4-58,5 dB w nocy. Podczas gdy dopuszczalny poziom dźwięku w dzień wynosi 60, a w nocy 50 dB.
- Na terenie Powiatu Mogileńskiego istnieje 5 składowisk odpadów komunalnych, przy czym tylko 3 spośród nich są czynne, podczas gdy na obszarze całego powiatu zauważalny jest regularny przyrost zbieranych odpadów zmieszanych w okresie 2005-2009 (przyrost zbieranych odpadów w 2009 roku w stosunku do roku 2005 wyniósł 26,1%).

3.1.2.1 Położenie powiatu w kontekście rozwoju gospodarki

Powiat Mogileński położony jest w południowo-zachodniej części Województwa Kujawsko-Pomorskiego. **Przez powiat biegną trzy drogi krajowe oraz trzy drogi wojewódzkie, które czynią go ważnym węzłem komunikacji drogowej w skali regionu.**

Drogi krajowe:

- droga nr 15 - daje możliwość dojazdu do Gniezna,
- droga nr 25 - łącząca Województwo Dolnośląskie i Województwo Zachodniopomorskie, pozwala na komunikację z Inowrocławiem,
- droga nr 62 - łącząca Województwo Kujawsko-Pomorskie oraz Województwo Podlaskie.

Drogi wojewódzkie:

- droga nr 254 – łącząca drogę krajową nr 15 z miastem Barcin,
- droga nr 255 – łącząca Strzelno z Pakościami

- droga nr 262 – łącząca drogę wojewódzką 236 koło Przecławia z drogą krajową nr 15 w Kwieciszewie (Gmina Mogilno).

Ponadto lasy, jeziora i ośrodki wypoczynkowe tworzą na terenie powiatu duży potencjał dla rozwoju turystyki. Na terenie Gminy Dąbrowa znajduje się Rezerwat Przyrody „Mierucinek”, obfitujący w drzewostan bukowo-dębowy. Natomiast miasto Mogilno położone jest nad Jeziorem Mogileńskim, które komponuje się ze starą częścią miasta. Tereny powiatu charakteryzuje również największy kompleks leśny – Lasy Miradzkie, na skraju których położone jest miasto Strzelno. Ponadto na terenie Gminy Strzelno i Gminy Jeziora Wielkie znajduje się miejscowość wypoczynkowa Przyjezierze, która uważana jest za największy ośrodek letniskowy w województwie.

3.1.3 Możliwości rozwoju budownictwa

W podziale według form własności największymi zasobami mieszkaniowymi na terenie Powiatu Mogileńskiego dysponują spółdzielnie mieszkaniowe. Są to również jednostki, które najczęściej dokonują modernizacji i remontów swoich zasobów.

Spośród badanych lat (2003, 2005, 2007, 2009) najwięcej mieszkań objęto pracami modernizacyjno-remontowymi w roku 2009 – spośród zasobów spółdzielni mieszkaniowych z terenu Powiatu Mogileńskiego, pracom w postaci ocieplenia budynków, wymiany instalacji, remontów dachu i wymiany stolarki budowlanej poddanych było łącznie 504 mieszkań. Natomiast najmniej prac prowadzono w 2007 r. (305 mieszkań, których prace bezpośrednio dotyczyły). Omawiane dane przedstawia tabela nr 39.

Tabela 39. Mieszkania, których dotyczył remont.

Zakres prac	Liczba mieszkań*			
	2003 r.	2005 r.	2007 r.	2009 r.
ocieplenie budynków	130	168	112	171
wymiana instalacji	52	75	68	153
remont dachu	38	58	22	102
wymiana stolarki budowlanej	105	102	103	78

* - dotyczy zasobu spółdzielni mieszkaniowych
Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych - GUS

Starostwo Powiatowe w Mogilnie w okresie od 2007 r. do maja 2010 r. zarejestrowało 1375 wniosków dotyczących pozwolenia na budowę, w tym najwięcej w 2007 r. W tym czasie wydano **1175 decyzji zatwierdzających budowę i 129 decyzji odmownych**. Omawiane dane w podziale na poszczególne lata przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Pozwolenia na budowę.

Wyszczególnienie	Lata			
	2007	2008	2009	2010*
Zarejestrowano wniosków	430	381	388	176
Decyzje zatwierdzające budowę	365	370	321	119
Decyzje odmowne	50	26	40	13

* - od stycznia do maja
Źródło danych: „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010.

Struktura własności gruntów w Powiecie Mogileńskim na przestrzeni lat 2007-2011 nieco się zmieniła. **W 2011 r. powiat był właścicielem gruntów o powierzchni 163 ha, co oznacza spadek od 2007 r. o ponad 55%.** Udział gruntów, których właścicielem jest Skarb Państwa systematycznie malał, między 2007 a 2011 r. ich powierzchnia zmniejszyła się o około 8%. Natomiast zwiększyła się powierzchnia gruntów osób fizycznych – o około 3%. Zmiany powierzchni w wybranych pozycjach struktury własnościowej gruntów w Powiecie Mogileńskim, na przestrzeni lat 2007-2011 przedstawia tabela nr 41.

Tabela 41. Wybrane pozycje struktury własności gruntów na przestrzeni lat 2007-2011.

Wybrane pozycje struktury własności gruntów	Powierzchnia gruntów (w ha)				
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
grunty Skarbu Państwa	19 359	18 912	18 811	18 425	17 793
grunty województw	0	0	0	1	1
grunty powiatu	377	377	385	486	163
grunty gmin	1 825	1 817	1 800	1 804	1 804
przekazane w użytkowanie wieczyste*	329	334	349	367	403
grunty osób fizycznych	42 528	42 901	43 021	43 205	43 948
grunty spółdzielni	1 016	998	985	614	496

* - grunty przekazane w użytkowanie wieczyste przez Skarb Państwa i Jednostki Samorządu Terytorialnego
Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Mogilnie

3.1.4 Możliwości rozwoju transportu

Na terenie Powiatu Mogileńskiego dominującym przewoźnikiem jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Inowrocławiu S.A. Najwięcej kursów realizowanych jest z miejscowości Mogilno i Strzelno, co czyni je głównymi centrami autobusowymi w Powiecie Mogileńskim. Z pozostałych gmin, tj. Dąbrowy i Jezior Wielkich realizowane są pojedyncze połączenia do wybranych miast regionu oraz w większym stopniu do Strzelna i Mogilna, przy czym z Jezior Wielkich nawet do miast Powiatu Mogileńskiego realizowane są pojedyncze kursy w ciągu dnia.

Ponadto działają również mali przewoźnicy, którzy prowadzą swoją działalność w granicach Powiatu Mogileńskiego, Powiatu Inowrocławskiego i Powiatu Konińskiego. Są to:

- Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa, która obsługuje linię przebiegającą w Gminie Kruszwica (Powiat Inowrocławski) przez Gminę Jeziora Wielkie (Powiat Mogileński) i Gminę Skulsk w Województwie Wielkopolskim w Powiecie Konińskim.
- „Kujawy – Trans” Sp. z o.o., która obsługuje linię biegnącą na terenie Gminy Inowrocław w Powiecie Inowrocławskim i Gminie Strzelno w Powiecie Mogileńskim.
- K.P. – Trans, obsługuje linię, która biegnie w Gminie Janikowo Powiat Inowrocławski i Gminie Mogilno (Powiat Mogileński).⁶⁵

3.1.5 Stan dróg⁶⁶

W okresie styczeń 2006 - marzec 2010 Zarząd Dróg Powiatowych (ZDP) dokonał wydatków na łączną kwotę prawie 15 mln zł. Wielkość zrealizowanych wydatków w poszczególnych latach przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 42. Wydatki ZDP w Mogilnie.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Wydatki budżetowe ZDP w Mogilnie (w zł)	3 478 887	2 526 999	3 526 700	4 240 971	1 055 408

¹ – stan do 31.03.2010 r., plan na 2010 r. zakłada wydatki w wysokości 13 356 500 zł.
Źródło danych: „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010.

Sieć dróg, którymi zarządza Zarząd Dróg Powiatowych obejmuje łączną długość 394,3 km. Prawie 42% z nich znajduje się na terenie Gminy Mogilno, około 26% - w Gminie Strzelno, niespełna 18% - w Gminie Jeziora Wielkie, a w Gminie Dąbrowa – około 14%. Zdecydowana większość tych dróg posiada nawierzchnię bitumiczną (87,5%), pozostałą część stanowią drogi gruntowe, drogi o nawierzchni tłuczniowej, brukowcowej oraz 0,8 km stanowią drogi o nawierzchni betonowej. Długości dróg w poszczególnych gminach z podziałem na rodzaje nawierzchni przedstawia poniższa tabelka.

Tabela 43. Drogi powiatowe.

Rodzaj nawierzchni	Ogółem w ZDP (km)	W tym w gminie:			
		Dąbrowa	Jeziora Wielkie	Mogilno	Strzelno
bitumiczna	345,0	50,3	67,9	130,1	96,7
tłuczniowa	16,0	2,9	2,0	11,1	-
brukowcowa	7,3	0,1	-	3,9	3,3
betonowa	0,8	-	-	0,8	-
gruntowa	25,2	2,3	0,9	18,7	3,3
Ogółem	394,3	55,6	70,8	164,6	103,3

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie

⁶⁵ Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie, lipiec 2011 r.
⁶⁶ Na podstawie: „Informacja o stanie dróg powiatowych w roku 2010”, Mogilno 4 października 2010

Drogi powiatowe, pomimo zaliczenia do jednej kategorii, posiadają bardzo zróżnicowane parametry techniczne. Szerokość jezdni tych dróg waha się od 3,5 m do 7 m, pobocza posiadają szerokość od 0,5 m do 1,5 m.

Drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej stanowią zaledwie 6,4% całkowitej długości dróg powiatowych, jednak należy zwrócić uwagę, że większość dróg powiatowych nie posiada parametrów określonych Rozporządzeniem MTiGM z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Zgodnie z tym rozporządzeniem drogi powiatowe powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające klasom dróg G i Z oraz wyjątkowo klasie L, a to oznacza, że szerokość jednego pasa ruchu powinna wynosić 3,5 m do 3 m. Drogi których szerokość jezdni wynosi min. 6,0 m stanowią niewielki procent ogólnej długości sieci dróg powiatowych.

Z uwagi na bardzo zróżnicowane natężenie ruchu na drogach powiatowych oraz ich znaczenie w transporcie drogowym, Zarząd Dróg Powiatowych w Mogilnie uznał za zasadne wyodrębnienie z całej sieci dróg powiatowych tzw. „Sieć podstawową” o długości 126,371 km, którą należy traktować priorytetowo, przede wszystkim przy planowaniu przebudowy i odnow nawierzchni.

3.1.2.2 Mosty

W ciągach dróg powiatowych Powiatu Mogileńskiego znajduje się 8 obiektów mostowych. Zestawienie administrowanych obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych wraz ze średnią oceną uzyskaną w wyniku dokonanych przeglądów rocznych przedstawia tabela nr 44.

Tabela 44. Mosty.

Lokalizacja obiektu	Ocena średnia
Kruszwica – Włostowo – Krzywe Kolano, m. Włostowo	3,10
Mogilno – Chabsko, m. Stawiska	4,42
Wylatowo – gr. woj., m. Wylatowo	3,50
Mogilno – Bielice, m. Goryszewo	4,00
Czarnotul – Kwieciszewo, m. Nowy Młyn	4,07
Czarnotul – Goryszewo, m. Goryszewo	3,58
Marcinkowo – Łosośniki, m. Marcinkowo	2,41
Żabienko – Gębice, m. Marcinkowo	2,54

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie

Stan techniczny obiektów mostowych jest zróżnicowany. W stosunkowo dobrym stanie są obiekty w miejscowościach Goryszewo, Wylatowo, Stawiska i Nowy Młyn. Natomiast niezadowolający jest stan techniczny wiaduktów w miejscowości Marcinkowo nad nieczynną linią kolejową Mogilno – Orchowo. Na podstawie dokonanej kontroli rocznej – w ramach przeglądu podstawowego obiektów

mostowych – stwierdzono, że ich stan nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla uczestników ruchu drogowego.

3.1.2.3 Bezpieczeństwo ruchu

Duże znaczenie dla bezpieczeństwa ruchu na drogach ma oznakowanie pionowe i poziome. Dlatego też w zarząd dróg kontynuuje rozpoczętą w 2005 roku wymianę zniszczonego oznakowania pionowego oraz uzupełnianie brakujących znaków i tablic. W ramach wymiany oznakowania pionowego korygowana jest również lokalizacja znaków w stosunku do krawędzi jezdni oraz montaż na wysokości ponad 2,0 m.

3.2 Analiza potencjału rozwojowego Powiatu Mogileńskiego

3.2.1 Potencjał rozwojowy społeczności lokalnej

Na rozwój powiatu i regionu bardzo duży wpływ mają realizowane i planowane inwestycje. Inwestycje w obszarze społeczności lokalnej mają na celu poprawę i zwiększenie dostępu mieszkańców powiatu do usług, które realizuje powiat, m.in. w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, edukacja czy ochrona środowiska.

3.2.1.1 Stabilny budżet

Powiat Mogileński realizuje inwestycje z własnych środków, jak również stara się o środki zewnętrzne, które mają wspomóc powiat w realizacji poszczególnych zadań.

W zakresie planowanych inwestycji Powiat Mogileński złożył wniosek o finansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na realizację zadania „**Zwiększenie jakości i dostępności ochrony rehabilitacyjnej świadczonej przez SP ZOZ w Mogilnie poprzez zakup nowoczesnego sprzętu rehabilitacyjnego**” o wartości 175 295,73 zł. Natomiast przygotowywane są do realizacji inwestycje ze środków w ramach wspomnianego Programu Operacyjnego na łączną kwotę 3 921 426,31 zł – inwestycje te dotyczą przebudowy i modernizacji obiektów Szpitala Powiatu Mogileńskiego.

3.2.1.2 Edukacja w kontekście dostosowania do potrzeb dzieci i młodzieży

Jednym z głównych zadań realizowanych przez powiat jest szkolnictwo ponadgimnazjalne i specjalne. Aby poziom nauczania był odpowiedni, należy stale inwestować w rozwój edukacji, poprzez działania zmierzające m.in. do poprawy stanu szkół, ich zaplecza oraz wyposażenia.

W zakresie inwestycji w szkolnictwie Powiat Mogileński planuje:

- budowę **boisk wielofunkcyjnych** przy następujących szkołach: Zespół Szkół w Bielicach, Zespół Szkół Licealnych w Strzelnie, Zespół Szkół Zawodowych w Strzelnie, Zespół Placówek Specjalnych w Szerzawach,
- **sale audiowizualne** w następujących szkołach: Zespół Szkół w Mogilnie, Zespół Szkół Licealnych w Strzelnie,
- budowa **ogrodzenia** przy Zespole Szkół Licealnych w Strzelnie.

3.2.2 Potencjał rozwojowy w obszarze środowiska⁶⁷

W obszarze środowiska i jego potencjału Powiat Mogileński posiada uwarunkowania do korzystania z energii słonecznej i wiatrowej. Jednak w przypadku energii wiatrowej konieczne jest racjonalne planowanie lokalizacji elektrowni wiatrowych jednocześnie biorąc pod uwagę możliwość wykorzystania wolnych przestrzeni m.in. na cele budowlane, rekreacyjno-wypoczynkowe, usługowe, użyteczności publicznej pozwalając na dogodne warunki rozwoju miast i wsi. Dlatego też planuje się wspieranie gmin w zakresie racjonalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

W odniesieniu do obiektów ochrony przyrody i obszarów chronionego krajobrazu, na terenie powiatu nie zinwentaryzowano nowych obiektów, które mogłyby być uznane formalnie za pomnik przyrody lub użytek ekologiczny, brak również planów, ze strony powiatu, zwiększenia powierzchni obszarów chronionych.

Istotnym celem z punktu widzenia obszaru środowiska jest ochrona istniejących już zasobów środowiska. Można również rozważyć częściową ochronę terenów wypoczynkowych przed hałasem, jednak taka ochrona odbywa się zawsze na wniosek osoby zainteresowanej. Ponadto w celu ochrony przed zalewaniem niezbędna jest budowa zbiorników retencyjnych, które później można wykorzystać w celach rekreacyjnych.

Powiat Mogileński jest zainteresowany wspieraniem każdego z działań gmin i organizacji, w tym wykorzystania nowych technologii, które zapewnią będą ochronę istniejących zasobów środowiska.

3.2.3 Potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju gospodarczego

Na potencjał rozwojowy powiatu, zarówno w obszarze gospodarczym jak i turystycznym, ma wpływ jego promocja. Powiat Mogileński podejmuje działania zmierzające do rozwoju powiatu poprzez promocję ukierunkowaną na budowanie pozytywnego wizerunku powiatu poprzez wyeksponowanie potencjału krajobrazowego, kulturalnego, turystycznego oraz gospodarczego gmin powiatu.

Główne elementy promocji:

- Wydawanie i kolportaż folderów i innych materiałów promocyjnych oraz „Informatora Powiatowego” w formie elektronicznej,

⁶⁷ Opracowane na podstawie informacji przekazanej przez Starostwo Powiatowe w Mogilnie, dnia 19 lipca 2011 roku.

- Organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych, wystaw, konkursów,
- Stworzenie systemu promocji powiatu z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych gmin,
- Udział w imprezach targowych, dożynkach, festynach, konkursach,
- Wspieranie rozwoju turystyki w powiecie,
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- Możliwość stworzenia stref rozwoju gospodarczego i współpraca między gminami a powiatem.

Szczególne znaczenie dla potencjału rozwojowego powiatu w obszarze gospodarki ma infrastruktura drogowa. Dobry stan dróg i połączenia powiatu z ważnymi ośrodkami stanowią podstawę rozwoju gospodarczego regionu.

Dokonując oceny stanu technicznego dróg o największym natężeniu ruchu, Zarząd Dróg Powiatowych sygnalizuje potrzebę przebudowy 27,150 km dróg. Ze względu na zniszczenia nawierzchni w najbliższych latach należy wykonać odnowę nawierzchni 30,4 km dróg.

Na sieci dróg o nawierzchni nieulepszonej (tłuczniowej) szczególnie uciążliwe w utrzymaniu są odcinki o ogólnej długości 17,3 km. Drogi te wymagają napraw kilka razy w roku i dla poprawy komfortu jazdy winny otrzymać nawierzchnię bitumiczną.

Obiekty mostowe we Włostowie oraz w Marcinkowie, docelowo wymagają wymiany izolacji. Wymiana izolacji na wspomnianych obiektach, z uwagi na znaczne koszty remontów, będzie wykonywana sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych, wg ważności zagrożeń.

Mając na uwadze poprawę bezpieczeństwa pieszych, zarząd dróg będzie zwracać się z prośbą do samorządów gminnych lub sołectw o partycypację w kosztach, by kontynuować remont i przebudowę chodników.⁶⁸

3.3 Analiza SWOT

Analiza SWOT ma wskazać mocne oraz słabe strony badanego obszaru, a także szanse oraz zagrożenia dla jego realizacji. Sama nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów, które oznaczają:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

W przypadku analizy SWOT dla Powiatu Mogileńskiego, jej podstawę stanowi analiza danych zastanych, analiza strategiczna oraz potencjału rozwojowego powiatu oraz analiza raportów z badań mogileńskiego rynku pracy oraz oświaty. Metoda SWOT obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących

⁶⁸ Na podstawie: „Informacja o stanie dróg powiatowych w roku 2010”. Mogilno 4 października 2010

możliwości rozwoju powiatu. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić potencjał regionu, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziałujących na niego czynników.

Analiza przeprowadzona została w następujących etapach:

ETAP 1. Identyfikacja mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń Powiatu Mogileńskiego.

ETAP 2. Przypisanie wag zidentyfikowanym czynnikom z punktu widzenia ich wpływu na rozwój powiatu.

ETAP 3. Stworzenie macierzy strategii oraz wybór najlepszej strategii dla Powiatu Mogileńskiego.

Wymieniając **mocne strony** Powiatu Mogileńskiego możemy pogrupować je na kilka kategorii, takich jak: gospodarka (w tym turystyka i inwestycje), oświata, środowisko i bezpieczeństwo. Wszystkie te sfery w kontekście jakości życia człowieka i atrakcyjność regionu są bardzo ważne. Sfera finansowa, która jest ściśle związana z gospodarką, w znacznym stopniu wpływa na życie człowieka i determinuje jego działania. W **obszarze gospodarki** do mocnych stron Powiatu Mogileńskiego należy zaliczyć strukturę przedsiębiorstw. Ponad 93% firm zalicza się do grupy mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających do 9 pracowników), a około 7% - do małych i średnich przedsiębiorstw (zatrudniających od 10 do 249 pracowników). Małe przedsiębiorstwa mają większą możliwość dostosowania się do zmieniających się warunków na rynku – są bardziej mobilne pod tym względem od dużych firm. Działem gospodarki, który zwiększa atrakcyjność powiatu jest również turystyka. W Powiecie Mogileńskim znajduje się znana w województwie miejscowość turystyczna – Przyjezierze. Do mocnych stron w turystyce można również zaliczyć znaczną liczbę zabytków na terenie powiatu oraz działalność ośrodków kultury i muzeum. Powiat Mogileński może również pochwalić się liczbą realizowanych inwestycji, dofinansowanych ze środków zewnętrznych, których w 2010 r. było 22. Ponadto na atrakcyjność turystyczną może mieć wpływ działalność w **zakresie ochrony środowiska**, gdzie do mocnych stron Powiatu Mogileńskiego można zaliczyć wysoki odsetek oczyszczonych ścieków, który w ostatnich latach zwiększał się, osiągając w 2009 r. 98,3% oraz zakres ochrony przyrody – tereny chronione i liczne obiekty chronione (w tym pomniki przyrody). W **obszarze oświaty** mocną stroną jest zdawalność egzaminów zawodowych w szkołach Powiatu Mogileńskiego, która jest znacznie wyższa niż w przypadku całego kraju i Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wiąże się to z potencjalną dostępnością placówek oświatowych w powiecie. Do mocnych stron możemy również zaliczyć działalność Centrum Kształcenia Zawodowego. Dla mieszkańców danego regionu niewątpliwie bardzo ważną kwestią jest **bezpieczeństwo**. W tym zakresie jednostki ratownicze Powiatu Mogileńskiego są bardzo dobrze wyposażone, co niewątpliwie jest jego mocną stroną.

Podobnie jak mocne strony, również **słabe strony** powiatu możemy analizować w kontekście kilku obszarów. W **zakresie gospodarki** do słabych stron możemy zaliczyć spadek liczby przedsiębiorstw w 2010 r. w porównaniu z 2009 r. (liczba podmiotów razem w sektorze publicznym i prywatnym w 2010 r. zmniejszyła się o 193) oraz wysoką stopę bezrobocia, która na przestrzeni ostatnich lat stale kształtuje się powyżej średniej ogólnokrajowej i ogólnowojejewódzkiej. Słabą stroną, niekorzystnie wpływającą na zjawisko bezrobocia w powiecie jest struktura zarejestrowanych bezrobotnych. Ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych to osoby młode (do 34 roku życia). Stosunkowo duża grupa

pozostaje bez zatrudnienia ponad 1 rok – prawie 40% zarejestrowanych, a ponad 60% - posiada wykształcenie co najwyżej zasadnicze zawodowe. Na rynek pracy wpływa również ruch ludności – migracje. Na przestrzeni ostatnich lat saldo migracji w Powiecie Mogileńskim było ujemne, co może być skutkiem tego, że osoby emigrujące z powiatu nie dostrzegają szans swojego rozwoju w tym miejscu. Podczas przeprowadzonej analizy **oświaty** zdiagnozowano również słabe dopasowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców na określonych pracowników. Zdecydowana większość szkół kształci uczniów w zawodach nadwyżkowych, to znaczy takich, w których na rynku występuje niedobór ofert pracy w stosunku do liczby chętnych. W **sferze środowiska** słabą stroną powiatu jest zły stan wód, który negatywnie może wpłynąć na atrakcyjność turystyczną powiatu. Na atrakcyjność i dostępność powiatu ma również wpływ **obszar komunikacji**, w przypadku którego do słabych stron Powiatu Mogileńskiego możemy zaliczyć słabo rozwiniętą komunikację oraz zły stan dróg, które negatywnie wpływają na jakość podróżowania po powiecie. Ponadto w mieście Mogilno występuje duże natężenie hałasu, które przekracza dopuszczalne normy.

Analiza SWOT dostarcza także informacji na temat **szans rozwoju** Powiatu Mogileńskiego. Możemy je przedstawić w rozbiciu na szerszy i węższy kontekst. Szerszy kontekst to szanse wynikające z działań i możliwości rozwoju województwa i kraju oraz poszczególnych dziedzin, natomiast węższy kontekst dotyczy działań podejmowanych w powiecie i możliwości dotyczących Powiatu Mogileńskiego. Szanse, które mogą wpłynąć na rozwój Powiatu Mogileńskiego w **szerszym zakresie**, to perspektywa wzrostu gospodarczego Polski w najbliższych latach, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, jak również rozwój rolnictwa w kierunku zdrowej żywności. Do szans w szerszym zakresie możemy również zaliczyć możliwości jakie niesie wykorzystanie nowych technologii dla przedsiębiorstw oraz w perspektywie działań promocyjnych. W **węższym zakresie** do szans należy zaliczyć odsetek mieszkańców powiatu w wieku produkcyjnym, który determinuje potencjalne możliwości rynku w zakresie podaży pracy – w Powiecie Mogileńskim odsetek ten wynosił w 2009 r. około 65% ogółu ludności. Do szans powiatu możemy również zaliczyć rozwój turystyki. Powiat Mogileński ma duży potencjał turystyczny, na który mogą również wpływać działania w zakresie ochrony środowiska oraz promocja regionu, co w połączeniu z rolniczym charakterem Powiatu Mogileńskiego prowadzi do kolejnej szansy jaką jest rozwój agroturystyki. W perspektywie wyjazdu mieszkańców miast w celach rekreacyjnych poza miasto oraz przyciąganiu inwestorów ważną szansą wydaje się nieduża odległość Powiatu Mogileńskiego od większych miast w regionie, takich jak Inowrocław, Gniezno, Konin, Włocławek, Bydgoszcz, Toruń czy Poznań. Na rozwój Powiatu Mogileńskiego w najbliższych latach znaczący wpływ mają plany inwestycyjne oraz ich realizacja. Szansą w zakresie oświaty są rosnące wydatki inwestycyjne w szkolnictwie na przestrzeni ostatnich lat. Z inwestycjami związane są także szanse jakie daje wykorzystanie finansowych środków zewnętrznych, w tym ze źródeł unijnych. Dzięki tym środkom powiat może zrealizować znacznie więcej inwestycji.

Również analizując **zagrożenia** dla Powiatu Mogileńskiego możemy je rozpatrywać w szerszym i węższym kontekście. Do zagrożeń w **szerszym kontekście** możemy zaliczyć niestabilną sytuację w zakresie kontaktów ekonomicznych Polski z krajami wschodnimi oraz trudną sytuację

makroekonomiczną części krajów Unii Europejskiej, co w konsekwencji może wpłynąć na kondycję Polskich przedsiębiorstw, które znaczną część swojej produkcji eksportują. Potencjał lokalnego rynku pracy determinują ludzie. Starzejące się społeczeństwo oraz otwarcie rynków pracy krajów unijnych mogą wpłynąć na zmniejszenie się dostępności pracowników. Może to również skutkować zmniejszeniem bezrobocia, jednak ważniejszy wydaje się odpływ wykwalifikowanych pracowników. Do zagrożeń o zasięgu ogólnokrajowym, ale mającym również wpływ na Powiat Mogileński należy również zaliczyć narastające zróżnicowanie ekonomiczne społeczeństwa i zmieniające się przepisy. Do zagrożeń w **węższym kontekście** należy zaliczyć fakty, iż plany inwestycyjne posiada mniej niż jedna czwarta badanych firm z powiatu. W zestawieniu z wysoką stopą bezrobocia oraz strukturą bezrobotnych zagrożeniem może być również rolniczy charakter powiatu, ponieważ rolnictwo generuje znacznie mniej miejsc pracy niż inne gałęzie gospodarki. Problemy w Powiecie Mogileńskim związane mogą być również ze zwiększającą się ilością odpadów, w przypadku gdy spośród 5 zlokalizowanych w powiecie składowisk śmieci funkcjonują 3. Ponadto na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszającą liczbę mieszkań komunalnych oraz malejącą liczbę wydawanych pozwoleń na budowę, co także należy zaliczyć do zagrożeń. Szczególnie malejąca liczba pozwoleń na budowę jest niepokojąca, ponieważ jest to jeden ze wskaźników wskazujących kondycję gospodarki.

Zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla Powiatu Mogileńskiego oraz przyporządkowanych im wag prezentuje tabela nr 45.

Tabela 45. Analiza SWOT dla Powiatu Mogileńskiego.

Mocne strony:		waga	Słabe strony:		waga
1.	Mobilny rynek przedsiębiorstw.	2	1.	Spadek liczby podmiotów gospodarczych na koniec 2010 roku, w porównaniu ze stanem w roku poprzednim.	2
2.	Zdawalność egzaminów zawodowych.	1	2.	Wysoka stopa bezrobocia.	3
3.	Wysoki odsetek oczyszczonych ścieków.	1	3.	Niekorzystna struktura bezrobocia.	1
4.	Miejscowość turystyczna – Przyjezierze.	3	4.	Słabe dopasowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania rynku.	3
5.	Ochrona przyrody – dużo obiektów chronionych i terenów chronionych.	2	5.	Ujemne saldo migracji.	1
6.	Dostępność placówek oświatowych.	2	6.	Słaba jakość wód.	2
7.	Działalność ośrodków kultury i muzeum, liczne zabytki.	2	7.	Słabo rozwinięta komunikacja powiatu.	3
8.	Liczba realizowanych zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych.	3	8.	Zły stan dróg.	3
9.	Wyposażenie jednostek ratowniczych.	1	9.	Duże natężenie hałasu.	2
10.	Działalność Centrum Kształcenia Zawodowego.	2			

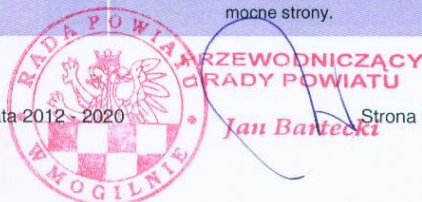
Szanse:	waga	Zagrożenia:	waga
1. Około 65% mieszkańców powiatu znajduje się w wieku produkcyjnym.	1	1. Plany inwestycyjne na najbliższe 12 miesięcy, posiada mniej niż jedna czwarta badanych firm z powiatu.	2
2. Perspektywa ciągłego wzrostu gospodarczego Polski.	1	2. Rolniczy charakter powiatu.	2
3. Wykorzystanie środków finansowych z funduszy unijnych.	3	3. Niestabilna sytuacja w zakresie kontaktów ekonomicznych Polski z krajami wschodnimi.	1
4. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.	2	4. Trudna sytuacja makroekonomiczna części krajów Unii Europejskiej.	1
5. Możliwości korzystania z nowoczesnych technologii.	2	5. Starzejące się społeczeństwo.	2
6. Rozwój rolnictwa w kierunku zdrowej żywności.	1	6. Otwarcie rynków pracy krajów unijnych.	1
7. Promocja regionu.	3	7. Odpływ wykwalifikowanej kadry, zwłaszcza ludzi młodych.	2
8. Możliwości ochrony środowiska.	2	8. Narastające zróżnicowanie ekonomiczne społeczeństwa.	1
9. Potencjał turystyczny.	3	9. Zmieniające się przepisy.	1
10. Rozwój agroturystyki.	2	10. Zwiększająca się ilość odpadów.	3
11. Rosnące wydatki inwestycyjne w szkolnictwie.	1	11. Zmniejszające się liczba mieszkań komunalnych.	1
12. Plany inwestycyjne powiatu.	3	12. Malejąca liczba wydawanych pozwoleń na budowę.	3
13. Położenie w niedużej odległości od większych miast.	2		

Wagi przypisano poszczególnym szansom, zagrożeniom, silnym i słabym stronom, określając ich wpływ według skali:
1 - niewielki wpływ, 2 - średni, 3 - znaczny wpływ.

Poniżej przedstawiono tabelę normatywnych strategii działania. Wybór określonej strategii (agresywna, konserwatywna, konkurencyjna lub defensywna) jest uwarunkowany przeprowadzoną analizą mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń oraz przyznanych im wag.

Tabela 46. Macierz strategii.

	Szanse	Zagrożenia
Mocne strony	Strategia agresywna maxi-maxi Wykorzystanie szans przy pomocy mocnych stron - silna ekspansja i zdywersyfikowany rozwój. Sytuacja dotyczy przypadków, w których wewnątrz przeważają mocne strony, w otoczeniu zaś szanse.	Strategia konserwatywna maxi-mini Wykorzystanie mocnych stron w celu uniknięcia lub zneutralizowania zagrożeń. W opisywanej sytuacji źródłem trudności rozwojowych jest niekorzystny układ warunków zewnętrznych. Można mu przeciwstawić duży potencjał wewnętrzny i próbować przezwyciężyć zagrożenia, wykorzystując do maksimum liczne mocne strony.

Słabe strony	Strategia konkurencyjna mini-maxi	Strategia defensywna mini-mini
	Przezwyciężenie słabości w celu wykorzystania szans. Mamy tu do czynienia z sytuacją, w której jest przewaga słabych stron nad mocnymi, ale jest sprzyjający układ warunków zewnętrznych. Strategia powinna polegać na wykorzystywaniu tych szans przy jednoczesnym zmniejszaniu lub poprawianiu niedociągnięć wewnętrznych.	Organizacja jest pozbawiona szans rozwojowych. Działa w nieprzychylnym otoczeniu, a potencjał zmian jest niewielki. Nie ma istotnych mocnych stron, które mogłyby przeciwstawić zagrożeniom i wykorzystać do poprawienia swoich słabych stron.

Na podstawie przeprowadzonej analizy oraz przyporządkowanym wagom, w celu wybrania najodpowiedniejszej strategii działania dla Powiatu Mogileńskiego, dokonujemy obliczeń określonych wskaźników.

Obliczamy sumę punktów każdego elementu analizy SWOT:

S (mocne strony) = 19

W (słabe strony) = 20

O (szanse) = 26

T (zagrożenia) = 20

wyznaczamy atrakcyjność rynkową: $AR = O/(O+T) = 0,57$

oraz pozycję rynkową: $PR = S/(S+W) = 0,49$

prawdopodobieństwo sukcesu strategicznego: $PSS = (AR+PR)/2 = 0,53$

Interpretacja wyników analizy SWOT:

Wartość PSS większa od 0,5 oznacza, że **Powiat Mogileński ma szanse rozwoju.**

Wartość $AR > 0,5$ i $PR < 0,5$ oznaczają, że **najodpowiedniejszą strategią w rozwoju Powiatu Mogileńskiego jest strategia mini-maxi (konkurencyjna).**

Powiat Mogileński posiada równowagę słabych i mocnych stron, ale sprzyja mu układ warunków zewnętrznych. Jego strategia powinna polegać na wykorzystywaniu szans przy jednoczesnym zmniejszaniu lub poprawianiu niedociągnięć wewnętrznych.

4 Wizja i misja Powiatu Mogileńskiego

Tworząc ramy polityki rozwoju, określono wizję i misję Powiatu Mogileńskiego. Realizacji wizji mają służyć strategiczne cele rozwoju wytyczone na lata 2012-2020.

Wizja Powiatu Mogileńskiego

Powiat dostosowany do oczekiwań społecznych, charakteryzujący się zrównoważonym rozwojem społeczno- ekonomicznym, dbający o sferę oświaty i ochrony zdrowia mieszkańców, osiągnięty dzięki optymalnemu wykorzystaniu zasobów społecznych, gospodarczych, kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych, a przez to zapewniający miejsca pracy oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańcom.

Misja to system wartości, którymi będzie się kierował Powiat Mogileński w osiąganiu stanu określonego w wizji.

Misja Powiatu Mogileńskiego

Naszą misją jest wspieranie zrównoważonego rozwoju: potencjału ludzkiego, nowoczesnego rolnictwa, przedsiębiorczości. Tworzenie warunków dla turystyki i ochrony środowiska naturalnego. Zapewnienie we wszystkich dziedzinach życia mieszkańcom oraz gościom poczucia bezpieczeństwa.

Ponadto wyznaczono misję samorządu Powiatu Mogileńskiego wskazującą najważniejsze wartości, którymi mają się kierować osoby odpowiedzialne za realizację zadań powiatu, w tym za bieżące wdrażanie polityki rozwoju powiatu.

Misja Samorządu Powiatu Mogileńskiego

Misją władz samorządowych powiatu jest urzeczywistnienie wizji jego rozwoju poprzez wykorzystanie aktywności mieszkańców, przy inspirujących działaniach władz samorządowych, wykorzystujących szansę, jaką stwarza integracja lokalnej społeczności i przynależność do Unii Europejskiej.

5 STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MOGILEŃSKIEGO NA LATA 2012 - 2020

5.1 Opracowanie strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020 ma za zadanie przedstawienie kierunków działania powiatu, celem jego rozwoju, w perspektywie do roku 2020. Niniejszy dokument zawiera cele i zadania rekomendowane do realizacji, obejmujące badany region działania Starostwa Powiatowego w Mogilnie (Powiat Mogileński).

Cele strategiczne i kierunki działania zawarte w wymienionych poniżej strategiach, są spójne z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego i stanowią jej uzupełnienie.

- „Strategia Oświatowa Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020”, czerwiec 2011,
- „Strategia Powiatu Mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011,
- „Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Mogileńskiego w latach 2007-2013”, Mogilno 2007.

Strategia jest wynikiem przeprowadzonej analizy danych, konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz analizy dostępnych dokumentów, w tym:

- „Strategia Oświatowa Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020”, czerwiec 2011,
- „Strategia Powiatu Mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020. Badanie lokalnego rynku pracy.”, czerwiec 2011,
- „Powiat Mogileński w latach 2006-2010”, Mogilno, wrzesień 2010,
- „Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Powiatu Mogileńskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”, Bydgoszcz, sierpień 2008 r.

Ponadto przedstawiona strategia jest zgodna z dokumentami:

- „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020”, Toruń, listopad 2005,
- „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015 roku”, Toruń 2004,
- „Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Kujawsko-Pomorskim”, kwiecień, 2004 r.

Przeprowadzona analiza strategiczna Powiatu Mogileńskiego, w tym analiza bilansu strategicznego i potencjału rozwojowego oraz analiza SWOT (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia), jak również konsultacje z pracownikami powiatu oraz innych zainteresowanych jednostek, doprowadziły do stworzenia listy zadań Powiatu Mogileńskiego, które powinny być wyznacznikiem realizowanych działań przez powiat do 2020 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego zawiera zadania w podziale na następujące cele strategiczne:

- Ochrona środowiska naturalnego, rolnictwa i ochrony przyrody,

- Wzmocnienie sektora pozarządowego Powiatu Mogileńskiego,
- Promocja i ochrona zdrowia oraz rozwój opieki społecznej,
- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości,
- Rozwój gospodarczy i infrastruktury w zakresie komunikacji i bezpieczeństwa.

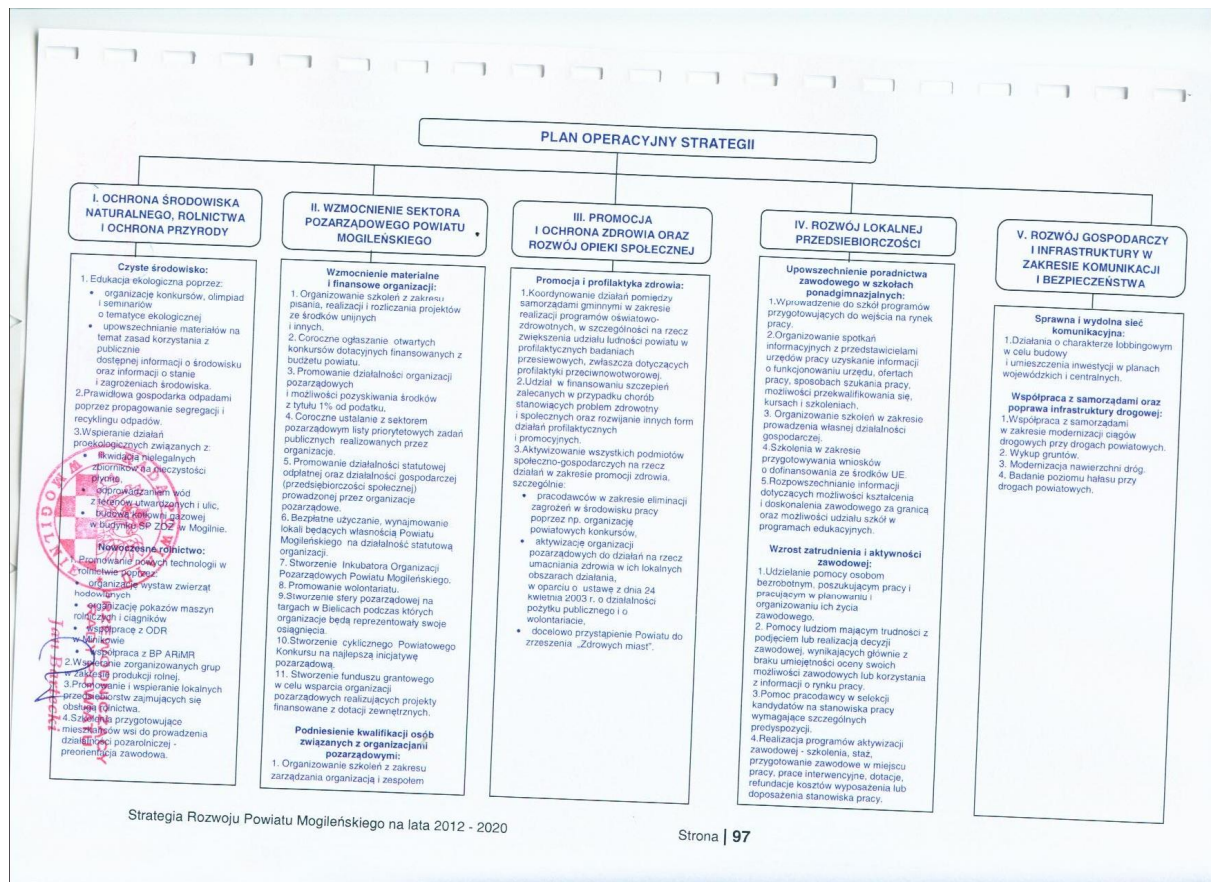
Wszystkie działania rekomendowane w strategii mają na celu szeroko rozumiany rozwój Powiatu Mogileńskiego. Działania w zakresie promocji i ochrony zdrowia oraz rozwoju opieki społecznej jak również rozwoju lokalnej przedsiębiorczości prowadzą w szczególności do poprawy jakości życia ludności. Działania w pozostałych dziedzinach również na celu mają poprawę życia mieszkańców powiatu. Ponadto działania w obszarze rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego w zakresie komunikacji i bezpieczeństwa mają na celu również przyciągnięcie inwestorów do powiatu i rozwój gospodarczy. Natomiast w zakresie ochrony środowiska naturalnego, rolnictwa i ochrony przyrody jednym z celów jest także przyciągnięcie turystów oraz promocja powiatu. Działania rekomendowane w zakresie wzmocnienia sektora pozarządowego Powiatu Mogileńskiego mają na celu wykreowanie oraz wzmocnienie organizacji pozarządowych.

5.2 Cele strategiczne i kierunki działania

Cele strategiczne oraz zadania w ich zakresie, jak również źródła finansowania oraz termin realizacji przedstawiono w postaci tabeli Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego (tabela nr 47).

Ochrona przyrody i krajoznaz:

1. Zalesianie gruntów zdegradowanych i mało przydatnych rolniczo
2. Odnawialne źródła energii – wspieranie i propagowanie w zakresie inwestycji:
  - budowa biogazowni,
  - instalowanie kolektorów słonecznych,
  - wykorzystanie źródeł geotermalnych,
  - wykorzystanie energii wodnej,
  - wykorzystanie źródeł energii w postaci elektrowni wiatrowych
3. Współdziałanie w zakresie budowy zbiorników małej retencji, budowlń piętrzących i uregulowania gospodarki wodnej
4. Promocja, wspieranie i realizacja działań mających na celu czystość wód oraz regulację cieków wodnych w powiecie

ludzkim, księgowości, wolontariatu itp.

Wykreowanie organizacji pozarządowych jako wiarygodnego partnera do współpracy z samorządem:

1. Powołanie Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego
2. Promowanie dobrych praktyk dotyczących realizacji zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi
3. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w ważnych dla powiatu pracach strategicznych, studialnych, rozwojowych
4. Zachęcanie do jak najszerszego udziału przedstawicieli sektora pozarządowego w konsultacjach i przygotowywaniu rocznych projektów programów współpracy Powiatu Mogileńskiego z organizacjami pozarządowymi (NGO)

Integracja i promocja sektora pozarządowego Powiatu Mogileńskiego:

1. Organizowanie Forum Organizacji Pozarządowych Powiatu Mogileńskiego – konferencja plenarna
2. Organizowanie spotkań integracyjnych organizacji z terenu Powiatu Mogileńskiego
3. Promocja działalności statutowej organizacji na stronach internetowych powiatu
4. Kreowanie pozytywnej marki organizacji pozarządowych

Wspieranie inicjatyw pozarządowych w zakresie pomocy społecznej:

1. Tworzenie Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ)
2. Wspieranie aktywności Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ)

5. Przeprowadzanie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji i potrzeb rynku pracy
6. Informowanie osób bezrobotnych, pracodawców o rynku pracy, jego potrzebach, promocja usług rynku pracy, promocja oraz wspieranie przedsiębiorczości
7. Udostępnianie informacji związanych z przedsiębiorczością i samozatrudnieniem oraz w celu wspierania osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez m.in. doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia własnej firmy

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej:

1. Pomoc, w zakresie organizacji szkoleń oraz przekazywania wszelkich informacji dotyczących możliwości udziału w targach, wystawach itp. przez lokalnych przedsiębiorców i rolników
2. Gromadzenie i udostępnianie informacji z Powiatu Mogileńskiego dotyczących terenów inwestycyjnych

Tabela 47. Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego.

I. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ROLNICTWA I OCHRONA PRZYRODY			
Cele szczegółowe	Zadania	Adresat	Czas realizacji i źródło finansowania
C.I.1. Czyste środowisko	Z.I.1. Edukacja ekologiczna poprzez: - Organizację konkursów, olimpiad i seminariów o tematyce ekologicznej - Upowszechnianie materiałów na temat zasad korzystania z publicznie dostępnej informacji o środowisku oraz informacji o stanie i zagrożeniach środowiska.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.2. Prawidłowa gospodarka odpadami poprzez propagowanie segregacji i recyklingu odpadów.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.3. Wspieranie działań proekologicznych związanych z: - likwidacją nielegalnych zbiorników na nieczystości płynne, - odprowadzaniem wód z terenów utwardzonych i ulic, - budową kotłowni gazowej w budynku SP ZOZ w Mogilnie.	Powiat Mogileński	Lata 2012-2016 Budżet powiatu, środki zewnętrzne
C.I.2. Nowoczesne rolnictwo	Z.I.4. Promowanie nowych technologii w rolnictwie poprzez: - Organizację wystaw zwierząt hodowlanych - Organizację pokazów maszyn rolniczych i ciągników - Współpracę z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie - Współpracę z BP Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.5. Wspieranie zorganizowanych grup w zakresie produkcji rolnej	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne

C.I.3. Ochrona przyrody i krajobrazu	Z.I.6. Promowanie i wspieranie lokalnych przedsiębiorstw zajmujących się obsługą rolnictwa.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.7. Szkolenia przygotowujące mieszkańców wsi do prowadzenia działalności pozarolniczej - reorientacja zawodowa.	Powiat Mogileński	Lata 2012-2016 Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.8. Zalesianie gruntów zdegradowanych i mało przydatnych rolniczo.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.9. Odnawialne źródła energii – wspieranie i propagowanie w zakresie inwestycji: - Budowa biogazowni, - Instalowanie kolektorów słonecznych, - Wykorzystanie źródeł geotermalnych, - Wykorzystanie energii wodnej, - Wykorzystanie źródeł energii w postaci elektrowni wiatrowych	Powiat Mogileński	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.10. Współdziałanie w zakresie budowy zbiorników małej retencji, budowli piętrzących i uregulowania gospodarki wodnej.	Powiat Mogileński samorządy gmin	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.I.11. Promocja, wsparcie i realizacja działań mających na celu czystość wód oraz regulację cieków wodnych w powiecie	Powiat Mogileński samorządy gmin	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki gmin, środki zewnętrzne
II. WZMOCNIENIE SEKTORA POZARZĄDOWEGO POWIATU MOGILEŃSKIEGO			
Cele szczegółowe	Zadania	Adresat	Czas realizacji i źródło finansowania
C.II.1. Wzmocnienie materialne i finansowe organizacji	Z.II.1. Organizowanie szkoleń z zakresu pisania, realizacji i rozliczania projektów ze środków unijnych i innych.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartoński

C.II.2. Podniesienie kwalifikacji osób związanych z organizacjami pozarządowymi	Z.II.2. Coroczne ogłaszanie otwartych konkursów dotacyjnych finansowanych z budżetu powiatu.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.II.3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych i możliwości pozyskiwania środków z tytułu 1% od podatku (strona internetowa, ulotki, zorganizowanie kampanii „Zostaw swój 1% w powiecie mogileńskim”).	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.4. Coroczne ustalanie z sektorem pozarządowym listy priorytetowych zadań publicznych realizowanych przez organizacje	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.II.5. Promowanie działalności statutowej odpłatnej oraz działalności gospodarczej (przedsiębiorczości społecznej) prowadzonej przez organizacje pozarządowe (szkolenia, konferencje, wizyty studyjne, strona www).	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.6. Bezpłatne użyczanie, wynajmowanie lokali będących własnością Powiatu Mogileńskiego na działalność statutową organizacji	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy
	Z.II.7. Stworzenie Inkubatora Organizacji Pozarządowych Powiatu Mogileńskiego	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.8. Promowanie wolontariatu	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.9. Stworzenie sfery pozarządowej na targach w Bielcach, podczas których organizacje będą reprezentowały swoje osiągnięcia	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.10. Stworzenie cyklicznego Powiatowego Konkursu na najlepszą inicjatywę pozarządową	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe, organizacja raz w roku Budżet powiatu, sponsorzy
	Z.II.11. Stworzenie funduszu grantowego w celu wsparcia organizacji pozarządowych realizujących projekty finansowane z dotacji zewnętrznych.	Powiat Mogileński	Lata 2016-2020 Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartoński

C.II.2. Podniesienie kwalifikacji osób związanych z organizacjami pozarządowymi	Z.II.12. Organizowanie szkoleń z zakresu zarządzania organizacją i zespołem ludzkim, księgowości, wolontariatu itp.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.13. Powołanie Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego.	Powiat Mogileński	Lata 2012-2020 Budżet powiatu
C.II.3. Wykreowanie organizacji pozarządowych jako wiarygodnego partnera do współpracy z samorządem	Z.II.14. Promowanie dobrych praktyk dotyczących realizacji zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi (konferencje, debaty, szkolenia, wizyty studyjne).	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.15. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w ważnych dla powiatu pracach strategicznych, studialnych, rozwojowych.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.II.16. Zachęcanie do jak najszerszego udziału przedstawicieli sektora pozarządowego w konsultacjach i przygotowywaniu rocznych projektów programów współpracy Powiatu Mogileńskiego z organizacjami pozarządowymi (NGO).	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu
C.II.4. Integracja i promocja sektora pozarządowego Powiatu Mogileńskiego	Z.II.17. Organizowanie konferencji plenarnych organizacji pozarządowych Powiatu Mogileńskiego.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe, organizacja raz w roku Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.18. Organizowanie spotkań integracyjnych organizacji z terenu Powiatu Mogileńskiego.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD, samorządy gmin	Zadanie stałe, organizacja raz w roku Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe, środki gmin
	Z.II.19. Promocja działalności statutowej organizacji na stronach internetowych powiatu..	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu

	Z.II.20. Kreowanie pozytywnej marki organizacji pozarządowych.	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych, LGD	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
C.II.5. Wspieranie inicjatyw pozarządowych w zakresie pomocy społecznej	Z.II.21. Tworzenie Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ).	Powiat Mogileński, zainteresowani przedstawiciele organizacji pozarządowych	Zadanie stałe Budżet powiatu, sponsorzy, środki pomocowe
	Z.II.22. Wspieranie aktywności Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ).	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki gmin, środki zewnętrzne
III. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ ROZWÓJ OPIEKI SPOŁECZNEJ			
Cele szczegółowe	Zadania	Adresat	Czas realizacji i źródło finansowania
C.III.1. Promocja i profilaktyka zdrowia	Z.III.1. Koordynowanie działań pomiędzy samorządami gminnymi w zakresie realizacji programów oświatowo-zdrowotnych, w szczególności na rzecz zwiększenia udziału ludności powiatu w profilaktycznych badaniach przesiewowych, zwłaszcza dotyczących profilaktyki przeciwnowotworowej.	Powiat Mogileński, samorządy gmin	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki gmin
	Z.III.2. Udział w finansowaniu szczepień zalecanych w przypadku chorób stanowiących problem zdrowotny i społeczny (grypa dla osób w grupach ryzyka, nowotwory, choroby zakaźne) oraz rozwijanie innych form działań profilaktycznych i promocyjnych.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne
	Z.III.3. Aktywizowanie wszystkich podmiotów społeczno-gospodarczych na rzecz działań w zakresie promocji zdrowia, szczególnie: • pracodawców w zakresie eliminacji zagrożeń w środowisku pracy poprzez np. organizację powiatowych konkursów • aktywizację organizacji pozarządowych do działań na rzecz umacniania zdrowia w ich lokalnych obszarach działania, w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie • docelowo przystąpienie Powiatu do zrzeszenia	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu, środki zewnętrzne

PRZEMOŚNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

	"Zdrowych miast".		
IV. ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			
Cele szczegółowe	Zadania	Adresat	Czas realizacji i źródło finansowania
C.IV.1. Upowszechnienie poradnictwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych	Z.IV.1. Wprowadzenie do szkół programów przygotowujących do wejścia na rynek pracy.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.2. Organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami urzędów pracy uzyskanie informacji o funkcjonowaniu urzędu, ofertach pracy, sposobach szukania pracy, możliwości przekwalifikowania się, kursach i szkoleniach.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.3. Organizowanie szkoleń w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.4. Szkolenia w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowania ze środków UE.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.5. Rozpowszechnianie informacji dotyczących możliwości kształcenia i doskonalenia zawodowego za granicą oraz możliwości udziału szkół w programach edukacyjnych.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
C.IV.2. Wzrost zatrudnienia i aktywności zawodowej	Z.IV.6. Udzielanie pomocy osobom bezrobotnym, poszukującym pracy i pracującym w planowaniu i organizowaniu ich życia zawodowego.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.7. Pomoc ludziom mającym trudności z podjęciem lub realizacją decyzji zawodowej, wynikających głównie z braku umiejętności oceny swoich możliwości zawodowych lub korzystania z informacji o rynku pracy.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.8. Pomoc pracodawcy w selekcji kandydatów na stanowiska pracy wymagające szczególnych predyspozycji.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu

PRZEMOŚNICZĄCY
RADY POWIATU
Jan Bartecki

	Z.IV.9. Realizacja programów aktywizacji zawodowej - szkolenia, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne, dotacje, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.	Powiat mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.IV.10. Przeprowadzanie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji i potrzeb rynku pracy.	Powiat Mogileński, PUP Mogilno	Zadanie stałe Budżet powiatu oraz PUP Mogilno
	Z.IV.11. Informowanie osób bezrobotnych, pracodawców o rynku pracy, jego potrzebach, promocja usług rynku pracy, promocja oraz wspieranie przedsiębiorczości.	Powiat Mogileński, PUP Mogilno	Zadanie stałe Budżet powiatu oraz PUP Mogilno
	Z.IV.12. Udostępnianie informacji związanych z przedsiębiorczością i samozatrudnieniem oraz w celu wspierania osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez m.in. doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia własnej firmy.	Powiat Mogileński, PUP Mogilno	Zadanie stałe Budżet powiatu oraz PUP Mogilno
C.IV.3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej	Z.IV.13. Pomoc, w zakresie organizacji szkoleń oraz przekazywania wszelkich informacji dotyczących możliwości udziału w targach, wystawach itp. przez lokalnych przedsiębiorców i rolników.	Powiat Mogileński, PUP Mogilno	Zadanie stałe Budżet powiatu oraz PUP Mogilno
	Z.IV.40. Gromadzenie i udostępnianie informacji z Powiatu Mogileńskiego dotyczących terenów inwestycyjnych.	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
V. ROZWOJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURY W ZAKRESIE KOMUNIKACJI I BEZPIECZEŃSTWA			
Cele szczegółowe	Zadania	Adresat	Czas realizacji i źródło finansowania
C.V.1. Sprawna i wydolna sieć komunikacyjna	Z.V.1. Działania o charakterze lobbingsowym w celu budowy i umieszczenia inwestycji w planach wojewódzkich i centralnych	Powiat Mogileński	Zadanie stałe Budżet powiatu
	Z.V.2. Poprawa połączeń drogowych z głównymi arteriami komunikacyjnymi powiatu	Powiat Mogileński, samorządy gmin	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, środki gmin, środki zewnętrzne

C.V.2. Współpraca z samorządami oraz poprawa infrastruktury drogowej	Z.V.2. Współpraca z samorządami w zakresie modernizacji ciągów drogowych przy drogach powiatowych	Powiat Mogileński, samorządy gmin	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, środki gmin, środki zewnętrzne
	Z.V.3. Wykup gruntów	Powiat Mogileński	Lata 2012-2020 Budżet powiatu
	Z.V.4. Modernizacja nawierzchni dróg	Powiat Mogileński, samorządy gmin	Lata 2012-2020 Budżet powiatu, środki gmin, środki zewnętrzne
	Z.V.5. Badanie poziomu hałasu przy drogach powiatowych	Powiat Mogileński	Lata 2012-2014 Budżet powiatu, środki zewnętrzne

5.3 Wdrażanie i monitoring strategii

Biorąc pod uwagę długi horyzont czasowy (lata 2012-2020) należy uwzględnić możliwość zmian w strategii w zależności od warunków zewnętrznych i potrzeb powiatu. Dokumenty planistyczne winny stwarzać możliwość modyfikacji i poprawek. Przedstawiona strategia wskazuje zadania jak również jest punktem odniesienia do realizacji szczegółowych zadań w poszczególnych dziedzinach. Zadania te powinny być dostosowane do aktualnej sytuacji panującej w powiecie i w miarę potrzeb aktualizowane.

Odpowiedzialną instytucją za wdrażanie zadań wynikających ze strategii powinno być Starostwo Powiatowe w Mogilnie, które do jej realizacji winno zorganizować forum partnerów, z którymi będzie współpracować przy jej realizacji.

Monitorowaniem realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020 winno zająć się Starostwo Powiatowe w Mogilnie, jako instytucja do której, w szczególności adresowana jest strategia.

6 Spis rysunków

Rysunek 1. Powierzchnia Powiatu Mogileńskiego i gmin.	7
Rysunek 2. Ścieki oczyszczone i nieoczyszczone w Powiecie Mogileńskim.....	11
Rysunek 3. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.....	17
Rysunek 4. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.	18
Rysunek 5. Saldo migracji dla Powiatu Mogileńskiego w latach 2005-2009.	19
Rysunek 6. Bezrobocie w Powiecie Mogileńskim.	20
Rysunek 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Mogileńskim na tle województwa i kraju. .	21
Rysunek 8. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz przyrost bezrobocia w poszczególnych gminach Powiatu Mogileńskiego.	21
Rysunek 9. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie.	22
Rysunek 10. Struktura użytkowania terenu w powiecie.	24
Rysunek 11. Rozkład dzieci i dostępność placówek oświatowych.	29
Rysunek 12. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.....	59
Rysunek 13. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.	63
Rysunek 14. Stan dróg krajowych w Powiecie Mogileńskim.....	72
Rysunek 15. Drogi krajowe i wojewódzkie w Powiecie Mogileńskim.....	73

7 Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnie gruntów leśnych – 2009 rok.....	8
Tabela 2. Ścieki odprowadzone i oczyszczone.....	11
Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń powietrza (w tonach) w Powiecie Mogileńskim.....	12
Tabela 4. Zebrane odpady zmieszane (w tonach) w Powiecie Mogileńskim oraz jego gminach w latach 2005-2009.....	13
Tabela 5. Obszary ochrony przyrody.....	14
Tabela 6. Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej.....	16
Tabela 7. Stan ludności w powiecie i gminach na tle województwa.....	17
Tabela 8. Ruch migracyjny w gminach Powiatu Mogileńskiego w latach 2005-2009.....	20
Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	23
Tabela 10. Struktura użytków rolnych.....	24
Tabela 11. Struktura własności gruntów Powiatu Mogileńskiego.....	25
Tabela 12. Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa.....	25
Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Mogileńskim.....	27
Tabela 14. Zasoby komunalne.....	27
Tabela 15. Struktura placówek oświatowych w Powiecie Mogileńskim.....	28
Tabela 16. Dostępność szkół ponadgimnazjalnych.....	30
Tabela 17. Placówki specjalne na terenie Powiatu Mogileńskiego.....	30
Tabela 18. Kształcenie językowe w szkołach publicznych, niepublicznych oraz specjalnych w roku szkolnym 2010/2011.....	32
Tabela 19. Liczba łóżek szpitalnych w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.....	39
Tabela 20. Struktura zatrudnienia w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej.....	40
Tabela 21. Apteki działające na terenie Powiatu Mogileńskiego – stan na 2011 rok.....	47
Tabela 22. Ilość aptek i punktów aptecznych w Województwie Kujawsko-Pomorskim, Powiecie Mogileńskim oraz jego gminach.....	47
Tabela 23. Zdarzenia w Powiecie Mogileńskim.....	54
Tabela 24. Ochotnicza Straż Pożarna w Powiecie Mogileńskim.....	56
Tabela 25. Podmioty gospodarcze w sektorze państwowym i prywatnym.....	59
Tabela 26. Podział podmiotów gospodarczych według sekcji PKD.....	60
Tabela 27. Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości.....	61

Tabela 28. Udział terenów rolnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych.....	65
Tabela 29. Złoża na terenie Powiatu Mogileńskiego.....	65
Tabela 30. Klasy gleb bonitacyjnych na terenie Powiatu Mogileńskiego.....	66
Tabela 31. Struktura gospodarstw rolnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych.	67
Tabela 32. Partnerzy fundacji „Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego”.	69
Tabela 33. Drogi powiatowe (w km) w Powiecie Mogileńskim w latach 2005-2009	74
Tabela 34. Liczba pojazdów w Powiecie Mogileńskim, na tle Województwa Kujawsko-Pomorskiego i kraju.....	76
Tabela 35. Wydane tablice rejestracyjne w Powiecie Mogileńskim w latach 2006-2010	77
Tabela 36. Budżet Powiatu Mogileńskiego w latach 2006-2010.....	78
Tabela 37. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.	79
Tabela 38. Nakłady na oświatę (w zł) w poszczególnych latach.....	80
Tabela 39. Mieszkania, których dotyczył remont.....	82
Tabela 40. Pozwolenia na budowę.	83
Tabela 41. Wybrane pozycje struktury własności gruntów na przestrzeni lat 2007-2011.	83
Tabela 42. Wydatki ZDP w Mogilnie.	84
Tabela 43. Drogi powiatowe.	84
Tabela 44. Mosty.	85
Tabela 45. Analiza SWOT dla Powiatu Mogileńskiego.	91
Tabela 46. Macierz strategii.	92
Tabela 47. Strategia Rozwoju Powiatu Mogileńskiego.	99

